

SAN MATEO

Maach peerdu aaujem Jesucristo igwia jöoi Mateoou phã puatarr

Chi phātarr. Ich mæg libro phātarr wounpaita Mateo a thürnaa ïchab Leví a thür sïejim, Jesús dúi i bü ogduba wënürraajerr khüun eem äb. Jesús dúi khapeerkhaju naweran sïi Romaam gobierno athee òrag dëbpaar jëeujem phidagta wai sïejim.

Chijã khüun atheeta phãjï. **Mateoou** mæg libro phātarran judionaan atheeta phãjim, ajapcharan ich meeun atheema. Judionaanau warrgarwe Ëwandamau woun äb am ee Reikhamkhïir püiju jaaujerr khaphü narr aawai aata nuaajeejim aajem. Ich maata judionaanau amach meúa “Mesías” aajeejim, maimua griegonaan meúa “Cristo” aajeejim.

Mamü mag amau i nuaajerrta ya Jesús Mesíasaskha pierwajjã judionaan chi pörnaanau pöd büürjã i khaug aubajjerram. Maguata sïi jürram khüunaun, “Jã sïi maestro khabahab” aawai, deum khüunaun jürr, “Jã sïi Ëwandamau ich i jaaupibaawai òrag jaaujem khabahab” aajeejim. Mamü mag num ee äaur khüunaun chadcha Mesías gaai i thuaajeejim aajem. Òrau mag khaugba i jaaujerr aawaita Mateoou mæg ësap phãjim, ag gaai ich meeunag Jesuun chadcha mag amau Mesías nuaajerrau a khap jawaag.

Khan jawaag ajï. **Mateon** ich Ëwandam Iewaa Jesús düicha nürarr aawai irua mag nem jaaumamjã chadcha ich jügüucha ürwi irua nem wau nürarr ich daúacha oojerrta jürr jaau sim. Mag ich jügüucha Jesuu iekhamatarr üürjerr aawai aata ich meeunag khap amkhïir phãjim (5:1–7:29; 10:1–42; 13:1–53; 18:1–35; 24:1–25:46). Mamü

ürcha irua õrag khap apim khõsi sïerran Jesuuta chadcha õrau nuajerr Reikha bëetarr aawai i iek ükha numuata ichdëu jaaujerrjõ Ëwandamagta uduraa dich thäär ee chi Pörkhapiju aai num ajim. Maata ürcha thumaam khununag khap apim khõsi sïejim.

Jöoin Jesucristo dau naweram khunun
(Lc 3:23-38)

¹ Mua pãrag igkhakhim, jãga warrgar David reikha sïerrjõ, Ëwandamau jürr ich Iewaa Jesucristoogta mag durr gai chi Pörkhamkhïr ichdëucha püijï. Mag Jesucristojã mag rey David khararr ag chaain ewagam khunun dën ajim a khap amkhïr, ag nawe jöoi Abrán khararr sïejerr aigmua ewag pawï khïeb chi Jesús thaabatarr aig pãrag jaaukhim.

² Maataa, ich jöoi Abrán, Isá aai ajim anaabá; maagwai, Isá jürr Jacob aai; Jacob jürr Judá aai.

Mamũ mag Judá ich appai khaba, tagam ich khodnaanpa doce naajim aajem, ich khurau, ich jöoi Jacob chaainpai.

³ Mag ich Judá, Fares aai anaa ïchab Zara aai ajim aajem; am äd, Tamar a thür sïejim aajem.

Mag Fares, Esrom aai ajim; maagwai chi Esrom jürr Aram aai.

⁴ Ich Aram, Aminadab aai ajim aajem; maagwai chi Aminadab jürr Naasón aai. Naasón jürr Salmón aai ajim aajem.

⁵ Chi Salmón, Booz aai ajim aajem, Rahab düím; maagwai chi Booz, Obed aai, Rut düím. Obed jürr Isaí aai ajim aajem;

⁶ maagwai chi Isaí jürr mag rey David khararr ag aai ajim aajem.

Mag chi rey David, Salomón aai ajim aajem, Urías jua eem
 uui khecheu autarr düim.

⁷ Salomón, Roboam aai ajim aajem;

maagwai Roboam jürr Abías aai;
 maimua chi Abías jürr Asa aai.

⁸ Ich Asa, Josafat aai ajim aajem;

maagwai Josafat jürr Joram aai;
 maimua chi Joram jürr Uzías aai.

⁹ Uzías, Jotam aai ajim aajem;

maagwai chi Jotam jürr Acaz aai;
 maimua Acaz jürr Ezequías aai.

¹⁰ Chi Ezequías, Manasés aai ajim aajem;

maagwai Manasés jürr Amón aai;
 maimua chi Amón jürr Josías aai.

¹¹ Chi Josías, Jeconías aai ajim aajem.

Mag chi Jeconías khod ābam khæun khapan sĕjim anaabá,
 maach jöoin israelnaan Babiloniapienau amach
 durrag pŕrkha arr num jaar.

¹² Mag am chikhamnau amach durr pŕrkha arrtarr khur,
 Jeconías chaai paarpajim aajem.

Ma, Salatiel a thŕrjim aajem, Zorobabel aai.

¹³ Ich Zorobabel, Abiud aai ajim aajem;

maagwai chi Abiud jürr Eliaquim aai;
 maimua chi Eliaquim jürr Azor aai.

¹⁴ Ich Azor, Sadoc aai ajim aajem;

maagwai chi Sadoc, Aquim aai;
 maimua chi Aquim jürr Eliud aai.

¹⁵ Chi Eliud, Eleazar aai ajim aajem;

maagwai chi Eleazar, Matán aai;
 maimua chi Matán jürr Jacob aai.

¹⁶ Chi Jacob, José aai ajim aajem.

Mag Joseeta, María jaai ajim anaabá;
 maimua chi María, Jesús ād.

Mag Jesuuta maadëu ich Ëwandamaucha püiwia bëejim aajem ag Jesuu,
amach peerdu aumkhïir warrgarwe òrau nuajerr.

¹⁷ Wajapcharan, mag jöoi Abrán khararr sierr aigmua ewag pawí David reikha sísiju jaar pa num aar, catorce generaciones dichjim anaabá. Mag David sísiewaim aigmua ewag nassi pawí maach jöoin israelnaan Babiloniapienau purkha arrtarr jaar pa num aar agjö catorce generaciones dichjim aajem. Mag maach jöoin Babiloniapien durr narr aigmua ich Ëwandamaucha püiju jaaujerr ewag nassi pawí thaabachë num jaar pa num ora agjö catorce generaciones dichjim anaabá; ajapcharan maach Pör Jesús thaabachë num jaarma.

Jesucristo thaabatarr
(Lc 2:1-7)

¹⁸ Mag Jesucristo thaabatarran mugta ajim aajem:

Chi María, ewag pawí i ädpaju, ya Joseeu iek dee wai siëjim aajem, ag düi paag. Pari mag sii iek dee wai siëwai agtha ag düijä khaba numta bi ee pabaadëjim anaabá. Pari ma chan chikham dënjä khaba, ich Ëwandam Akharauta ich iiu aawai mag i bi ee papijim anaabá. ¹⁹ José chi jaaipajuun Ëwandam dau na nem agchata waaujerr aawai, sii warre ich uui chi thethemnaanag jaaju khâyau, ichta warag sii khïuu öberju khïirjubaadëjim aajem. ²⁰ Ya irua mag puaju khïirjubaadëmta, Ëwandam chog ügtharmua bëewi irig, —José, David khararr chaain ewagam khun bi eem, oob purch uui puaju khïirju chiram ajim anum. Jäg chaai irua bi ee wai sim chan deum dën khaba, ich Ëwandam Akharauta jöorpitarr khabahab ajim anum. ²¹ Mariaau jäg chaaidam athaawai i thürdam Jesús a thürbá. I thür magta thürju, ichdëuta ich phöbör amach

pekau ee thunum peerdu aaju aawai a jaumajim anaabá chi Ēwandam chogau.

²² Mamu thum mamagkharran, ich i jaujem khun-nag maach Pör Ēwandamau phāpitarr gaai jaau simjöö öbëbërg mamkhīirta magpibajieb. Mag irua phāpitarr gaai mag sim:

²³ “Uui öor meraa khitum bi ee pawi chaai oaju.

Mag chaai thürdam Emanuel a thürju” a phā sim. (Is. 7:14)

Mag Emanuel a simun, “Ēwandam maach düi sim” aawaiu.

²⁴ Maimua mag chi José khāi werba thūnaawi daukhan-pawi phiidabaadeeu, Ēwandam chogau ichig jaautarrjöö tag María puaju khīirjuba, ich mag ag düi sīsijim aajem.

²⁵ Pari mag ag düi ya ich uuikha wai sierrjā, chi chaai auba nūwe chan José būurjā ich uui düi khapes aba aajeejim anaabá. Ya maimua chadcha chi Ēwandam chogau jaautarrjöö chi chaaidam athaawai, Joseeu i thürdam Jesús a thürjim aajem, ichig thürpi jaautarrjöö.

2

Edau öbeerjem bi garmua reinaanau chaai oothurtarr

¹ Mag Jesús thaabaawai phöbördam Belén anum eeta thaabajim aajem, Judea durr. Mag jaar Erodeeta mag Judea durr reikha sīejim aajem. Ich mag jaar ichab khīirjug khaug athee chi machnaan magonaan anum khun-edau öbeerjem bi garmua bëejierram aajem, Jerusalén phöbörög. Makhun, edjā eem phīdagta estudiejem khun-ajim aajem. ² Mag bëewi bardutkhachëwi, judionaanag, —Päär rey thaabatarr, jjamta wai nūma? I thaababarm jaau sim phīdag maach daúacha ootarr aawai iita marau jur wëdurumgui aajeejim anum, iita judionaan reikhaju aawai i ajaug thö iekhaan.

³ Mag judionaan rey thaababarm anum ūr athaawai chi rey Erodes warre khakhaisamjöö aadëjim anaabá. Mag

nʉm dʉi tagam khʉʉn chi Jerusalemienjã jʉgderraata aphöbaadëjim anʉm. ⁴ Magbaawai chi rey Erodeeu phadnaan chi pörnaan thum Moiseeu Ĕwandam iek phã pʉarr jawaag chi machnaanpa thürkhʉʉipüiwia amag, —Jamta mag warrgarwe Ĕwandamau püiju jaaujerr thaabaju aajë? ajim anʉm.

⁵ Magbaawai amachdëu irig, —Judea durr phöbördam Belén anʉm eeta thaabaju aajem anaabahab, ich magta Ĕwandamau ich i jaaumie Miqueas khakhitarrag jaapi-tarr aawai ajim anʉm. Mag irua jaautarr iek gaai,

⁶ “Päär, Judá durr am phöbördam Belenpien, päran chadcha khapan khaba durrum.

Mag durrab mamʉ, päar ee äb thaababarmuata israelnaan mʉ öorkha thʉnʉm khʉʉn governaaju aawai, päach durr agjö phöbör thʉnʉm ee päar phöbör chan chi serbiibam khabam” a phã simgui ajier-ram anʉm, chi Erodeeg. *(Mi.*

5:2)

⁷ Phadnaan chi pörnaanau maestronaan dʉimua ichig mag jaubaawai, chi rey Erodeeu jürr mag chi mag-onaan ed öbeerjem garmua bëetarr khʉʉn amach appai thürkhanaa wajapha ichig jaupijim anaabá, jãagwaichata mag phĩdag amau oo naaji. ⁸ Mag wajapha ichig jaupinaan chadau amag, —İsin chad ërëubaadët ajim anʉm, Belenag. Ĕrëubaadëwi thumaa jëeu oopetat ajim anʉm, wajapha mag chaai khap aag. Maimua ya päachdëu wajapha khaphʉ nʉisiewai mau mʉ aar iek püibapüit, muajã mawia ichab päar dënjö i ajaug thö iekhaimaag ajim anaabá, juau ogthom.

⁹ Mag chadcha chi rey Erodeeu amachig jaautarrta jʉg thöba ërëubaadëjim aajem. Mag wëtumua, warrcha amach thugduawai amachdëu phĩdag ootarrta deeu üwaai am na phuu jöisijim anaabá. Magbaawai ag ëudee oo

warrmamua, ya chi chaai sim aig pabaimaawai, ag ür edjä ee bar jöisijim anum. ¹⁰ Mag amach chi magonaanau chi phīdag oo athaawai onee aphöbaadējim anum. ¹¹ Mag barwia, chi chaai khērarr aar dubnaa ooimaawai, chadcha chi chaaidam ich María dūi ooimajierram anaabá. Magbaawai ag khīirphee jīepör phöbkhanaa i ajaug thö iekhajierram aajem, ich reikhaju igwi. Magnaa amach nem wai bëetarr eem phīr maimua incienso mirra dūi thūpha khithēem aunaa irig deejierram aajem. ¹² Mag agtha am aig num ee, ich chi Ēwandam chogau khāai khörg ee tag amag Erodes gar dichpiba jaautarr aawai, ag garjä dichba, deuum khud garta phurdu dichwi amach durrag wētjierram aajem.

Egiptoog chaai dur arrtarr

¹³ Mag chi magonaan ärütarr khur Ēwandam chogau deeu José khāai khörkhapi auwia irig jaaujim aajem, Erodeeu chaai thöopüyaag jürpiju. “Mamü magju nawe phiidutkhawi jöpkhaa chaai dūi Egiptoog ärëubaadēt” ajim anaabá. “Mua jaubam aig chan oob mammua bëemiet” ajim anum.

¹⁴ Magbaawai José daukhanpawi, chadcha ag bürre nem khīir khaugwia, agtha äspaju waji nūwe, jöpkharraa amach chaai athaadējierram aajem, Egiptoog. ¹⁵ Mammua da bëeba, ya chi Erodes meebaadēm a ürbaawaita deeu bëejierram aajem. Pari mam mag chaai arrtarran, maan maach Pör Ēwandamau ich i jaumie Oseas khararrag jaaupitarrjö amkhīir ajiebma. Magju igwiata chi Oseas khararrag Ēwandamau, “Egipto durrmuata mua mēch Chaai thürpüiju” a phāpījim. (Os.

11:1)

Erodeeu chaain khēchpi jaautarr

¹⁶ Erodeeu chi khīirjug khaphum khūun nū sim ee, ĩchab khaug athajim aajem, ya jūrr deeu khud garta phūurdu ērēubaadēm. Mag ich khūgurbapāiwai, khīir machgau warm khūunau ichig jaautarr khīirjunaa, Belén phöbör eem chaain maimua ag bigaau phöbördam nūnidum eem chaaindampa thumaa año numimua eegam khūundam khēchpi jaaujim anaabá. ¹⁷ Mag khēchpi jaautarran, maan mag chaain öbarm gaaimua Ĕwandamau ich i jaaumie Jeremías khararrag phāpitarr gaai jaau simjōta ajim. Irua phā puatarr mug ajim:

¹⁸ “Ramá phöbör ee uui bīep jēbu ökhīirjug machgau idawaa üapēpēr khaju.

Ma Raquel ajim, ich chaain ewagam khūun athee bīewai. Mag sim chan par khīir jāsenkha nūmjā khīupaba, waragta bīe thūnaaju ich chaaindam ötarr athee” a phā sim Ĕwandam iek gaai. (Jr. 31:15)

¹⁹ Pari chi Erodes meetarr khur, agtha chi José mam Egipto nūm ee, Ĕwandamau ich chog pūiwi khāai khörkha thūnūm eeta irig, ²⁰ —José, phiidubá aichējim anūm. Chaai thōoju ēkha narr khūunjā amachta ya khēchphöbaadeewai ya deeu pāach durrag chaai arrju aai nūmguī ajim anūm.

²¹ Magbaawai José phiidūwia Jesudam dūi chi ādpa deeu ūwaaī Israelag bēejerram aajem. ²² Pari mag chi rey meebaadeewai, chi iewaa Arquelao a thūr sīerrta jūrr Judea durr ich aaijō reikha sīsim a ūrbaawai, agug maju ögkhajim aajem. Mag nūm ee ĩchab deeu Ĕwandamau khāaiipi athaawai, Ĕwandam chogaujā magug mapiba jaautarr aawai jūrr Galileaagta ērēujim anaabá. ²³ Galilea durr barwi, sīi khajapha Nazaret phöbördamagta wētwi, mamta naaimajim aajem. Pari mag Nazaret phöbör eeta naaimarran, maan Ĕwandamau ich i jaaumienag jaaujer-rjō, Jesús Nazaretpierr a thūrju arr aawai ajima.

3

Juan chi ðor pör choomieu Ëwandam iek jaau nurrarr
(*Mr 1:1-8; Lc 3:1-9,15-17; Jn 1:19-28*)

¹ Warrcha Juan chi ðor pör choomieu Ëwandam iek jaabaadëm jaar, Judea durr büürjã ðor chukag eeta sïejeejim aajem. Mam ich sim aar ðor maawaita amag jaaumamua, ² “Pãach khaibag äsie ewag khïirjuwia Ëwandamagta chugpaapi jëubathü” aajeejim anum. Mag-naa ïchab, “Ya muigmua jöpcha ich Ëwandamau maach thumaam khun Pörkhariju maach ee püiju” aajeejim anaabá. ³ Mam maan Juanau mag jaau nurraru igwiata chi Ëwandam i jaumie Isaías khararrau Ëwandam iek phãawaijã mag phãjiebma:

“Woun äb ajappai ðor barba aajem aar sïejemuata, ich aar ðor barbaimaawai, ‘Maach Pörön ya bëeimun sim’ a jaau nurraru.

‘I bëeju nawe pãach thãar khïir khaugbat’ aju, ‘thãraucha khösi i iek ükhaag’ ” a phã sim. (*Is. 40:3*)

⁴ Ich chi Juan khajüa camello khaar dënta kha sïejim aajem; maagwai i äi jüajemjã nemhëu dën ajim aajem. Ichin pabü ee asphitjö sim langosta anumta pa miel düi khö nurrum iiuta sïejeejim aajem, tag deelum nem khoojem chukhu aawai. ⁵ Irua mag jaau nurrum khaug athaawai, Judea durrum khun Jordán igaau joobaajerr khun düi Jerusalemienpa i iek üraan bëejejim aajem. ⁶ Mag bëewia amach pekau Ëwandamag chugpaapi jëebaawai ichdëu am pör choopüimaajeejim aajem, Jordán ee.

⁷ Pari Juanau oowai ich aig Moiseeu Ëwandam iek phã puatarr wajarpha urkhaajerr khun khapan bëe thunum düi ïchab tagam khun chi machnaan saduceo anum khunpa bëe thunum oobaawai, amag magjim anum:

—Chi khaibagnaan, ¿khaíu pãrag jaauwai Ëwandamau maach i agkham ed sîi pör chootarr gaaimuapaita pãar i jua machag áwatbaju a jaaujî? ⁸ Sîi pãach pör choopi nũmuapai chan irua pãar aubam ajim anũm. Ëwandam jua machgau dau aphũũ amapha nũm khai, pãach khaibag thumaa ásie ewag khîirjuwia, Ëwandamag isegpi jëeuwia, chadcha Ëwandam iek ùkhaajem khũũnjö abat ajim anũm, pãach khapeen düijã. ⁹ Oob pãrau chikhamnaan dënjö, pãachjã warrgar pãach jöoi Abrán khararrjö Ëwandam düi khapeerka nũm awi, “Maran Abrán chaainau; mag i chaainkha nũmta, ¿jãga Ëwandamau mag maar dau aphũũ apibarju?” a khîirjumiet ajim anaabá. Sîi mag Abrán chaainkha nũm gaaimuapaita mag ügthar öbeerjem akhiin, mokdau mũg thũnũmjã Ëwandamau örag paarpüiwiã, mukhũũnjã íchab Abrán chaainau aju aai sim. Mamũ mag Abrán chaain chaar awiajã ichiita Ëwandam jua machag áwatab khaba áwatju. Mag khöch khaba nũm khai, pãach khaibagta warre Ëwandamag isegpi jëeubat ajim anũm. ¹⁰ Pãrau khaphũ naabá, nemjîirjã khaigbamũn thu wërpmaajem. Ich agjöta ajugui ajim anũm íchab Ëwandamau pãar düijã. Ya irua pãar chachimũũ sim. Ar öor amach khaibag isegwia Ëwandamag chugpaapi jëeuba nũm khũũnan, ar pa thupüiwiã juser aadee örpüi nũmjöta aju ich Ëwandamau am düi. ¹¹ Mua chan pöd pãar thãar wajaug paa aubam. Ëwandamagta pãach khaibag chugpaapi jëeubaawai muan sîi dödamauapaita pãar pör choo chirũngui ajim anũm. Pari mũ ãudee áb urumũn chadau mũ khãaijã jua theeg ürpai sîewai, jãguan chad Ëwandam Akhaarjã pãrag deewi pãar khaibagjã ötdau ee warre örbapüimjöta aju ajim anũm. Mũ chan mũg chirũm aig sîi i chogkhaagpaijã serbiibata chirũngui ajim anũm. ¹² Khîir khaphũ abat ajim anũm: I bëem ed i

iek ükha num khunnan, arroz pöm phierrwia wajapha äkha thunubarmjõta aju. Maagwai i iek ükhamapha arr khun, jürr chi arroz bü thutarrta sī ābamug päardunaa örbapüimjõ aju. Magbarm chan ötdau thõo khaugba sīerrum eeta ich Ēwandamaucha barkhuipüijugui a jaaujeejim anum Juanau ich aig bēe num khunag.

Juanau Jesús pör chootarr

(Mr 1:9; Lc 3:21-22)

¹³ Biek äb Galilea durrmua Jesús Jordanag majim aajem, Juanau öor pör choo sīerr aar ichjā agjõ Juanag ich pör choopien. ¹⁴ Mag mawia, ich pör choopienta bēejim abawai, Juanau i pör choomaphapaim iekhau irig, — Puchdēuta m̄ pör chooju aai chirumta mag muata p̄ pör choobaadējupá ajim anum, Juan garmua.

¹⁵ Magbaawai Jesuu, —Idēu magma ajim anum. Ichiita maadēu Ēwandamau jaau simjõ i ipierr thumaa nem wauju aai naabahab ajim anum.

Magbaawai Juanau, —Magan chadau ajim aajem.

¹⁶ Mag, chadcha Juanau i pör choopüijim aajem. Mag ich pör choobapāiwai, durr waaidunaa oowai, edaujāata weeudubaadēm eemua Ēwandam Akhaar duburjõo khitumta bēewia i gaai jupchējim aajem. ¹⁷ Magbarm ee ichab ügtharmua woun iekjõ, “M̄uta m̄ Chaai m̄uchdēu jāsehne wai chitum̄u; i gaaimua m̄ onee chiraaajemgui” abarmjā ūrjim anaabá.

4

Dösätau Jesús khūgur auju ēkhatarr

(Mr 1:12-13; Lc 4:1-13)

¹ Maimua ich Ēwandam Akharaupai Jesús warp öor chukag chui warrjim aajem, ich garmua mepeer pödjü khaphu sīerr aawai juau ogthom mam chi dösätag ich

khūgur auju ēkhapieg. ² Mam ich appai cuarenta días y cuarenta noches būurjā thach khōba chirajim aajem. Maimua khāai khapan mag dichdimaawaita, i iek i jāsōo aadējim aajem. ³ Magbaadēm eeta dōsāt chi dau lōk bēejim anaabá, i imeerkha i khūgur auwia Jōoi dau na nem khaigbam waupiju ēkhaag. Mag bēewi irig, —Pᵤ chadcha Ēwandam Iewaa khai, magan mᵤ dakhīr mokdau mᵤg thᵤnᵤm panag paabarūi aichējim anᵤm.

⁴ Pari ichig magbaicheewai jūrr ichdēu chi dōsātag, —Ēwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Sīi thach khōju appai khap amkhīr irua maach ompaabajim” a sim. “Irua maach ompaatarran, thach appai khīrjuju khāai, ich ipierraa wēnᵤrramkhīirta maach ompaajim” a phā sim a chirajim aajem irig.

⁵ Mag ijējēb naawi, chi dōsātagta Ēwandam Akharau ᵤdᵤraa Jesús arrpijim aajem, Jerusalenag. Mag athaadēwi, Aai i jēeujem dihēu ūr ūgthaa arrnaa, ⁶ irig magjim anaabma, chi dōsātau:

—Pᵤ chadcha Ēwandam Iewaa khai, magan mᵤg ee baubaad ajim anᵤm. Pᵤ chig aba khabahab. Ēwandam iek phā sim gaai, “Ich Ēwandamau ich chognaan pūiju” a sībahab ajim anᵤm, “pᵤ thᵤa wēnᵤrramkhīir.” Maagwai mᵤg ee pᵤ baudᵤkhiinjā, “amau sīi amach jua eeta pᵤ jāau aubajup, buju aimaau pᵤ chig am ugua.” ¡Baubaad! ajim anᵤm, chi dōsātau irig.

⁷ Magbaawaita jūrr ichdēu chi dōsātag, —Īchab Ēwandam iek phā sim gaai jaauwajjā, “Ēwandamau chadcha pāach thᵤaju awi oob nem parhoob amiet” a sībahab a chirajim aajem irua.

⁸ Maimua ābmiecha paawai deeu chi dōsātaupai durr pōoma sim gaai i arrjim aajem. Mag durrsī gaaimua dawaa durr warpham magwe thum ag gaai nem thᵤnᵤm dūi irig

oopinaa,⁹ —Pua mu bükhurr phöbkhanaa mürugta Ĕwandamagamjö jëeumun, ar puchdëu nem oo sim thumaa mua pürugta deejugui ajim anaabá, chi dösät garmua.

¹⁰ Mamu mag nuu paawaita Jesuu irig, —Ĕwandam iek phā sim gaai jaauwai, “Pāar Pörön Ĕwandamau; āba irigpaita jëeubat, maimua āba i iekpaita ipierraa abat” a sim. Magnaa mag sïebnaa püdüu puchta jöpkhaa mu aigmua sïubaad a chirajim aajem irua.

Mag, büürjä i ipierraa abajim anaabá Jesuu.

¹¹ Magbaawain chadau chi dösät sïubaadeewai i iek ich appai chirsijim aajem. Mag ich appai aadeewai Ĕwandam chognaanauta ügtharmua bëewi üu i khïir jāsenkha naaichëjim aajem.

Jesuu warrpem Galilea durr Ĕwandam iek jaubaaderr
(*Mr 1:14-15; Lc 4:14-15*)

¹² Juan chi ðor pör choomie ya cárcel deg phaar wai num a ürbaadeewai, Jesús Galileaag majim aajem.

¹³ Pari ich bāautarr phöbör Nazaret eepai sïeba, warag Capernaumag petajim aajem, thürrdö igaaui joobaan, warrgar maach jöoin Zabulonnaan Neftalinaan däi joobaajerr durr. ¹⁴ Pari mag i mam matarran, Ĕwandam i jaaumie Isaías khararrau phā puarr eyaa öbërmkhïir ajim. Mag irua phā puarr gaai mag sim:

¹⁵ “Zabulonnaan joobaajerr perás maimua Neftalinaan joobaajerr perasta ðor peerdüju woun nürraju” a sim, “Jordán igaaui thoom igar, phūas igaaui, maimua khïeb Galilea ee judionaan khabam khūun joobaajem aram magwe.

¹⁶ Magbaawain sïi khï thunum ee naajerr khūun aarta ðt bü arar aimamjöta aju.

Peerduju khaugba aawai pöd ügthar öberbaju aajerr khunun atheeta edau aardubaadëmjöta aju.” (Is. 9:1-2)

¹⁷ Magtarr aigmua Jesuu ich Aai i jajawagmamua, “Päach khaibag isegwia, Ĕwandamagta chugpaapi jëeubat, maimua irigta uduraa päach Pörkhapibat” aajeejim aajem örag.

Dö hamien jayap Jesuu ich dui phë arrtarr
(Mr 1:16-20; Lc 5:1-11)

¹⁸ Biek äb Jesús thürrdö Galilea igaaun nurrumua, öor numí ooimajim aajem. Makhunun khod äbam khunun ajim: aaijä äba, ädjä äba. Am thür, äb Simón ajim, ich mapai ichab Pedro a thür sïejim. Maagwai äbakhai Andrés a thür sïejim. Amach dö hamien arr aawai, irua ooimaawai, atarraai bar khodjörrijim aajem. ¹⁹ Mag oobaimaawai Jesuu amag, —Mü dui wëttarrau ajim anum. Ich jäg päach müg sïi dö na gaaipai numjö, müg atag jürr mü iek örag jaau gaaipaita nüisijugui ajim anum amag.

²⁰ Magbaawai amach atarraai phëpuawi chadcha i dui ërëubaadëjim aajem.

²¹ Maimua mag Galilea igaaun mamua ag atag deeu üwaa i öor numí ooimajim aajem, agjö äbam khodpai. Makhunun Santiago ajim aajem Juan dui, jöoi Zebedeo chaain. Makhununjä dö hamien arr aawai, irua ooimaawai, amach red thürrdä sïsidumta kha naajim aajem, bote ee amach aai dui. Mag oobaimaa, makhununagjä Jesuu, ²² “Mü dui wëttarrau” abarm bürre sïi amach redjä khaugba, bote dui amach ayag puawi i dui wëttjim aajem.

Öor pöm thunumug Jesuu maach peerduajem iek jaau-tarr
(Lc 6:17-19)

²³ Mag nurrumua Galilea igaau Jesuu jaau phuurdu nurrageejim aajem, phöbördam khëkhëdum ee judion-aan Ĕwandam iek jaaujem di sïsidumpierr. Mag jaau nurrumun maach peerduajem iekta jaaunaa ĩchab Ĕwandamagta dich Pörkhapiju aai num aajeejim aajem. Mag num düi öor amach khamor machagpierr ich aig wai bëe numun monaupüinaa sïi kha mamachdögpa chug-paapüi maajeejim anaabá. ²⁴ Siria durram magwe Jesús mag nurrumun bïi wëjorr aawai, öor khamor machag khïirpierram khunnta i aig waibëejeejim anaabá: sïi khajapham khamor machag paraam khun, kha mamachdög paraam khun, dösät bën paraam khun, pör bënmië paraam khun maimua bü wa jua khäijä juserm khunpa waibëemamun, Jesuu monaupüi maajeejim anaabá. ²⁵ Öor pöoma Galilea durram khun, Decápolis durr phöbör nunüdum eem khun, Jerusalemien, Judea durram khun maimua Jordán i atag ed öbeerjem garm khunpa Jesús ëudee pos aajeejim aajem.

5

Durrsï gaai ich Aai iek jaaumamua chijã khunnta oneeaju aai nã a jaautarr

(Lc 6:20-23)

¹ Mag öor pöm ich ëudee noodubaadëm oobaawai ich Jesús warag durrsï gaai waaidu öbërwi oo sïisijim anum. Magbaawai i khapeen i düi wënnurraajerr khun ich bigaau ohood aphöbaadeewai ² jäga chadcha Ĕwandam düi ajapha wënnurraju aai nã a jaaumamua magjim anum, thumaam khunag:

³ —Päär ar päach khaigba num khap Ĕwandamagta päach eeg oopim khösi durrum khun, onee abat ajim anum, päachta i düi äba jooba wënnurraju aawai.

⁴ 'Päär ar pãach pekau pöm nüm khaug auwi ökhïirju-naa Ëwandamagta chugpaapi nüm khüün, onee abat ajim anüm, ich Ëwandamauta päär khïir jãsenkhawi päär khïir onee apiju aawai.

⁵ 'Päär ar büür abarm gaaimua meeukhaba khïir thüu Ëwandamagta pãach düi ichdëu ampierr apiejem khüün, onee abat ajim anüm, pãach mag nüm paar irua durr iur deeju a simjä pãachdëuta jüaju aawai.

⁶ 'Päär ar Ëwandamau waupim khösिम nem wawaagta jãsog thünümjõnaa öbichag thünümjõ nüm khüün, onee abat ajim anüm, mag nem wajapha waum khöchkha nüm khüün juagta Ëwandamau düi oojeewai.

⁷ 'Päär ar wir aig pãach khapeendamjä dau aug khaug paraa aajem khüün, onee abat; pãachdëu am düi jãagjem paran Ëwandamaujã agjõ päär dau aug khaug paraa ajugui ajim anüm.

⁸ 'Päär ar thäär ajapha nüm gaaimua äba Ëwandam dawagaata nem waujem khüün, onee abat ajim anüm, pãrauta pãach mag nüm gaaimua Ëwandam khïir ooju aawai.

⁹ 'Päär ar pãachdëu Ëwandam iek ükhatarr gaaimua pãach khõinaa nümjõ khõinaa amkhïir örag jaau durrum khüün, onee abat, pãachta Ëwandamau ich chaainkha auju aawai.

¹⁰ 'Ar Ëwandamau nem waupi sim ipierraa nem wau nüm gaaimua jürr örau pãach düita khaigba aawai dau aphüü durraajem khüün, onee abat ajim anüm, pãachta müg atagjä Ëwandam düi äba jooba wënürraju aawai.

¹¹ 'Ar mü gaaimua örau pãach khïir iekhanaa pãach gaaijã jua khüüba nüm düi ichab sïi pãach khaibag waum khöchgau pãach düi chad khabam iekta chadam iekjõo aadëp aawai, warag onee abat. ¹² Pari pãach düi maag-waijã, oob ökhïirjuu amiet ajim anüm. Magju khäai

warag onee abat; p̄aar mag n̄um j̄urran ügtharin p̄aar athee nem wajapham p̄oomata th̄un̄um. Īs j̄äg p̄aar d̄üi khaibag th̄un̄umj̄ö aba aajeejeb ajim an̄um warrgarwejä am j̄öoinau Ēwandam i jaaujerr kh̄un̄ d̄üi. Pari magtarr ĩs am ügthar Ēwandam d̄üi onee naabahab a jaaumajim aajem.

Thakhaar anaa õor atheem ararag

(Mr 9:50; Lc 14:34-35)

¹³ Mag iekhakhagmamua ich Jesuupai, 'P̄arau khaph̄u n̄umgui ajim an̄um, thakhaar nakha aadëkhiin, tag b̄üürj̄ä maadëu nem igba s̄isiju. Magbaawai s̄ii õrau ag ǖr ërëu dich th̄unaawiaj̄ä, ausiuba ich mag b̄ü ee s̄ieju, tag igba siewai. J̄äg nem ärpimaaugau thakhaar iigjemj̄ö, p̄arauta õor okhooju arrj̄ä ǖu m̄u juapierr khaigp̄er durraba aajeb ajim an̄um okhoopimaaugau.

¹⁴ 'J̄äg durrs̄i gaai ph̄öbör sim pöd dau merju khaba aajemj̄ö, p̄arauj̄ä p̄äachdëu m̄u iek khaugtarr chan pöd meerju khaba n̄umgui ajim anaabá, p̄äach nem wajapha wau n̄um gaaimua p̄äachta m̄uig eegarm kh̄un̄ athee kh̄ichag ee lámpara paa d̄un̄umj̄ö naawai. ¹⁵ P̄arau khaph̄u n̄um, lamparaan paanaa s̄ii nem b̄ü ee ausiuba, dau garta ausiujem, dij̄ä thum araraa amkh̄iir. ¹⁶ Ich j̄ägta aju aai n̄umgui ajim an̄um p̄aarj̄ä. Magua p̄äachdëu nemdam wajapha wau n̄um gaaimua p̄äachta õtdau phuu d̄un̄umj̄ö abat ajim an̄um, thumaam kh̄un̄ na arar amkh̄iir; mag p̄äach nem wajapha wau n̄um gaaimua maach Aai ügthar chir̄umta thumaam kh̄un̄ nau thömkh̄iir.

Moiseeu ley ph̄ä puatarr Jesuu jaautarr

¹⁷ 'Oob p̄arau mua mag Moiseeu ley ph̄ä puatarr warre isegp̄äain wa s̄ii warrgar Ēwandam i jaaujerr kh̄un̄ nau nem jaaujerr kh̄äij̄ä isegp̄äainta bëejim amiet ajim an̄um Jesuu. Magju kh̄äai muan warag chadcha ag gaai

jaau sim thumaa wawaanta bēejim. ¹⁸ Cha m̄ iekha chirum iekha, m̄g durr jōoita edaujā dūi Ēwandamau i agkhabam aig chan, ley gaai jaau s̄sidum iek būdam ābjā okhoopibaju. Ichiita nem thumaa ich jaautarrjō öbëbërg majugui ajim an̄m. ¹⁹ Magua, ābmua khāijā leidam b̄th̄u khitawiajā ag gaai jaau sim iek bū āb khāijā ūrkhaba, ni ag gaai jaau simjō amkh̄ir ich paarmua deeum kh̄unagjā jauba sim chan, Ēwandam maach Pörkha sim durr paaukhaimaawajjā ichta thumaam kh̄un khāaijā jua eegpai s̄irraju. Pari magba, ar ichdëujā mag ley gaai jaau simjō ipierranaa warm kh̄unagjā agjō ag gaai jaau simjō ipierraa amkh̄ir jaau sim̄n chadau, mag Ēwandam durr paimaawajjā ichab ichta warm kh̄un ūrpai s̄isjugui ajim anaabá. ²⁰ Magnaa ichdëupai, Pārauta ich Ēwandamau nem waupi jaau simjō nem wauba, s̄i jāg Ēwandam iek jawaag chi machnaan aajem kh̄unjōpai nem waunaa Moiseeu ley phā puatarr ūrkhaajem kh̄un dënjōpaita nem wau n̄m chan, p̄ar ūgthar öberbamgui ajim an̄m.

Dich khapeen dūi meeukha n̄mpaijā pekauu
(Lc 12:57-59)

²¹ Maimua ich Jesuu magjim aajem: 'Pārau khaph̄u n̄mguui ajim an̄m, warrgarwejā p̄ar jōoinau, "Oob ðor thōom; chi ðor thōo sim̄n ich agjō thōor̄ijū aai sim" a jaaujeejim. ²² Pari mua mag chirumgui ajim an̄m: ðor thōoba awiajā s̄i dich khapeendam dūi meeukha n̄mpaijā ich agjō pekaukha öber sim. S̄i dich khapeer meeukhamkh̄ir i kh̄ir iekha n̄mjā pekauu; chi mag iekha sim kh̄un, thethemnaanau khaiabag waupi jaauju. Maimua ar s̄i chikham thōp iekha simjā ya s̄i kh̄imie durr barp̄ijūuta sim; ðor thōoba ab mam̄ ich agjō s̄iebahab ajim an̄m, pekauta wau s̄ewai.

²³ 'Maguata mag chirum: Pɛ, Ēwandamag nemchaaita ofrendakha deenaa jēwaan mam; pari mag mam ee pɛ khīir ee dɛnɛisim, ābmua pɛch dūi iekkhōrdam paraa sim.

²⁴ Magbaawai pɛch ofrenda chi nemchaain phaajem aig pɛawi, mag pɛch dūi khaigba sim aar mawi, ithūu i dūi iyūu awi, khōinaa nɛisit a jaaumajim anaabá. Maimuan chadau deeu mawia pɛch ofrendadamau Ēwandamag jēebamí ajim anum.

²⁵ 'Wa ābmua khāijā leinaanag pɛ khaibag waumkhīir pɛch jawaan arrwai, chi thethemnaan aar barwi jaajuju nawe, i dūi wajapha iyūu awi khōinaa nɛisit ajim anum. Magbamun chi thethemnaanau guardiananag pɛ pɛr deebaawai jūrr makhūunau pɛ cárcel deg pūijugui ajim anaabá. ²⁶ Cha mɛ iekha chirum iekhau, ya pɛta amau mag phāar athamun, phatkhon gaaimua atarr khai, ābmiecharam centaaudam phagpūibam aigjā amau pɛ öbeerpūibajugui ajim anum. Mua mag chirumun, pāach khaibag Ēwandamag chugpaapiju aai nūwe chugpaapiwi i dūi khōinaa ajuuta ēkhabat a chirum.

Jesuu dich ðor khabam dūi khapes apiba jaautarr

²⁷ Mag iekhamamua ich Jesuupai amag magjim aajem: 'Pārau khaphɛ nɛmguui ajim anum ĩchab, warrgarwejā pāar jōoinau, "Oob pāach ðor khabam dūi khapes amiet" a jaaujeejim. ²⁸ Pari ĩs mua mag chirum: Warre khapes aba awiajā, ābmuaata uui oowi ich ödegpai khāijā, "Jāg uuita magju aai khitaba" a khīirju simun, mag khīirjubarmuapai ya ich thāar ee pekau waubarm mag uui dūi.

²⁹ 'Magam uguata, pɛ juachaar garm daúa khāijā pɛ pekau waupi sim khai, jēunaa warre warp barbarpūi. Mag dau ābpaim gaaimua pɛch mor thum khīmie durr maju khāi, dau appaita okhoobarmun, ūu simgui ajim anum.

³⁰ Wa pɛ juachaar garm juau khāijā pɛ pekau waupi sim

khai, warre thupnaa warp barbarüi. Jua äbpaim gaaimua puch mor thum khimie durr maju khäai, mag jua apaita okhoobarmun üu simgui ajim aajem. Wajapcharan magum pekau waumaugau dau chukhumjö oobamjönaa magum nem khaigbam wawaagjä jua chukhumjö abá, büürjä wauba. Magju khäai Êwandam dau na puch morta surkhabá a chirumgui ajim anum.

Jesuu üüi pupiba jaautarr

(Mt 19:9; Mr 10:11,12; Lc 16:18)

³¹ Pãrau khaphu numgui ajim anum ichab, pãar jöoinau jaauwai, “Äbmua khäijä ich üüi pupagam khai, warre ësap gaai ‘Mua pu pua chirum’ a phãnaata irig deeju aai sim” a jaaujeejim. ³² Pari is jürr mua mag chirumgui ajim anum: Äbmua khäijä ich üüi deum düi chadcha magba simta pua simun magan warag juau deum düi magamkhüürjöta pua simgui ajim num, magum gaaimua warag pekau waumkhüür. Mag ich ap sim awi chikhamnau puatarr üüita au sim wounjä pekauta wau simgui ajim anum, agtha chikham üükha simta au siëwai.

Chadcha dichdëu nem wauju jawaag jäga aju aai si

³³ Ichab pãrau khaphu num, warrgarwejä pãar jöoinau jaauwain, si parhoobam nem igwiata dichdëu nem waum khösim wauju a iekhaawain, naspawijä deeu waubam aju aai sim a jaaujeejim. Magarrau “Maach Pör Êwandam igwiata mua mag nem wauju a iekhabarmun chadau pöd naspawijä dich iekhatarr chaaur aju khaba sim” a jaaujeejim. ³⁴ Pari is mua pãrag mag chirumgui ajim anum ich Jesuu: Oob büürjä nem inagdam igwia khäijä mag gaaimuata nem wauju a iekhamiet. Edjä Êwandam khu juupjem aawai oob edjä igwijä mag gaaimuata nem wauju amiet. ³⁵ Müg durrjä si Êwandam bü dunnumjem aawai ni müg durr igwijä oob mag gaaimuata nem wauju a iekhamiet

a jaaumajim anum. Wa Jerusalén phöbör igwia khāijā, jāg phöbör thumaam khūn khāijā chi ūruucharam Rey siejem phöbör aawai, oob mag gaaimuajā nem wauju a iekhamiet ajim anum. ³⁶ Wa dich pör igwia khāijā oob mag iekhamiet; magumjā pekauu. Pāach iphithur mag iekhawiajā pārau pāach pörbü ābjā bāphā paa auba ni phuisijā paa aubamgui ajim anum, ich Ēwandamaupaita magpiejewai. Mag nem parhooba igwiata iekha num aig, Ēwandam igwiata pāar mag iekha num khabahab, nem thum ichdēuta omparr aawai. ³⁷ Magju khāai chadcha nem wauju khai, warre wauju abat. Wa wauba khāijā aju khai, warre ich agjō waubam abat, mag nem inag igwia magum gaaimuata wauju a iekhaba.

Dich dūi ōrau khaigba aawai agjō am dūi khaigba apiba jaautarr

(Lc 6:29-30)

³⁸ Pārau khaphū num ĩchab, warrgarin pāar jōoinau jaauwai, “Chikhamnau puch dau suawai puajā agjō i dēn suju aai sim” a jaaujeejim; wa “Chikhamnau pu khierr āb khāijā buathēupāaiwai puchdēujā i dēn agjō aju aai sim” a jaaujeejim. ³⁹ Pari ĩs mua mag chirumgui ajim anum deeu ich Jesuu: Ābmua khāijā pāach dūi khaigba aawai oob am dūi agjō khaigba amiet. Magumjā agjō pekauu. Magju khāai pu khīidadcha deetarr khai, thoom garjā agjō deemkhīir irig khīir ūabā ajim anaabā warag. ⁴⁰ Ābmua khāijā leinaanag pu jaauwia pu camis khāijā khechthug aum ig sim khai, warag tagam khajūajā ūdūraa irig ar-rpibā. ⁴¹ Nem chukhūm khāijā ajués puchig kilómetro āb arrpi sim khai, magum aba warag kilómetro numí athaad ajim anaabā. ⁴² Ōrau puchig nem jēuwai ō ajapha magum aba deebā. Maimua sīi puchig nem pretaa khāijā jēuwai deeb khaba deebapūi ajim anum.

*Dich kha ukhurm khun kha khōsi api jaautarr
(Lc 6:27-28,32-36)*

⁴³ Ichab pārau khaphn n̄m, warrgar pāar jōoinau jaauwain, “Pāach khapkhun̄ta kha khōsinaa pāach kha ukhurm khun̄ oomapha abat” a jaaujeejim. ⁴⁴ Pari īs mua mag chirumgui ajim an̄m ich Jesuu: Pāach kha ukhurm khun̄jā daupii abat; maimua agjō m̄ iek gaaimua pāach khaibag waju ēkhaajem khun̄ kōitjā warag Ēwandam-agta jēubat. ⁴⁵ Pārau magta am̄n magan chadcha pāar ūgthar Ēwandam chiraajem chaainau. Ich ag Ēwandamauta ōor wajapham khun̄ atheejā edau wun̄pinaa khaigbam khun̄ atheejā wun̄piejem. Ichdēuta ichab ich daar agpierraa aajem khun̄ atheejā nōseg chēpinaa sīi parhoob amach khōchagpierr nem waaujem khun̄ atheejā nōseg chēpiejemgui ajim an̄m. Magua pāraujā agjō thum pāach dūi khaigba aajem khun̄pata daupii aju aai n̄mgui ajim aajem, ichdēu aajemjō. ⁴⁶ Pārau sīi pāach daupiim khun̄paita agjō daupii am̄n, ¿maig khan wajaug sī? ¿Sīi Romaam gobierno athee dēbpaar jēuejem khun̄ chi khaigbam khun̄naujā ich agjō aba aajē? ajim an̄m. ⁴⁷ Wa sīi pārau pāachjō judionaankha th̄n̄m khun̄nagpai khāijā saludaakhiin, ¿maigjā khan wajaug sī? ¿Ich agjō aba aajē judionaan khabam khun̄naujā? Pāach meeun khabam khun̄ awiajā oob amag saludaamapha amiet ajim an̄m. ⁴⁸ Pāach Aai ūgthar chiraajemjā chi wajapham aawai pāach chi chaainaujā ichab pāach Aaijō ō wajapha abat pāach khapeen dūi a jaaumajim anaabá.

6

Jesuu nem wajaphamta waupi jaautarr

¹ Sīi pāach ō wajaug phēmkhīirpai chan oob chikham dakhīir nem waumiet ajim an̄m. Bigaaum khun̄nag magamkhīirpaita pārau mag nem wau n̄m paar chan,

maach Aai ügthar simua päär wajapha ig iyüü abaju, ya müig eegarwe õrau päär wajapha ig iyüü nümüa ya amau pārag phag nümüjōta naawai.

² Magam uguata, dau aphyuum khuumdamag nemdam deewaijã oob thumaam khuumnag khakhapdö apimiet, sï jãg amach ëugar wajapha ig iyüü amkhïirpai culto ee wa kaaijã ee khãijã õor khapanag dakhïir aajem khuum denjõ. Ar jãg amach ëugar wajapha ig iyüü amkhïirta aphyuum khuumdam dïi õ wajapha aajem khuumnan, ya õrau amag phagbarmjõta nümügui ajim anum, am ëugar wajapha iekha nümüa. Jãgum khuumnag khaniï Ëwandamau tag phagbarju. ³ Dau aphyuum khuumdamag nem inagdam deewai oob pãach khapeen pãach dïi chi wajapcharam khuumnagjã jaaumiet. ⁴ Magju khãai warag pãach khaug-pimaphamjõ meraata deebat ajim anum. Pãrau mag meraa deewiajã, päär Aai ügtharmua päär oo sim aawai, ichdëujã päär eeg oob khaba eeg ooju a jaaujim anaabã.

Jesuu jãgata maadëu Ëwandamag jëeuju aai nu a jaau-tarr

(Lc 11:2-4)

⁵ Mag nem jajawagmamua ich Jesuu magjim anum: 'Pãach Ëwandamag jëeuwai, oob jãg sïi chadcha magba nümüta Ëwandamag jëeu num amkhïir jãg õor dakhïirpai jëeujem khuumnjõ amiet ajim anum. Jãkhuumnan sïi õrag amach oomkhïirpaita culto ee maimua sïi kaaijã eejã agjõ Ëwandamag jëeu num anumua büjãaupaita ijëjëb aajerramgui ajim anaabã. Jãg amach ëugar wajapha ig iyüü amkhïirta jãg num khuumnan, ya õrau amag phagbarmjõta nümügui ajim anum, am ëugar wajapha iekha nümüa. ⁶ Pari pãrag mua jaaukhim: Ëwandamag jëeuwai, am denjõ khaba, pãach khãaijem thuur wai num khai, aar dubnaata pãach appai irig jëeubat. Mag pãach appai

nəmjō naab mamu, maig pāar dūi sim pāar Aai. Mag pāar Ayau pārau pāach appai ichig jēeu nəm oobaawai pārag irua pāachdēu nem jēeu nəmjā deeb khaba deejugui ajim anəm.

⁷ Mag irig jēeuwaijā oob jāg par iupai Ēwandam iek ūkha nəm anəm khūn dēnjō parhoobam iek maadēu igbaju ayaampata iekha nū amiet ajim anaabá. Amachigan jāg jēeubaadēm pua chūu aawaita Ēwandamau ūrcha amach iek ūrjempii aajerram ajim anəm. ⁸ Pārau ichig jēeuju nawe pāar Ayau ya pārau nem ig nəmjā khaphu sim aawai, oob am dēnjō atcha iekha nū amiet. ⁹ Magju khāai pāachdēu irig jēeuwai mūgta jēebat ajim anəm:

“Ēwandam, pūta maar Aai ūgthar chirajemū.

Pūch appaita chadcha pekau chukhu chitum.

¹⁰ Pūrugta marau maach dūi pūchdēu ampierr apinaa pūchta thumaam khūn Pōrkhapim khōsi nəm.

Ūgtharjā jāg pūchdēu nem waupi jaau nəm appai waau-jemjō, mūig eegarjā thum pūchdēu jaau simjōta apim khōsi nəm.

¹¹ Ed ēepierr pua marag ich jāg khōjudam deebarju.

¹² Ēwandam, maar pekau thum chugraabarūi, maimua ar marau maach dūi khaigba abarm khūn dūi tag magum iek igba ich mag khīir okhoopāaijemjō, maar dēnjā khīir okhoobarūi.

¹³ Oob pua ūdaraa chan maar pekau ee burrpi chiram. Mag khāai warag maar thūa wai chirsí, phithurg chukhu dōsātau maar ichig paa aum uga.

[Ēwandam, pūchdēuta nem thūnəmūn thum khap chirum.

Pūchta chi jua thierru,

maagwai pūchpaita thumaam khūnau thō iekhaju aai nəm, mūg atag pawiajā ich mag.]”

'Magta jëeubat ajim anaabá ich Jesuu. ¹⁴ Magnaa ìchab, Chikhamnau pãach dúi khaigba aawai, pãrau am dúi magum iekjã igba sïi khïir okhoopüimun, magan maach Aai ügthar chiraajemuajã ìchab pãar pekau chugpaapüi-wia tag magum iek igba ich mag khïir okhoopüijugui ajim anum. ¹⁵ Mamu pãrauta pãach khapeen wir aig perdonaabam chan, maach Aai Êwandamaujã pãar pekau chugpaabangui a jaaumajim aajem.

Jesuu surkhapi jaautarr

¹⁶ 'Pãach Êwandamag jëeu khëwaag thach khöba surkhaawai, oob jãg sïi amach ëugar wajapha ig iyüu amkhïirpai nem waajem khunnjö jäsogau ökhïirjuumjö amiet ajim anum, mag oowi bigaaum khunnu "Jãan Êwandamag jëeu numua surkha naawaita jãg num" am ugua. Jãg amach surkha num khap amkhïirpaita ökhïirjuumjö aajem khunnan, ya örau amag chi phagamjöta numgui ajim anaabá, am igwi chadcha surkhaajem khunnu anum gaaimua. ¹⁷ Magju khãai Êwandamag jëwaag surkhaawai, warag wajapha pãach khïir sügpüinaa pör megbapüit, ¹⁸ bigaaum khunnu mag pãach surkha num ni äbmuajã khap am ugua. Pãrau magta amun, äba maach Aai pãar dúi simuapaita khap aju; maagwai ichdëuta ìchab pãar eeg oojugui ajim anaabá.

Ügthar augchëba naaimaag

(Lc 12:33-34)

¹⁹ 'Müig eegarwe chan oob phatkhon wa nem inag pöm khãijã paarpaju êkhamiet. Müigin nem thum polieu ärnaa khukhungaujã jëeumaajem; mag num dúi nem jïgmienaujã sïi dubwia jïgkhamaajemgui a jaaumajim anum. ²⁰ Magju khãai nem wajapha wau numuata phatkhon äkha phiemam dúi nem inag pöm paarpamamjö abat, ügthar paimaawaijã chadcha paraa naaimaag. Pãach jam

paaukhaimaawaim atheeta pārau phatkhon phie n̄m̄jō nem wajaphamta wau n̄m̄m̄n̄ ūu simgui ajim an̄m̄. Jam chan polieujā ārba, khukhungaujā jēeuba, ni nem jīgmienujā pōd jīgkhabam. ²¹ M̄uig jēb gaai n̄weta nem thum paraaaju khīirjuju khāyau ūgthar paawaita nem thum paarpaju khīirju wēn̄r̄r̄m̄m̄n̄, magan chadcha pāar khīirjug āba Ēwandam gaaita sim ajim an̄m̄.

*Jesús iek maach daun ōtdaujōta sim aajem maach mor gaai
(Lc 11:34-36)*

²² 'Maach daun ōtdaujōta sim maach mor gaai. Maach daujāata wajapha sim aiguin, nem thum dawaata ojem. Ich agjōta sim maach thāarjā. Ēwandam iek ūkhanaa maach thāarta wajapha sim aiguin, nem thum Ēwandamau khōsimjōta waaujem. Mag n̄m̄ aiguin ararag ee n̄m̄jōta n̄m̄gui ajim an̄m̄. ²³ Mam̄ magba agtha pāach pekau ee n̄m̄m̄n̄, magan pāran sī agtha khīchag ee j̄rkha j̄rkha n̄m̄jōta n̄m̄. Mag n̄m̄ aig pōd Ēwandam d̄i naaju khaba n̄m̄gui ajim anaabá, pekau eeta naawai.

Jesús iek Ēwandamag w̄r̄panaa pōd phatkhonagjā w̄r̄paju khaba n̄m̄ aajem

(Lc 16:13)

²⁴ 'Ni ābmuajā pōd patronnaan numiim kh̄m̄n̄ chogkhaju khaba simgui ajim an̄m̄. Patronnaan numí akhiin, iwiir ābpaita ūrcha kha khōsiaju. Ich agjōta sim īchab Ēwandam d̄iijā. Pōd pārau Ēwandam khīrag w̄r̄panaa, phatkhonag khāijā w̄r̄paju khaba n̄m̄. Pāar magta n̄m̄ chan Ēwandam ipierraa khaba n̄m̄gui ajim anaabá.

Khani khōju wa khani jūaju khīirjupiba jaautarr

(Lc 12:22-31)

²⁵ Mag nem khīir pogkhe jajawagmamua magjim an̄m̄ ich Jesuu: 'Oob pārau “ĵkhani khōju wa khanta dōjuuta

maach mʉg nʉma?” a khīirjumiet. Wa magbam khai, ya khajūa chukhu nʉm “¿Khani jūajuuta mʉg nʉmua?” a khāijā khīirjumiet ajim anʉm. Pāarta nem khoojem nem khāaijā wajapchanaa khajūa khāyaujā Ēwandam dau na ūrucha balee sīsid aawai, irua pārag oobamjōo abajugui ajim anaabá. ²⁶ Pāadē ar nemchaaindam edjā ee ūrr phophog aajem khʉʉn oobat. Am phidkhajā phidkhaba aajeewai amach phathaudam ākhaagjā di chukhu nʉm. Mag phidkhaba sī naajeeb mamʉ, maach Aai ūgthar chirraajemuata amag phathaudam daumeraa dee wai simua am kee wai sījemgui ajim anʉm. Magʉm pāar chará nemchaain jāg thʉnʉm khāaijā ūrcha balee naawai, ¿jāga irua būurjā pārag ooba abarju? a jaumajim anaabá. ²⁷ Oob atcha pāachdēu nem ig nʉmta khīirju nʉʉ amiet. Mag pārau pāachdēu khōsimta ig nʉʉ akhiinjā, ¿khaíuta mʉg nʉm aig mag ichdēu khīirju sim gaaimuapai ich meeju arr ūr oradam ābpai khāijā ich iupiju aai sī? ajim anʉm.

²⁸ Mag nʉmta khajūa chukhu aawaijā ¿khanthee atcha khīirju nʉʉ aajē? Pāadē ar pamaardam ooihmʉ thʉnaajem khīirjubat. Amjā ĩchab būurjā phidkhajā phidkhaba, ni amach khajūa jūaju khīirjuwia ěkhakha nʉʉjā aba aajem. ²⁹ Mag naab mamʉ ōor ābmuajā am dūi barba aajem, oomʉg athee. Warrgar rey Salomón khararraujā phatkhon pōm paraanaa nem wajapham pōm paraa aajerraujā pamaardam oomʉgjō chan pōd khajūa jūaba aajeejimgui ajim anʉm. ³⁰ Pamaar jāg ooihmʉ thʉnʉm edau wʉbaadēmuapai khiugphēbaadeewai sī khʉʉijemjā Ēwandamau jāg ooihmʉ wai sījemta, ¿jāgwi pāar pamaar khāai ūrcha balee nʉmua nem jēu nʉmta irua deeba abarju? ¿Wa pāachdēu jēu nʉmjā pōd deebajupii aajēwa? ajim anʉm. ³¹ Oob atcha “¿khanta khoogáwa?” wa “¿khanta doogáwa?”, wa magbam khai, “¿khandamta

jūabaraag khai?” amiet ajim anaabá. ³² Pārau khaphu nungui ajim anum, òor Ēwandam iek ükhabam khunta magum nem thum khīirju phōbaadēmjä p̄aba sierrjēem. Mam̄ p̄aar Aai ügthar chiraajemua p̄arau nem ig numjä thum khaphu sim aawai p̄aar chan warm khunjö magbaju aai nungui ajim anum. ³³ Āba Ēwandamau nem waupi jaau simpaita waunaa irigpaita p̄aach d̄üi ichdēu ampierr apibat. Pārau chadcha magta amun, tagam nem p̄aachdēu igbarmjä irua deeb khaba deejugui ajim anum. ³⁴ Oob atcha “¿Khanta nan khöbarju wa khanta jūabarju?” a khīirjumiet. Ag nawe khīirjuwajä par khabahab ajim anum. Phithurgan āspapakhampierr oojem. Magua maadēu ag nawe khīirjuba awiajä, ichiita maadēu nem ig num chan chuk khabajugui ajim anaabá, magum khīirjuju aag.

7

*Chikham jaaupiba jaautarr**(Lc 6:37-38,41-42)*

¹ 'Chikham igkham khōchgaupai chan oob chikham pekau phēmiet, eeu Ēwandamau p̄aach chach num ed magum iek p̄aachig igdukham ajim anum Jesuu. ² P̄arauta chikham jaaum khōchgau “Jāan magta sierrum” amun, p̄aachdēu chikham jaau numjö aju Ēwandamaujä p̄aar d̄üi. P̄aachdēu chikham jaau numjö ich ag jaautarr iekhau Ēwandamaujä p̄aach khīir p̄aar jaau thunuujugui ajim anaabá. ³ Mag simta ¿jāgwi pua sīi p̄uch khapeer dau ee pasurdam wai simta eerpa num aajēma, p̄uch dau eejä agjö pasur pōmkham wai sim khaugba? Maachin nacha dich khīirjunaata iekha nungui ajim anum. ⁴ ¿Jāga pua p̄uch khaperag, “Daai kakē, mua p̄ dau eem pasur noi aukhim” aju, p̄uch dau eejä ag khāyau nem pōm sim joothu thunum noi auba simta? ⁵ Khīirjug chukdam,

nacha dich dau eem pasurta noi auba aajeeb ajim anum, wajapha oog; maimuan chadau jurr dich khapeer dau eemjã agjõ noipüi num. Magua dichta nacha khäärjuba aajeeb chikham jawaag. Dichjã agjõ chirum chan pöd dich khapeen jaaju khabam ajim anum.

⁶ Magnaa mag jajawagmamua ichdëupai, 'Saak khõri-imjõ sísidum khunnag oob mug päach peerduajem iek jaaumiet, eeu magbam jãgum khunnau warag päach gaai mas adukham ajim anaabá. Mug iekta nem thumaam khãai chi wajapcharam aawai khüsnaanjö nem wajaphamjã aai abam khunnagjã oob mug iek jaaumiet, eeu warag sõi nem parhoobamta jaau numjõ ag igwia khaigba iyüu adukhamgui ajim anum.

Jãga aju aajë Ëwandamag jëeuwai
(Lc 11:9-13; 6:31)

⁷ Maimua ichab ich Jesuupai magjim anum: 'Pnaba jëeubat; päachdëu nem igbarm Ëwandamau deeu. Pãrau i jermun, i baaju; i sim aar dubaag päach weeu aupi jëeumun, irua pãar weeu aju ajim anum. ⁸ Pãrau khaphu numgui ajim anum, ar õor nem jëeu paraam khunnagan deeb khaba deejem; ar amachdëu nem inag ig num pnaba jur num khunnau baajem; maagwai ichab chi puertdi sirbaichem khujã weeu auwia dubpiejem a jaaumajim aajem.

⁹ 'Pãrau äbmua khãijã päach chaairau thachdam jëeubaawai, ¿mokdauta phëdeeu khai, thach awi? ¹⁰ Wa magbam khai, chaairau awarrdam khãijã jëeu khitaawai, ¿nemkhõrta awarr awi thõo deeu khai? Ni äbmujã mag chan abajugui ajim anum ichdëupai. ¹¹ Magnaa, Pãar jãg ö äkhãraa khithëem khunnaujã päach chaainau nem jëeuwai, ¿nem wajaphamjã igkhaba deeba aajë? ajim anum. Pãrau jãg deejem khai, pãar Aai ügthar simua

chará pārau pāach chaainag nem deejem khāaijā waja-
pacharamta deebajup ajim anum, ichig jēeu num khun-
nag.

¹² Magua mua pārag ĩchab mag chirumgui ajim anum:
Chikhamnau pāach dūi khaigba apimapha num khai,
pāach garmuajā oob chikham dūi khaigba amiet. Ōrau
pāach dūi apim khōsimjōta pāach garmuajā am dūi abat
ajim anum. Moiseeu ley phā puatarr gaaijā magta jaau-
naa ĩchab Ēwandamau ich iek jaupiejer khunaujā ich
magta jaaujerr aawai, magta aju aai numgui ajim anaabá.

Ügthar maajem khudan phirkhi khitum aajem

(Lc 13:24)

¹³ Ügthar öbērm khōsi num khai, puertdi phirkhim
garta dubju ēkhabat ajim anum Jesuu. ¿Jāgwi? Dōsāt aar
maajem khudta khudjā pōmnaa chi puertdijā nem wäg
sījeewaima. Mag sim garta òor pōm ērērēu aajem. ¹⁴ Pari
jūrr ügthar arrjem khudan phirkhinaa chi dub num aram
puertdijā phirkhi khitum. Mag sim aawai chadcha dubju
phithur sierrumgui ajim anum. Magua ĩchab mag gar
chan òor pōm wētba aajem ajim anaabá.

Jāga òor ö ajaug khaphu aajē

(Lc 6:43-44)

¹⁵ Kharin Ēwandamau ich iek jaupibaawaita i iek jaau
wēnurrum aajem khunan chi sēumienta mag wēnurrā-
jem. Magum khun dūi khīir khaphu abat ajim anum.
Mag sīsidumta pāar khūguraag sīi ovejadamjō daumeraa
pāar aig bēejem. Pari am ödiin sīi khum nem oo wai
simjōta sīsidumgui ajim anum, pāarjā amachjō amkhīir
amach gar thereu awaag. ¹⁶ Ich jāg miu gayam uva phier-
rba ni igojā ag bū gayam khabam phierriba aajemjō, amau
nem wau num gaaimua pārau am khaphu aju aai num,
òor wajapham khuná wa òor khaigbam khuná. ¹⁷ Pārau

khaphu num, nemjir bün ich chë sim gaaimuata khaphu aajem, nemjõ ajaphamú wa nemjõ khaigbamú. ¹⁸ Nemjõ ajapham chan mie neeme chëba ni nemjõ ákhāraamjā mie chukkhu khaba sierrum. ¹⁹ Pārau khaphu numgui ajim anum ichab, nemjõ ákhāraa cheejemun thu wērpnaa juubaadee örpāaijem. ²⁰ Ich agjõta ajugui ajim anum Ēwandamau mag sēukha nurrjēem khun düijā, mag nemjõ ákhāraamjõta naawai. Magua khaphu abat: Ōran amachdēu nem wau num gaaimuata amachdēupai amach jaaujem, ðor wājāuná wa ðor khaigbam khuná.

Ōor thum chan ügthar öbērbam aajem

(Lc 13:25-27)

²¹ Mag iekhakhagmamua Jesuu magjim anum ichab: 'Ar murg "Señor, Señor" aajem khunjā thum chan Ēwandamta thumaam khun Pörkha sim aar öbērbam. Chi öberju khunan, ar m Aai ügthar simua nem jaau sim ipierraa aajem khunpaita i sim aar öberjugui ajim anum. ²² Mag ed paawai ðor pöm thun eemua murg par amach iphithur, "Señor, pua maar khaugbata sēba. P thür gaai marau p iek ðrag jaauba aajeejeb. P juapaau khabajeb, marau ðor mor eem mepeerjā jur wērpnaa ag na ðrau ooba aajem nempa waaujerr. ¿Magtarra pua maar khaugba chirú?" ajurau ajim anum. ²³ Pari magbaawai mua amag, "Mua chan bürjā pāar khaugba chitum. Pāach sī pāach khōchagpierr nem khaigbampai wau sierrjēe arr khap, pādē warag pāachta m aigmua ērēubaadēt" aju a jaumajim anum, ich Jesuu.

Wounaan numí di ütarr khun

(Mr 1:22; Lc 6:47-49)

²⁴ Magua, ābmiecha paawai pārag mag chirumgui ajim anum, ich Jesuu: Chi mug m iek ūrnaa mua jaumam ipierraa nem wau sim wounan, woun āb khīrjug khaug

sĩerrau durrrkhudau ee ich dibü jukhanaa di ẽutarrjõta simgui ajim anam. ²⁵ Mag durrrkhu ee ẽu sĩerr aawai, noseg pòm chẽwia, dõ pòm bẽewia, phũad pòm wẽtarrjã, chũababa ich mag sĩsijim anam, durrrkhu eeta wajapha jukha dũnarr aawai. ²⁶ Pari jũrr ar sĩi par jũgũpai mũ iek ũrnaa mua nem jaau chirumjã mũ ipierraa wauba sim wounan, jũrr agjõ woun ãb khĩirjugjã chukhu sĩ khõmarii mosjã ee di ẽutarrjõta simgui ajim anam. ²⁷ Ya ẽu dũnũisim ee noseg pòm chẽwia, dõ pòm aadẽm dũi phũpa wẽbaadeewai, sĩi aphẽbaadẽjim anam. Mag, nem thumaa okhoojim aajem.

²⁸ Chadcha Jesuu mag nem khĩir pogkhe jaubarm ũrwia sĩita õor jũgderraa naajim anaabã, ²⁹ amachdẽu ũurwai Jesuu Moiseeu ley phã pũarr jawaag chi khaphũm khaphũm aajem khũũn khãyaujã jaau khaphũcha jaau-matarr aawai.

8

*Jesuu woun ãb kokobẽ bẽnẽu sĩerr monaautarr
(Mr 1:40-45; Lc 5:12-16)*

¹ Mag durrsĩ gaai Jesuu õrag jaau sĩi awia mũrbaau, õor põoma i ẽudee wõtjim anam. ² Mag i mamta i khĩirphee woun ãb kokobẽ bẽnẽu bar sim õbẽrchẽwia i khĩirphee jĩepõr phõbkhanaa irig, —Señor, pua khõs chirum khai, mũg phĩedau warre mũ gaaimua chugpaabapũi aichẽjim anaabã.

³ Magbaa Jesuu i gaai pũrnaa, —Mua pũ monaaurpũim khõsi chirum; monaau chirsĩ magan ajim anam irig.

Magbarm bũrre chi phĩe kha dodos chirarr monaau sĩsiewai mor wajappha aadẽjim anaabã. ⁴ Magbaadeewai chi Jesuu irig, —Pũch mũgbarm oob chikhamnag jawangui ajim anam. Magju khãai nacha Jerusalén mawia Aai i jẽeujem degam phadẽg pũch mor oopibaimã.

Maimuan chad puch chadcha monaau s̄sim thumaam kh̄unag khap amkh̄iir, Moiseeu iek ph̄ã p̄arr gaai jaau simjō nemchaain ofrendakha deebá ajim an̄um.

*Jesuu Romaam capitán chog monaautarr
(Lc 7:1-10)*

⁵ Mag kokobé bēnēu s̄ierr monaaur̄iwiia petaau, phōbōrdam Capernaum an̄um ee dubimajim aajem. Mag barbaimam khaug athaawai capitán soldaun p̄or i aig bēewia ⁶ irig chaigpamamua, —Señor, m̄ di aar aaunaan wai chir̄um, m̄ chog. S̄i put eepai p̄ōd phiid̄uba kh̄er̄um, kha ch̄ukh̄u khitaawai. Mag n̄um d̄īi kha machagaupata warag eeg pamam ajim an̄um, chi capitanau Jesuug.

⁷ Magbaawai Jesuu j̄urr irig, —Oob kh̄iirjum; mua p̄ chog monaaur̄p̄ain majugui ajim an̄um.

⁸ Pari magbaa chi capitán garmua deeu Jesuug, —Señor, p̄ mapimaaugau khabam, pari m̄ chadcha Ēwandam dau na ūu khaba chir̄um, p̄ m̄ deg dubaag. Ich mau-paimua m̄ chog monaaur̄i jaubá. Pua mag jaaum̄n, puch iekhau aawai i monaaur̄bajupa ajim an̄um Jesuug.

⁹ Muajã m̄uch gaaita khaph̄u chit̄umgui ajim an̄um, m̄uchjã ĩchab m̄uch p̄ornaan jua eegarpai chiraawai. Mag chirab mam̄, m̄uchd̄eujã ĩchab soldaun m̄uch jua eegar ph̄e wai chir̄um. Makh̄un ee ābam̄ug kh̄iijã mua “Pet” aawai maajem, m̄ ipierraa; maimua deeu m̄ugjã “Pidú” aawai b̄ejem. Wa m̄uch chogag kh̄iijã “M̄ugta abá” aawai m̄ ipierr aajem. Magua, maupaimua pua monaaur̄i jaaum̄n chadcha monaaur̄ju khaph̄u chir̄umgui ajim an̄um irig.

¹⁰ Chi capitanau ich j̄ug daar mag iekhabaawai j̄ugder-
raa aad̄emua ich ēudee w̄etmarr kh̄unagta, —Keena, p̄ad̄e oobat: M̄ug maach israelnaan ee m̄ug woun d̄enjō ūkha n̄um chan mua agtha ooba chit̄umgui ajim an̄um ich Jesuu. ¹¹ Chadcha m̄ug atag òor p̄om durrierram

khunnta maach jöoin Abrán khararr düi, Isá khararr düi maimua Jacob khararrpa ügthar Ëwandam düi äbam mes gaai ohood aphöbaadēju, i düi äba thach khoog. Maig thunaaju: ed öbeerjem garm khun düi edau burjem garm khunpa maach meeun düi äba. ¹² Pari mag ed päär chi israelnaanta chadcha Ëwandam thumaam khun Pörkha sim aar naaju aai numta, päachdäu ükhaba num gaaimua päachta jürr khimie durr barkhüipüiju ajim anaabá, amach khüircha. Mam barkhüibapääiwaita icharaucha päär bïep jëbä abarju. Maigta mamag khaphöbaadëmün ich maig ich mag nüsim iekhau a jaumajim anaabá.

¹³ Mag iekhapüiwi deeu chi capitanag eerpanaa, —Puch diig petá; puchdäu äba mua puch chog monaaujupaita khüirju siëwai chadcha pü chog monaaujugui a ajim anüm irig.

Mag Jesuu “Pü chog monaauju” abarm bürre mam warp mor mas khërrarta chadcha monakkha aadëjim anaabá.

Jesuu Pedro phaauhüan monaautarr

(Mr 1:29-31; Lc 4:38-39)

¹⁴ Maimua petaau, ich Jesús jürr Pedro di aar majim aajem. Mam barwi ooimaawai, ich chi Pedro phaauhüan mor mas khüümie paar thänüm ooimajim aajem. ¹⁵ Mag oobaimaawai Jesuu i aar mawi i jua gaai pürbaawai, warre chi khüümie meeudübaadëjim anaabá. Mag khüümie meeudübaadee, phiidüwi am jäogaagpajim aajem.

Jesuu ðor pöm monaautarr

(Mr 1:32-34; Lc 4:40-41)

¹⁶ Maimua ya edau khëubaadëm ee, ðor dösät bënëu sïsidüm khun khapaana Jesús aig waibëemajieram anüm. Mag ich aig waibëe num khunnan, sï par iekhaupai öbeerpi jaubaawai, mag am mor eem bën khaigbamjä öbeerpüinaa sï khajapham khamor machgau sïsidümjä

monaau-püi maajeejim aajem. ¹⁷ Mag irua ðor monaau-maajerran, warrgar Êwandam i jaaumie Isaías khararrau jaautarrjô, “Ichdëuta maach kha thüg ich gaai auwia, maach khamor machagjä chugpaapüijim” a simjô, chadcha ich ag eyaa öbërmkhüir ajim.

Jesús dui wënnërram ig narr khunn
(Lc 9:57-62)

¹⁸ Mag ðor pöm bëe thunnam khunnau ich phunn thu-urbaadeewai Jesuu ich ag thërrdö eepai thoom igar ich arrpijim aajem, ich khapeenag. ¹⁹ Pari mag nüm ee Moiseeu ley phä puarr jawaag chi machnaan eem äb bëewi irig, —Maestro, mun pu mampierr pu dui chitam khösi chirum aichëjim anum.

²⁰ Magbaa jürr Jesuu irig, —Puchdëu mag mü dui mam khösi chirum khai, marrau magan; mam pu rug jaaukhimgui ajim anum: Mü khâyau pabü eem nemchaaïn amach khäaijem jëbdi paraam; nem ichpanjä kheupaawai amach khäaijem khäidu wai sïsidum. Mam müch chi Emkhooi Iewaa chan müg chitum aig khëubaadeewai khäyaag wajapha werba chiraju didamjä chukhu chitumgui ajim anum. Püjä müjô magta chitam khösi chirum khai, marrau magan ajim anum.

²¹ Magbaawai äb mag khapan thunnam ee dui i iek üraag i ëudee nürraajerrau jürr irig, —Señor, müjä pu dui chitam khösi chirum, pari idëu nacha müch aai aar mawia i dui chirum apibá ajim anum. Müg atag müch juadamaucha jöoi aukhër puabajeen chadau mü pu dui ogdaba chitajugui ajim anum.

²² Magbaa jürr Jesuu irig, —Magju khäai warre mü düita marrau ajim anum. Idëu ar jäg amach Êwandam iek ükhamaaugau chi thömjô nüm khunnagta amach binaan bëppibá ajim anum irig.

Jesuu phū dūi phūas thumbapitarr

(Mr 4:35-41; Lc 8:22-25)

²³ Mag ich arrpibaawai, ya wētumua Jesús am na jap ee waaidubaadeewai, chi khapeenau i arrjim aajem.

²⁴ Ya mag dōjārr paaukhabaadēm eeta, dēgōlp phūas meeukhabaadēwi phūas theega japau pōd āwatbajujō aadējim aajem. Pari mag thūnūm ee ich Jesús khāi jōrrajim anaabá. ²⁵ Magbaawai i khapeen āaur khūnau i phiriupūyaan wētwia irig, —Señor, phiidubaad. Ya maach khōogpabahaba. Maar khaigpēr athá ajierram anūm.

²⁶ Magbaawai ichdēu amag, —¿Khantheeta atcha jā-phierr nūma? ajim anaabá. Jāgan pārau chan mū pāach dūi chitūmjā khaugbata naab ajim anūm, jāgcha jāphier-raag.

Magnaa phiidūwia phūug meerrau sīunaa ĩchab chi phūasagjā meerrau sīubaawai, tag phūjā wēba, phūas-daujā baupa khaba, warre sīi dōjā meuu jōisijim anaabá.

²⁷ Jesuu amach dakhīir magbarm oowia dauderraa nūmua amach wir aigpaita, —Keena, ¿khanim wounta jāg mūg phūasaujā i ipierranaa phūujā i ipierraata nūma irua iekhaawai? anaajim aajem.

Gadara durr dōsāt dau eerpamieu baarjerr khūn numí Jesuu monaautarr

(Mr 5:1-20; Lc 8:26-39)

²⁸ Mag wētmaa awia, ya thoom igar Gadara durr paaukhabaimaawai, wounaan numí dōsāt dau eerpamieu bar sīsidūm khūnta ujā aarmua öbērdutkhachēwi, chi Jesús sim dakha bēejerram aajem. Mag sīsidūmūn sīi pabū eem nem maach khoojem khūnjōta sīsid arr aawai mag am nūm gar öor dichju akhūr aajeejim anaabá. ²⁹ Mag i dakha bēewi i thūrcha thūrthūrnaa irig, —Jesús, Ēwandam Iewaa, ¿khantheeta pū maar dūi mūgbaichēma?

Muugwaiwe chan oob maar chig a chiram ajierram anum, mag chi dösät bën wai narr khunau.

³⁰ Maigmua warpcha khaba khūsnaan khapan phathau jur khö wënurrajim aajem. ³¹ Chi mepeenaujã makhun khūsnaan maig wënurum khaphu narr aawai warag Jesuug chaigpanaa irig, —Pua maar jurkhuyaagpam khai, idëu warag jãkhun khūsnaan eeta marag dubpibá ajier-ram anum.

³² Magbaawai Jesuu amag, —Magan jãkhun khūsnaan ee dubjurauma ajim anum.

Magbaawai makhun mepeen makhun wounaan eemua öbërdutkhawi jurr makhun khūsnaan eeta dubphöbaadëjim anaabá. Magbaawai sïi pör lököomjö parhooba thurrdüög khaphig phöbaadëwi dö ee durbagkha sïi khūsnaan khapan khëu khuurbu khëchjierram aajem.

³³ Magbarm oowi, chi khūsnaan thua narr khun jä-phierrwi, phöbörög khaphig phöbaadëwi, mag wounaan numí dösät dau eerpamieu sïsid arr mor eem mepeen öbërdutkhawia jurr khūsnaan ee dubtarr thumaa phöbör eem khunag jaaumajierram aajem. ³⁴ Magbaawai chi phöbör eem khun khapan ag burre chi Jesús aar wëtwi warag ichta maigmua jurr deum durrag mapi jaaujier-ram aajem.

9

*Jesuu woun äb khapá juser khitam monaautarr
(Mr 2:1-12; Lc 5:17-26)*

¹ Mag öor mor eem mepeen jurkhuiwi, deeu ich khapeen düi jap ee pawi durbabaadeeu, deeu thoom igar ich sierr phöbör ee sïeimajim aajem, Capernaum phöbör ee. ² Mag i barbaichëm khaug athaawai woun äb sïi khapá juser khitamta pa buarkham gaai i aig aibëjierram

aajem. Mag ich aig aaunaan wai barbaichëm oowia, chi wounaan ö akhaar äba iruata amach aaunaan mon-
 aapüiju khaphu sïerr aawai, chi khapá juser khitumugta,
 —Onee abá, pæ pekau ya thum chugpaa sïsimgui ajim
 anum.

³ Pari Jesuu mag iekhabarm ürwia, Moiseeu ley phã
 pæarr jawaag chi machnaanjä aig thünarr aawai, amach
 ödegpai, “Mug woun maachjöpai siewai mag iekhaju
 khaba simta ichta Ēwandamjö mag iekha sim” a khïirju
 naajim anaabá.

⁴ Mamu amau mag khïirju numjä Jesuu khaphu sïerr
 aawai magbaawai amag magjim anum:

—¿Khantheeta pãar jäg thãar khaigbata khïirju sïsid
 aajëma? ⁵ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjä dau daau
 ooba naawai pãrau khïirjuawai chadcha phithurg chukhu
 thumaam khunau mag iekhaju aai num a nawa? Chad-
 cha thumaam khunau mag iekhaju aaima. Mamu mua
 irig “Phiidæwi dærdæ abá” akhiin, örau amach daúacha
 oöju, i monaau sïsi wa monauba khäijä ich mag sïsim.
 Magua pãrau cha mua jawaagpamjö chan abaju. ⁶ Mamu
 mæch chi Emkhooi Iewaata chadcha Ēwandamau juapá
 deetarrau mæig eegar öor pekau chugpaagjä jua theeg
 chirum khap amkhïir, pãrag oopikhimgui ajim anum.

Magnaa chi khapá juser khitumugta, —Phiidæbaad,
 maimua pæch put juurwia pæch diig petá ajim anum.

⁷ Jesuu ichig magbaa chadcha chi khapá juser khitarrau
 i ipierr nem moná phiidæbaadëwi ich diig petajim anaabá.

⁸ Magbarm oowia aig narr khun dauderraa nüisijim
 anum. Mag num iekhau warag Ēwandamagta, “Ühcha
 jägbarm, Ēwandam. Jãan pæch jua theegauta mug wounag
 jägpibarm” ajieram aajem.

*Jesuu Leví ich dæi ëeurrtarr
 (Mr 2:13-17; Lc 5:27-32)*

⁹ Mag āb khapá juser khitarr monaaupüwi bëeuta, òrau gobiernoog dëbpaar phagaan bëejem mes gaai m̄ oo chirum oochëjim ich Jesuu, mag gobiernoog òrau dëbpaar paraa num jëeu num phidagta phidkha chirarr aawai. Maig m̄ oobaicheewaita ich Jesuu m̄ thürcha thürnaa, —Mateo, m̄ düi marrau ajim.

Magbaa chadcha m̄ i düi mawia ich mag i bü ogduba chirsijim.

¹⁰ Ag khur maach ich düi ogduba wënurraajerr khun thum āba ich Jesús düi m̄ di aig thach khö naajim. Mag maar thach khö num aig ïchab òor khapan m̄ khapeen m̄ phidkhaajerrjõ Romaam gobierno athee dëbpaar jëeujem khun düi s̄i òor amach khaigba num gaaimua agjõ thürphõ aajem khunpa bëewi maar aig ābam mes gaai ohood aichëjim. ¹¹ Mag oobaawai, Moiseeu phã puatarr wajapcha urkhaajem khunjã aig narr aawai, jür mag maach chi Jesús düicha wënurraajerr khunagta, —Jāga jāg pāar maestro s̄i dëbpaar jëeumien düi pekau pöm s̄isidum khunpata āba thach khö s̄i? a jëeujerram.

¹² Pari amau mag jëeubaichëm ich Jesuujã ür s̄ierr aawai amag magjim:

—Chi kha monakha num khunau chan doctor igba aajem; mor masi num khunauta doctor iigjem ajim amag.

¹³ Maimua magjim ïchab:

—Wajapha khürjunaā Ēwandam iek phã sim gaaim mua jawaagpam khap abat. Chi phã sim iek gaai Ēwandamau mag sim: “Muan pāragan s̄i nemchainta khëchnaa m̄rüg jëeu num aju khāai, pāach khapeenta ürcha dau aug khaug paraa apim khõsi chirum” a simgui ajim Jesuu. Maguata muajã am pekau pöm numjã igba, am düi thach khö chirumgui ajim. M̄ chan büürjã pekau chukhu wajapha khithëem aajem khun juraanjã bëeba, mun òor

pekau pöoma khithëem khun peerdu awaanta bëejingui ajim, khïirjug iur aumkhïir. Maguata mag ðor pekau pöm numjä igba, am düi thach khö chirabahab ajim, amjä Ëwandam dënkha awaag.

¿Khanthee thach khöba sarkhaju aai nu?

(Mr 2:18-22; Lc 5:33-39)

¹⁴ Maimua ya öber phöbaadëm ee, Juan chi ðor pör choomie düi wënrarajerr khun bëewia Jesuug jëeuchëjierram:

—¿Jägwi maar maimua fariseonaanjä agjö Ëwandamag jëeu khëwaag üiba sarkhaajemta, pu khapeenta sarkhaba aajemma? aichëjierram irig.

¹⁵ Magbaa Jesuu amag magjim:

—¿Pārau khïirjuawai jua pür num aig ðor thürkhuitarr ökhïirjuu thach khöba naaju aai nu chi jua pür sim woun am düi sim aig? ajim amag. Magnaa ichdëupai, Ich agjöta numgui ajim nu khapeenjã. Am ökhïirjuu ajuun, nu am jaajö am düi chitum pür atham ed gayan chadau amach khïrauta sarkhawia ichab am thachjä khöba nusip aju, gaai machgau. Mam nu mugwaiwe chan am sarkhaju khaba numgui ajim, agtha nu am düi chiraawai.

¹⁶ Pāadë khïirjubat. Pāran chadcha pāach jöoinau jaaujerrjö thach khöba sarkha num. Mam pārau jäg mua iek iur jaau chirumjä khösinaa agjö warrgarm khïirjug chi jöoijä agtha khösi wënrarumun, magan mag khïirjugan sïi put iur auwia jür khajüa jöoi gaai phëekhabarmjöta sïsimgui ajim. Äbmua khäijä put iur khajüa jöoi gaai phëekhakiin, mag put iur i pächdübaadëmia chi kha sim ee thürdübaadeeu, warag ich warr sierr khäijä nem wäg sïisijugui ajim amag. Magua chi nu iek ükha simua chan mug iek iur mua jaau chitumjä ükhanaa pöd amach jöoin ijä agjö sarkhaju khaba simgui ajim, chi Jesús

garmua. ¹⁷ Mæg mæ iek ükha nümün vino nemhëu iur ee p̄ajemjõta simgui ajim. P̄rau khaphu nüm, vino õrr pöd nemhëu jõi ya chi p̄ajem ee p̄aju khaba sim. Mag p̄akhiin, chi vino õrr achpabaadeewai, chi nemhëu jõiiraa s̄iewai, āwatba jëgdubaadee, chi vinojã ārbaadëm d̄ai chi nemhëujã ya tag serbiiba s̄isijugui ajim. Maguata vino õrran agjõ nemhëu iur eeta p̄ajem; maagwai nemhëujã jëgduba, chi vinojã ārbamgui ajim, mag ichig jëeuchëtarr khunag.

Jairo kha, maimua üüi ābmua Jesús khajüa gaapai p̄artarr

(*Mr 5:21-43; Lc 8:40-56*)

¹⁸ Mag Jesús agtha Juan pör choomieu õor p̄ütarr d̄ai iyü dunum ee, maach meeun eem judío āb chi pörkha sim bëewi s̄i i kh̄irphee kanieu phõbkhabaichëjim. Mag phõbkhachëwi irig chaigpamamua, —Chaipai mæ khadam chugpajimgui ajim. Pari pua mæ di aar manaa i gaai p̄rimakhiin, mua khaphu chirumgui ajim, pua deeu i iiu auju.

¹⁹ Magbaawai Jesús phiidüwi petaawai maach chi khapeenjã i d̄ai wëtjim. ²⁰⁻²¹ Pari mag wëtum ee, üüi āb phõmieü bar sim bëewi meraa ëugarmua i khajüa i gaai p̄rchëjim, ich õdegpai “Nau i khajüa gaai p̄rbarmuapai mæ monaauju” a kh̄irjuwia. Ich mag üüi doce años mag phõmie d̄ai s̄iejim, büürjã chugpaa khaugba. ²² Pari mag ich gaai p̄rbaichëmjã khaphu s̄ierr aawai ich chi Jesuu irig ewag phüürba oonaa, —Oob chigaa am; mua p̄ch monaauju khaphu mæ gaai p̄rchëtarr gaaimua, üü p̄ monaauwi peerd̄jã peerdu üsibahab ajim chi üüirag.

Mag, chadcha Jesuu magbarm bürre mag üüi monaau s̄isijim.

²³ Maimuan chad warag ërëubaadëwi, chi binaandam wai narr di aar barwi ooimaawai, õkh̄irjuu nüm iekhau

sīi ürrsirpa jēb thunum düi gaai machgau bīep sereu thunanta ooimajim, amach i arr aawai. ²⁴ Magbaawai amag, —¿Khantheeta jāg thunúma? Chaai meeba sīita khāi siebahab ajim. Magnaa, Jöpcha dawag erēubaadēt ajim amag.

Pari irua mag iekha sim ūrwia aig thunarr khunau warag i wau iekha naajim. ²⁵ Maimua ðor thum dawag öbeerkhapüiwiia, chi binaandam aar dubwi, i juadam gaai purbaimaawai warag düi pür phiidubaadējim. ²⁶ Mag irua chaai phiriu autarran ich ag durr ee warpham magweta bīi jöisijim.

Dau khīsu khithēe arr khun numí Jesuu dau monaau-tarr

²⁷ Mag Jairo kha deeu iiu auwia petaa, dau khīsu khithēem khunanta numí i ēudee ääg wētjim. Mag ääkhamua, —Jesús, pūta rey David khachitarr ag chaain ewagam khun Iewaa marau nū narr; maar apdurrum maar dau aug khaugbahur aajeejim, amach dau monaapāain bēemkhīir.

²⁸ Pari Jesús warag ich jēer sīerr diig majim. Pari magumjā pūaba i ēudee wētwi, ich aar bardutkhabaimaawaita, amag, —¿Pārau khīirjuawai mua chadcha pāar dau monaapūiju chirú? a jēeujim.

Magbaawai amachdēu, —Ēera, marau khaphū nūngui ajierram, chadcha pua maar dau monaaju.

²⁹ Magbaawai Jesuu am dau ēu aithū aithūnaa, —Mua pāach dau monaapūijuuta pāachdēu khīirju narr aawai chadcha pāar dau monaapūikhimgui ajim amag.

³⁰ Mag chadcha irua magbarm bürre amach numwe sīi daujā wajappa aphöbaadējim. Maimua Jesuu amag büürjā bithurgam khunag jaaupibajim mag amach dau monaubarm. ³¹ Pari magtarrta, sīi aigmua öbēr

phöbaadëwi ich mag durr eepain amach wënurrumpierr jaaumajierram anaabá, jága Jesuu am dau monaaujĩ.

Woun äb pöd iekhaba khitarra Jesuu iekhapitarr

³² Mag dau khĩsu khithëe arr khũũn Jesús aig naawi daau paaukhabaadëm ee, jũrr woun äb pöd iekhaba khitũmta i aig aibëejerram. Ma pör bënmië paraa sïejim, dösät bën. ³³ Mag ich aig waipierrwai mag bënjä Jesuu jëu werbajim. Magbaa mag meu meraa sïerrta nem meu öphërg ich mũg iekha sïisijim. Magbarm oowi öor dauderraa nũm iekhau, “Keena, mũig Israel durr chan maach ee ag na maadëu mũg ooba aajerr ĩsta chadcha maadëu mũg oo nũmwai” aajeejim jũrram khũũnau.

³⁴ Pari bithurgam khũũnau sïi mag durrum ee, jũrr fariseonaanau warag am ichaaur, “Jã sïi dösätnaan pör dũi khapeerkha sïewaita ag juapaauta irua jäg öor mor eem mepeenjä dau daau jũrkhuũi sïebahab” aajeejim.

Ëwandam iin jaaaju pöoma thũnũm; mamũ chi jaaaju khũũnta chukhum

³⁵ Jesús phöbörpierr nũrrũmua didam khapan khaba khëkhëdãm eem magwe phũũrdũ nũrraajeejim. Mag nũrrũmua Ëwandam iek jaaujem deg dubwi maach peerdũajem iek jaaumamua, “Ëwandamta maach thũmaam khũũn Pörkhaimũũ sim; magua irigta idëu pãach thãar ajaug paapibat” a jaaueejim. Mag nũm dũi ĩchab öor khamor machagjä khũũrpierr monaumaajeejim, kha mamachdögpa. ³⁶ Mag nũrrũmua sïi öor pöoma oveja chaaindamta chi thũajã chukhu sïi dau aphaũ parhoob aaidu thũnũmjö oobaawai, am dau aug khaugwi, ³⁷ maar ich khapeenagta, —Chadcha Ëwandam i jaau nũmũn, arrodö pöm phur wëjömjöta phidag pöoma simgui ajim.

Mag simta chi jaau wënurraju khun chan khapan khabata durrum. ³⁸ Magua muan pāragan Ēwandamag jëeubat a chirumgui ajim, warag ich i jaaju khun khapan jöphëecha ich i jawaan päimkhïir.

10

Jesuu ich dui ogdaba wënurramkhïir doce jür autarr
(*Mr 3:13-19; Lc 6:12-16*)

¹ Biek äb Jesuu maach ich khapeen doce ich düicha ogdaba wënurraju khun ich aig thürkha auwi maachta mepeen khāijā jua theeg ürcha apijim, bën ðor mor ee sīsidumjā maach jua jūmpiba jür wërpnāa, aunaanjā amach khamor machagpierr monaaunaa, sī pa mamachdögjā monaaumamkhïir.

² Mag maach ich iek jaaumkhïir ichdëucha doce jür autarr khun mukhun ajim:

Simón, (ichpai Pedro a thürjem);

Andrés, chi Simón eem;

Santiago, jöoi Zebedeo iewaa, (ichpai ichab Jacobo aajem);

Juan, agjö jöoi Zebedeo iewaa, Santiago eem;

³ Felipe,

Bartolomé,

Tomás,

Mateo, gobierno dëbpaar jëemie arr, (ajapcharan mächma, mächpai ichab Leví aajem);

Santiago, jöoi Alfeo iewaa, (ichpai ichab Jacobo aajem);

Tadeo, ichpai ichab Lebeo a thürjem;

⁴ Simón, celotenaan ee sīerr; maimua

Judas Iscariote.

Maagwai maadëu khaphu chirarr akhiin, iin mag Judas Iscarioteuta thethem khunag Jesús pür deeju ajima, i thöomkhïir.

*Mag doce ichdëu jür auwi pütarr khunn
(Mr 6:7-13; Lc 9:1-6)*

⁵ Makhunn doce ich Jesuucha jür autarr khunta ichdëucha püijim. Pari mag maar püyaagpamua marag, judionaan khabam khunn ee chan wëtpiba, ni Samaria durram phöbör eejã wëtpiba jaaujim.

⁶ —Magju khāai maach judionaan ee Ēwandam iek ükhabagau oveja pap chukhu okhoo wënurrumjō thunn khunn eeta ërëubaadët ajim. ⁷ Mag wënurrumua amag, “Ēwandamta thumaam khunn Pörkhaimun sim; päär peerdaju khai, irigta udëraa päach Pörkhapibat” a jaau-petat ajim marag. ⁸ Magnaa aaunaanjä monaaunaa, kokobé bënëu sīsidumjã monaaunaa, õor chi meemjã deeu phiriu aunaa, õor mor eem bënjã jëu wërppetat. Pārag magamkhīir mua much juapá sīi parta dee chirum aawai päachdëu õor düi mag num paarjã oob jëeumiet ajim marag.

⁹ Mag jajawagmamua, 'Oob agumua nem përkhoog awi phatkhon khāijã arrmiet. ¹⁰ Ni khud jār thach khoogjã oob phiejãb arrmiet ajim. Khajūajã päach mor gaaim appai arrwi zapatjã päachdëu jūa num appaita athaadët. Bordonjã chukhu ich jãg ërëubaadët ajim. Mua pärag mag chirumun, päachdëu am düi wajapha num khunn õraupai agjō pärau nem igbarmjã khap naaju aawaita büurjã nem arrpiba chirumgui ajim. ¹¹ Phöbör ee päach dubimaawai, wa sīi didam khapan khabam aig khāijã päach barimaawai, khap aag nacha jëeu oobat, khai di aigta päach jëerimaju aai nū a khap aag. Mag päach jëerbaimam degpai naawia ërëubaadët a jaaumajim, sīi parhoob dipierr khāi wënurraba. ¹² Mag päach jëerimaju di aig barimaawaijã wajapha saludaabat ajim chi di khunn düi. ¹³ Chadcha amau mag päär amach aig jëerpimun, päach Ēwandam düi khōinaa wënurrumjō amachjã i düi

khōinaa naaju. Magbam chan amachta warag Ĕwandam dūi khōinaa ajujā khaugba nuisiju. ¹⁴ Maagwai pāach amach aig barpiba ni sīi pāach iekpaijā ūrmapha abaawai mag di aigmua wa mag phōbōr eemua khāijā ērēubaadēt ajim. Mam̄ mag wētaagpamuajā warre amach dakhīirwe pāach bū gaaim jēb w̄urphē w̄urphēnaa amag, “Pāachdēu jāg ūrba abarm gaaimua Ĕwandam dūita khiir khap abat” a iekhawia ērēubaadēt ajim. ¹⁵ M̄ cha iekha chir̄m iekhou, mag amau pāar igba, ni pāar iekjā ūrmapha abarm jūrran warrgar Ĕwandamau Sodomapien dūi maimua Gomorrapien dūi atarr khāaijā am gaai athuuchata burru a jaaumajim ich Jesuu maachigcha.

Mag ichdēu pūitarr khūn phithurg wauju jaautarr

¹⁶ Mag maar pūyaagpamua īchab marag magjim: 'Mua chadcha pāar pūi chir̄m, pari m̄ iek ūrbat ajim: Pāran sīi oveja chaaindam khum nem thūn̄m ee p̄akh̄ūibapūimjōta abarm, ōor khaibagkham eeta wēn̄rraju aawai. Magua, m̄uch imeerba muan pāragan, khīirjug khaug ichkhumjōta abat a chir̄m. Mag naab mam̄ īchab khīir machag chukhu duburdamjō abat ajim. ¹⁷ Khīir khaph̄ wēn̄rrathū. Pāran ōrau p̄r arrwi Ĕwandam iek jaajem degam chi thethemnaanag deebaimapaju. Magbaa amau pāar w̄jā w̄majū. ¹⁸ M̄ gaaimua pāar khaibag waumkhīir, ōrau pāar gobernadornaan aarjā arrnaa reinaan aarjā aharraju. Pari mag chi thethemnaan aar pāach arrwai, ū pārau amag ūrmkhīir m̄ jaaunaa sīi judionaan khabam khūnagjā m̄ jaajurau. ¹⁹ Pari mag chi thethemnaanag pāach p̄r dewaijā oob pāach kōit pāachdēupai iekhaju khīirjuwia ag nawe, “¿M̄ khan ata iekhajuwa?” a khīirjumiet ajim, ya pāar iekhaagpaawai ich Ĕwandamauta ichdēu khap pārag iekhapiju aawai. ²⁰ Mua pārag mag chir̄m̄n, pāar Aai ūgthar sim ag

Akharauta pārag iekhamkhīir khīirjug deeju aawaita mag chirumgui ajim.

²¹ Mag jaran wir aig khod ābam khūnjā chi ūkhaba sim garmua ūu m̄ iek ūkha khēr̄m thethemnaanag jaaupūimajugui ajim, ich khodpai wir aig thōomkhīir. Amach dēnnaanjā agjō m̄ gaaimua thōomkhīir thethemnaanag jaaupūimaawai chi dēnnaanaujā ich agjō aju amach chaain dūi wir aig. ²² M̄ gaaimua thumaam khūnau pāar oomappa aju, pari ōrau pāach dūi mag n̄mjā maḡm iek igba warag Ēwandam dūita ubūnaa ich gaai maḡm dichpi atham̄n, ūu peerd̄wi ūgtharcha ōbērjugui ajim. ²³ Pāach n̄m phōbōr ee pāach thet p̄rbaichee jūr̄r deeam phōbōrōg ērēupetat. Mag wēn̄rr̄mua m̄g Israel durr phōbōr khapan n̄n̄id̄m ee d̄rju j̄r wēn̄rr̄wajā, pārau phōbōr thum ph̄r̄p̄ūiju nawe m̄ch chi Emkhooi Iewaa deeu pāar ee chiraichējugui ajim, magbarm aigmua Ēwandamta ōor thāar ee chi Pōrkhaju aai sim khap apieg.

²⁴ Mag pāach dau aph̄̄ aju an̄m ūurwajā oob jūgderraa amiet ajim. Pārau khaph̄ n̄m̄gui ajim, eeu nem khaug simua chan ich maestro khāai atcha nem khaug khaba, ni sīi chikham chogkha simjā ich patrón khāai ūr̄pai khaba s̄jem. ²⁵ Magua, āb khāijā chadcha ich maestroou jaau simjōta n̄rr̄m khai, magan chi maestro dūi aajemjō aju i dūijā. Jāga chi patrón jōoi dau āaukha n̄m ee chi chognaanta daupii abarju. Maguama, m̄ch pāar Pōrkha chirum̄g ōrau m̄n̄ mepeen pōr Beelzebú dūita chirum̄ a iekhaajeewai pārag chará amau athuucha khaigba iekhajugui a jaaumajim maachigcha.

Khaita ökhö aju aai n̄m
(Lc 12:2-7)

²⁶ Mũg jēb gaai maach wounaan āba thũnũm khũũn oob ögkhamiet, pāach thõoju khĩirjuwia. Amaun mũig eegar amachdēu pāar dũi mag khaigbanaa parhooba khāijā iekhabarmjā sī ich mag khĩir okhoojupii aju. Mamũ magtarr iekhan mũg atag paawai Ēwandamau deeu eepemjõ eudũ auwia thumaam khũũnag ũrpijugui ajim. ²⁷ Mag pāar dau aphũũ ajujā chadcha ĩs mua meraamjõta jaau chirũm, maach appai. Mamũ pāach peerduajem iek pāachig jaajem chan ikhũa jaauba, thetta jaaupetat ajim, thumaam khũũnag ũrmkhĩir, mag chi ũr nũm khũũnau pāach dũi khaigba ajujā khĩirjuba. ²⁸ Amau pāar chi ũrũmũn chadcha thõoju awiajā thõoju; pari pāar akhaar chan põd thõo aubam. Magũm khũũn oob ögkhamiet ajim. Magarrau ögkhaju awiajā pāach chi ũrũmjā thõowia pāach akhaarjā khĩmie durr ich mag sīer-ramkhĩir barpũyaagjā jua theeg simũn chadau, chadcha ökhõ abat ajim, Ēwandam igwi.

²⁹ Pārau khaphũ nũm, nemchaaindam par erraam gaai pēr aajem. Pari mag baleebamjõ khithēe ab mamũ, maach Aai ũgthar chiraaajemua thõpibam aig chan ābjā thõba aajemgui ajim. ³⁰ Magũm pāar chará nemchaain khāijā ũrcha balee naawai pāarta irua wajapcha thũa wai sīejem. Ichdēun pāar põrbũ khapanagjā khapphũ wai sīejem. ³¹ Magua, oob atcha pāach khĩirjumiet; pāarta nemchaain khāijā ũrcha balee naabahab ajim.

Meerba Jesús dēn amũn ichdēujā amjā i dēnēu aju
(Lc 12:8-9)

³² Āb khāijā mũ igar sīewai õor dakhĩirjā meerba mũ iek ũkhaajem a jaau sim wounan, muajā ĩchab mũch Aai ũgthar sim dakhĩir, “Jāan chadcha mũ garmũ” ajugui ajim. ³³ Mamũ jũrr ābmua khāijā õor dakhĩir mũ igwi “Mũ chan i igarm khabam” a sim wounan, muajā ĩchab mũch

Aai ügthar sim dakhīir, “Jā chan m̄ dēn khabam, mua i khaugba chitum” a iekhaju ajim.

*Chi chaairaujā ich dēnnaan igar khaba aju jaautarr
(Lc 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ 'Oob pārau, m̄un sīi m̄ug durr gaai ðor khōinaa bibigagjā chukhu apiegtā bēejim amiet. M̄ chan pāar khōinaa apiegtā khaba, warag iek phithurg apiegtā bēejimgui ajim ich Jesuu. ³⁵ M̄ m̄uig m̄ug durr gaai bēetarran, m̄uch iek gaaimua chaain chi emkhooinjā amach aai dūi khaigba, chi m̄uinaujā amach ād dūi khaigba maimua chi āignaanjā amach phaauhūan dūi khaigba jūr chikham ichaaur aadēphum gaaimua iek phithurg apiegtā bēejimgui ajim. ³⁶ Wajapcharan deelum kh̄unpaita kha, dich wir aiguum kh̄unpaita kha ukhur th̄unaajugui ajim, iwiir ābmua m̄ iek ūkhamapha aadēphum gaaimua.

³⁷ 'Ābmua khāijā ūrcha ich aaita m̄ khāai khōsi wa ich ād khāijā m̄ khāaijā ūrcha khōsi sim chan magan mag woun chan m̄ dēn aju khaba simgui ajim. Wa magba m̄uta ūrcha khōsi aju khāai, ich iewaa wa ich kha khāijā ūrcha khōsi wai sim wounjā m̄ dēn aju khaba simgui ajim ičhab. ³⁸ Chi m̄ dūi n̄rram khōsi simuan warre ich phithurg au n̄rrajujā khaph̄u aju aai sim, m̄ gaaimua chikhamnau ich th̄oju khaph̄u awiajā ich mag m̄ bū ogduba n̄rraju aawai. Mag āwatbaju chan parta idēu khōs m̄ dūi sim a iekhajugui ajim. ³⁹ Ar m̄ gaaimua būurjā phithurg aumapha sim chan meem edjā ügthar öbērbam. Mam̄ ar mua nem jaau chirum waum khōchgau wa m̄ gaaimua khāijā dau aph̄u abarm̄un chadau ügtharcha öbērjugui a jaaujim maachigcha.

*Regalo deejū
(Mr 9:41)*

⁴⁰ Mag iekhakhagmamua marag, 'Päär m̄ iek jaau w̄n̄n̄r̄r̄m̄ aig, õrau ùuta p̄ar amach aig baarpinaa p̄ar iek ũr n̄m̄n̄n̄ magan m̄p̄ata ìchab ɛd̄ūr̄ amach aig barpi n̄m̄gui ajim, muata p̄ar p̄i chiraawai. Mag amau m̄j̄ã amach aig barpi n̄m̄ aig, ich chi m̄ p̄iitarr J̄oipata barpi n̄m̄gui ajim, m̄chj̄ã ichd̄euta p̄iitarr aawai. ⁴¹ Ëwandamau ich iek jaaumkh̄iir j̄r auwi p̄iitar-rta ũu amach aig au n̄m̄ kh̄ūn̄ d̄iin, mag ichd̄eũ p̄i sim d̄i ajapha abarmj̄o aju am d̄iij̄ã; maimua s̄i woun wajapham kh̄iij̄ã agj̄o amach aig aum̄n̄, i d̄i ajapha arrj̄o ajugui ajim ìchab am d̄iij̄ã. ⁴² Maimua ãbmua kh̄iij̄ã m̄g m̄ iek ùkhawi m̄ iek jaau durrum kh̄ūn̄ amach aig barimaawai nemdam b̄r̄ūm̄ kh̄iij̄ã deem kh̄õsi deem̄n̄, magtarr paar agj̄o ìchab Ëwandamau irig nem wajapham deeb khaba deejugui a jaaumajim.

11

*Juan chi õor p̄or choomieu ich khapeen p̄iitarr
(Lc 7:18-35)*

¹ Mag maach doce ich d̄i ogd̄uba w̄n̄n̄rraajerr kh̄ūn̄nag mag nem jaaudubwi, w̄t̄pi jaaubaawai, maar w̄t̄jim. Magbaawai j̄r̄r̄ ich deeum ph̄õb̄õr n̄n̄n̄id̄um̄ḡ petajim, ich ag durr eepai, mamaam kh̄ūn̄nagj̄ã agj̄o maach peerd̄ajem iek jawaag.

² Ich maagwai Juanau cárcel deg simua Cristoou nem wau n̄r̄r̄m̄ ũr s̄ījim̄ aajem. Magbaawai ich khapeen eem ãaur kh̄ūn̄ ich aig th̄ürkha auwi chi Jesús aar p̄iijim̄ aajem, ³ i aar mawi, iita chadcha ich Ëwandam i jaaumienau jaauwai Ëwandamau p̄iiju jaaujerrá wa ar khabam khai ich j̄ãḡ n̄ãḡ a khap̄ j̄eumkh̄iir. ⁴ Mag b̄eewi, chadcha ichig j̄eubaicheewai, ich Jesuu amag, —Ër̄eubaad̄ewi Juanag jaubaimat ajim an̄m̄, p̄ãach j̄üḡucha ũrnaa p̄ãach daúacha m̄ḡ oobarm. ⁵ Irig, “Dau

khaugba khëkhëd arr khun dau wajapha thunum” abat. “Bü wëdä wëdä sïsid arr khunjä ya wajapha nurrjëm. Kach khïsu sïsid arr khunjä wajapha ür sïsidam. Chi meem arr khunjä deeu iuu nurrjëm, maimua aphaam khunagjä ïchab õor peerduajem iek jaau chirum” a jaaubaimat ajim. ⁶ Magnaa ïchab irig, “Chi mü iek ükhawi ogdäba mü gaai ükha chirum wounan onee ich mag chitaju a jaaubaimat” ajim anum, mag ichig jëeuwimarr khunag.

⁷ Mag chi Juan khapeen ich aig naawi deeu ërëubaadeewai, ich aig narr khunagta Juan igwi iekhamamua amag magjim anum:

—Pãrau Jordán igaau woun Ëwandam i jaau nurrum oon weetwai, ¿sïi woun iek theeg chukhu phüu choomaar sösöii jüurba ahau aajemjökhamta oon wëtjierrá? Magum woun khabajim. ⁸ Magan, ¿khanim wounta oon wëtjïma? ajim anum amag. ¿Woun khajüa wajapha jüa simta oojupii awi oon wëtjierrá? Pãrau khapha numgui ajim anum, khajüa wajapha jüajem khunan sïi phöbör ee di oomum eeta naajem, reinaan düi äba. ⁹ Mamü pãrau magjömta oomabajierram. Pãrau oomatarran woun äb Ëwandam i jaau nurrum ajim. Mamü päadë ürbat: Juan chan warrgar Ëwandam i jaaujerr khunjöpai khaba, am khäijä ürpaita simgui ajim anaabá. ¹⁰ I igwia Ëwandamau ich i jaaumienag warrgarwe ich iek phäpitarr gaai jaauwai, Jäata irua mü na püiju ajim, ichdëuta mü na mü maju ee õrag jaau peetwai thumaam khunau mü iek ürm khösi sïi mü nü naamkhïir. (Mal. 3:1)

¹¹ Magua, mua pãrag müch imeerba jaau chirumgui ajim anum ich Jesuu: Warrgar Ëwandam i jaaujerr khun eejä Juan chi õor pör choomie khäi üruucharam chan äbjä chukhu ajim. Mamü chi mü iek ürwia, mua nem waubarmjä khaphanaa, Ëwandamta ich thäar ee au sim

wounan chadau, maadëu nem igba khitawiajä, Juan khäyau khapcha ajugui ajim anum, jäga Ēwandam ichdëu ðor peerdu atham thäär ee s̄eicheejē.

¹² Mag jaaumamua, 'Pārag jaaukhimgui ajim anum: Juan s̄isierr aigmua is ewagjä chadcha ðor p̄om Ēwandamagta amach thäär ajaug paapinaa amach Pörkha aum khöchkha th̄un̄m. Pari amau mag êkha durrum d̄üi t̄chab chi thethem kh̄un̄nau j̄urr khajapham nemj̄o mag Ēwandam amach Pörkha auju iekta warre chugpaap̄üiju êkhaajem. ¹³ Warrgar Ēwandam i jaaujerr kh̄un̄nau jaaujerr iek d̄üi Moiseeu ley ph̄a p̄uatarran, s̄ii Juan b̄ee num ora Ēwandamauta mag ðor thäär ajaug paanaa am Pörkhaan b̄eeju khap jawaag ajim. Magtarr aawai Juan b̄ewi jaauch̄etarran mag warrgarwe m̄u igwi amau jaaujerrj̄o aad̄em ajim. ¹⁴ Maagwai mag i iek ükham kh̄ösi num kh̄un̄nau khaph̄u ajugui ajim anum, Juanan warrgarm profeta Elías aajerr b̄eeju jaaujerr k̄oit p̄üiwiata jäg n̄urrajim.

¹⁵ Magnaa ich Jesuupai, 'Keena, j̄üg ürun̄naa cha mua jaau chirum wajapha ürbat ajim anum.

¹⁶ Mag iekhakhagmamua, maach Pör Jesuu aig narr kh̄un̄nag, 'Mua p̄ārag jaaukhimgui ajim anum, p̄aar jäga num abarí. Magnaa, P̄aar ar Juan isegwi m̄j̄ä iseg num kh̄un̄nan, chaain jemkha numua amach khapeen d̄üi kh̄iir auph̄öbaad̄emj̄öta numgui ajim anum. Warm kh̄un̄n gar-mua, "Maar d̄üi karris sir num gaai onee jemkhabahut" aawaijä jemkhamapha num. ¹⁷ Maimua j̄urr, "Magan s̄ii ökh̄iirjuu ðor mee wai num aigumj̄o ohood abat" aawaijä magjä khöchkhaba numgui ajim anum. Paarjä magta naawai, ¿khani kh̄ösi numma? ajim anum. ¹⁸ P̄aar ee Juan chi ðor p̄ör choomie n̄urraajeewai irua Ēwandamag j̄ewaag s̄urkhaajeejim, ajap thach khöba. Magum vino chará b̄üurjä döbajim. Mam̄u mag oowi p̄ārau, "Jāan

mepeer dūi khapeerkha sīewaita sīi ich jāg aai thach khōba nūrraajem” a iekhaajem pārau. ¹⁹ Mamū īs mūch chi Emkhooi Iewaa chaar bēewi, pāach dūi parhooba thachdamjā khōnaa vinodampa dō khitaawai, jūr magjā khōchkhaha warag pārau mū ēugar, thach bipōm khōnaa vino pigjā chitūm aajem. Magnaa gobierno dēbpaar jēeu nūmua ōor khūguurjem khūn dūijā khapeerkhanaa pekau pōm sīsidūm khūn dūipa khapeerkha chitūm a iekhaajerramgui ajim anūm, mūjā iseg nūm iekhau. Pari ar chi Ēwandamau khīirjug deetarraucha khīirju nūm khūnau chan magba, amau chadcha khaphū nūm, chijā khūnta ich Ēwandamaucha pūitarr khūn agā a iekhamajim aajem.

*Jesuu ich nūrraajerr phōbōr igwia iekhatarr
(Lc 10:13-15)*

²⁰ Jesuu oowai irua ūrcha ag na ōrau nem ooba aajem nem waumatarr phōbōr eem khūnauta būrjā Ēwandam igba ni i iekjā ūkhaha naajim anaabā. Magbaawai khīe-sir iekhamamua makhūn phōbōr eem khūn igwiata magjim anūm:

²¹ —jĒ, apdurr, Corazinpien! jĒ, apdurr, Betsaidapienjā agjō, Ēwandamau am i agkham ed! Am ee nem ooba aajem nem wau nūmua Ēwandamau ich juapā oopitarr Tiro phōbōr eeta wa Sidón phōbōr ee khāijā wautarr amuan, nawe amau amach khīirjug khaigbam isegwi sūrkhakhamgui ajim anūm. Magtarr amuan amau theerju theerwia, ūr jupnaa, putiu pōr bōrrnaa, khoopa nūm khūn sūrkhaajemjō sūrkhakham. Mag nūmua amau amach mor āsie ewag khīirjuwia Ēwandamag jēukham, amach khaibag chugpamkhīir. ²² Pari cha mū iekha chirūm iekhau Ēwandamau mūg durrr i agkham ed Corazinpienta Betsaidapien dūi irua am gaai

masiicha waupüijugui ajim anum, Tiropien düi Sidon-pien khāaijā, amachdēu ūrtarrta ūkhaba arr gaaimua. ²³ Maagwai Capernaumpien igwiajā, ¿khan abarju? ajim anum. Magnaa ichdēupai, ¡É! Amaun amach thō numgui ajim anum, amachta chi wājāaun awia. Amaun ūgthar paaukhabaimaajā amachta chi pōrnaan khajupii num. Mam̄ jākhūn chan Ēwandamau ich aar öbeer-piba, khīmie durrrta warag barkhūipüijugui iekhamajim aajem. Sodoma phöbör eeta jāg pāar ee örau ooba aajem nem waumatarr wautarr amuan, jāg phöbör agtha sierrakham, Ēwandam iek ūkhatarr gaaimua. ²⁴ Pari m̄ cha iekha chirum iekhau Ēwandamau m̄g durr i agkham ed gaai, pāar gaaita Ēwandamau athuucha mas deejugui ajim anum, Sodomapien khāaijā.

Jesuu, “M̄ iekta ūkhabat, mua pāar khīir meeupiju” a iekhatarr

(Lc 10:21-22)

²⁵ Ich mag jaar ĩchab ich Jesuu ich Ayag jēumamua, — Tata, mua p̄r̄g ūu ajim a chirumgui ajim anum, p̄chta ūgtharm magwe nem thum m̄g wējōm Pör aawai. M̄ onee chirumgui ajim anum, öor amach khīirjug khaug thōwia, nem thum khaphum khaphum aajem khūnaujā amach peerd̄ju iek khaugba arrta, j̄rr pua khīirjugdam meraa chaainjō khithēem khūnagta ūu khaugpibaawai. ²⁶ Chadcha puata nem wajapha waajem Tata, p̄chdēu juau am düi magju atarr aawai ajim aajem mag jēuma-mua.

²⁷ Mag ich Ayag ūu ajim awia j̄rr aig narr khūnagta, 'Nem thum m̄g thūnum̄n m̄ Ayau m̄r̄gta deejingui ajim anum. Mam̄ ābmuaajā khaugba sim, khai agá i Iewaa. Āba ich m̄ Ayaupaita khaph̄ sim, chadcha m̄ i Chaaairau. M̄g num aig ābmuaajā khaugba sim, khai agá m̄ Aai. Āba m̄ch chi Chaairaupaita m̄ch Aai khaph̄ chitum.

Bigaaum khunnau khaphu aju awiajã, mæchdëu amag jaaubarm khunnaupaita ïchab khaphu aju aai numgui ajim anum. ²⁸ Magua, muan pãragan, chadcha mu Aai khap am khõsi num khai, mu iekta ïkhabat a chirumgui ajim anum. Pãach pekau pömag khaphunaa ökhïirjugau gaai machaaga num khun, muuta pãrau pãach thãar ee aumun, muata pãar ökhïirjug meeupijugui ajim anum. ²⁹ Idëu murugta udëraa pãachig nem jaaupibat; muan ökhar ithüuta jaaumaajem. Pãrau mua jaau chirum ipier-raata amun, üu pãar khïir meeu nusiju. ³⁰ Mua nem jaau chirum chan atcha phithurg aawai pãrau pödbajööm khabam. Muan nem thum pãachdëu pödjü ayaam nemta jaaujemgui a jaaumajim aajem.

12

Jesús khapeenau jua üüijem ed trigo phierrtarr
(Mr 2:23-28; Lc 6:1-5)

¹ Ich mag jaar biek äb jua üi num edcha maach i düi wënurraajerr khun thum i iek jaauthurwia deeu i düi narr aawai, ich Jesuu trigo phur wëjöm ee maar phë wai dichjim. Magbaawai maar ee äaur khunnau chi bich thurrëunaa, jua eepai sigthunaa khö wënurrajim. ² Maig ïchab fariseonaanjã düi narr aawai mag oowi ich Jesuugta, —Pudë oobá, jua üi num ed aawai büürjã phidkhaju khaba numta, pu khapeenau jäg trigo phierrnaa khö wënurum. ¿Pua chan khaugba ab, jägpai phierr numjä nem pöm eeu num düi äba sim? ajierram irig.

³ Magbaawaita jürr Jesuu amag, —Mamu ¿khani mu khapeenau khaijba abar? ajim. ¿Magan pãrau chan Ëwandam iek phã sim gaai thüürwai ooba aajeeb, Daviüü ich düi wënurrarr khun düimua amach jäsöo phöbaadeewai Ëwandam atheem pan khötarr? ⁴ Mag pan parhoobam khunnau khöju khaba, äba phadnaanaupaita khöju aai

naajim. Mamu pārau khaphu num, jāga irua Ēwandamag jēeujem deg dubwi Ēwandam atheem pan nasād gaai phē sīerr auwi khōjī. Mamu mag khōtarr paarjā Ēwandamau i chig abajim. ⁵ ¿Wa pārau Moiseeu ley phā puatarr gaai thūurwai ooba aajēwa? Jua ūujem ed awiajā phadnaan Aai i jēeujem deg phidkhaawai pekau khabam a sim. ⁶ Mag Aai i jēeujem deg phidkhaju aai sim khai, ¿jāgwi mu mag Aai i jēeujem di khāaijā ich Jōoiraucha pūitarrauta sabarhed awi much khapeenag trigo phierr khōpi jaaju khaba chirú? ⁷ Wajapcharan jāg Ēwandam iek phā sim gaai jaau sim pārau khaugbata naabahab, Ēwandamau ich iek gaai “Nemchaain thōnaa murug jēeuwai ūu sieb mamu, muan pāach khapeenta ūrcha dau aug khaug paraa apim khōsi chirum” a sim. Pārau irua mag sim wajapha khaphu naakhiin, jāg ōor iekkhōr chukhum khūndampa pārau khaigba num a jaaubajugui ajim.

⁸ Maimua am jūgdaar mag iekhapūiwiā deeu ichdēupai, ’Mūun Ēwandam Iewaa Emkhooirau. Muata thumaam khūnag khan nemta waju aai nu wa waju khaba nu a jaaju aai chirumgui ajim, jua ūujem ed awiajā.

*Woun āb jua juser khitarr Jesuu monaupūitarr
(Mr 3:1-6; Lc 6:6-11)*

⁹ Mag trigodō ee fariseonaan dūi ijējēb sīewi petaau, aigmua dakha maach meeun Ēwandam iek jaajem di sīerr ee dubimajim. ¹⁰ Mag Aai i jaajem deg woun āb jua juser khitumjā sīejim. Amach chi fariseonaanau Jesús ipeerduwi nem agcha khaba jaubarm gaaimua i imeraa pur auju ēkhaajerr aawai, juau ogthom irig, —¿Jua ūujem ed awiajā, ōor mor masim khūn monaaju aai sī? a jēeujerram.

¹¹ Magbaawai ichdēu amag magjim:

—Päär mʉg nʉm aig päär ovejadam dau āb khāijā jēb-deg buudimaawai, ¿khaiuta jua ũuijem ed awia jēu awaan maba aajē? Mag sim, ¿pārau oowai maach wounaanta nemchaain khāaijā ũrcha balee naabá? ajim. ¹² Mag sim aawai jua ũuijem ed awiajā ichiita muan ōor dau aug khaugju aai nʉm a chirʉm ajim amag.

¹³ Magnaa ich Jesuupai chi woun mag jua jʉser khitar-ragta, —Dayag jua ũabá ajim.

Magbaa chadcha jua ũabaa jua monakkha warm chi wajapha sʉerr dʉi āba sʉisijim. ¹⁴ Mamʉ jua ũuijem edta magbarm oobaawai, aigmua ōbēraau, chi fariseonaanau Jesús thōopŷyaag jāga akhiina a khīirju nʉisijim anaabá.

Jesús igwia warrgarwe jaautarr

¹⁵ Mag ich thōopŷiju khīirju phōbaadēm ich Jesuu khaug athaawai ichta warag aigmua petajim. Mag i petaawai ōor pōm dʉi i ēudee wētjim. Jesuu mor masim khʉʉn thum ich aig waibēe nʉm monaaupŷi maajeejim.

¹⁶ Mamʉ ichdēu mag ōor monaaup ſimjā sʉi khapanag ee parhooba ich jaaupiba aajeejim. ¹⁷ Pari magtarran, Ēwandam i jaaumie jōoi Isaías khararrau ich Jesús igwia jaautarrjō amkhīir ajim. Chi Ēwandam iek gaai i igwia mag sim:

¹⁸ “Achá sim mʉ chog” a sim Ēwandamau, “mʉchdēu jʉr autarr mʉchdēu khōsim.

I gaaimuata mʉ onee chirʉm.

I gaai, mua mʉch Akhaarta phēs deejju.

Magbaawai irua jaauju, jāga ōor mʉ dʉi wēnʉrraju aai nʉ.

¹⁹ Í chan ōor dʉijā meerraanaa khīesir ijējēbjā aba, ni kaaijā ee ōor dʉi meeukharrjā chukhu aju.

²⁰ Mag i pŷibarm chan ōor dau aphʉʉ khithēem khʉʉn warag dau aug waupiegjā khaba, ni ich iek gaai ubʉ khaba khithēem khʉʉn okhoopiegjā khaba,

warag ich meebarm gaaimua ðor üu peerduju ayaa apiegta püiju.

²¹ Magbaawai durрпиerram khunau i igwia, ‘Jäguata chadcha üu maach peerdu aju khabahab’ ajurau” a sim Êwandamau ich iek gaai. (Is. 42:1-4)

*Fariseonaan iek meperauta Jesuug juapá dee sĕjim aajem
(Mr 3:20-30; Lc 11:14-23; 12:10)*

²² Biek äb woun äb dösät bĕnü sim Jesús aig aibĕe-jierram. Mag woun ich ag bĕnü meu meraanaa daujä khĭsu khitajim. Mag ich aig aipierrwai Jesuu i dau mon-aaupüiwia mag meu meraa sierrjä wajapha iekhapijim.

²³ Mag oowi ðor dauderraa nĕm iekhau amach wir aigpai, “¿Keena, mĕg woun jöoi David khararr chaain ewagam khun eem maach peerdu aumkhĭir püiju aajerr khabam khai?” aajeejim, Jesús igwia.

²⁴ Pari ðordamau sĭi mag nĕm ũrbaawai fariseonaanau jŭrr am ichaur, —Dösätnaan pör Beelzebú düi bĕn dötarr aawaita ag juapaauta jäg ðor mor eem mepeenjä dau daau jŭrkhui nŭrrum aajeejim.

²⁵ Pari amau amach eepai mag nĕmjä Jesuu khaphu sierr aawai jŭrr ich garmua amag magjim:

—Pārau oowai, gobiernoou ich igar nĕm khun järrcha thöonaa amach wir aigpai wĕrbŭpikhiin, ¿mag gobierno warre khut mabaju khai? Wa äbmua khĭijä ich chaain düipai meeukhawĭ amach wir aigpai wĕrbŭkhiin, ¿warag aaidubaju khai? ²⁶ Pāar iek mag mĕjä dösät düita chirum anaawai, dösätauta wir aig dösätpai jŭr wĕrpkiin, pöd ich mag jua theeg sierrabajugui ajim. ²⁷ Chadcha mag dösätnaan pör Beelzebuuta mĕrĕg ich jua theeg dee sim khai, magan ar pāach igar thĕnĕm khunaujä agjö i juapaauta mepeen jŭr wĕrp nĕm. Mag nĕmta ¿jägwi

pārau makhunnag chan būrjā magum aba nu? ¿Chadcha ich Ēwandamauta amag magamkhīir ich juapá dee sim pāachdēu khaphu naawai khabá? Pāar iek mag chi dōsātaupaita wir aig ich khaibag waaujem anupí, magan jāg chi mū dēnjō dau daau mepeen jūr wērp num khunnagchata jēeu oobat, daau amau chadcha dōsāt juapaauta jāg jūr wērp num abarju. Pāach chi mūrūg mag iekha num khunnta ag eyaajā khaba iekha naabahab. ²⁸ Muan chadcha Ēwandam jua theegauta mepeenjā jāg jūr wērp chitumgui ajim. Mag mepeen mua jūr wērp chirum gaaimua pārau khaphu aju aai num, ya ich Ēwandam chi jua thierrta mūig pāar ee sēichēm. Mamū magumjā pārau khaugba numgui ajim.

²⁹ Pāadē khīirjubat. Ni ābmuajā mūg num aig sīi āb jiernem wajapham dūi ich di thūa sim aig dubwi i nem jīgkhabaju. Sīi khapanaam khunnau wa i khāai ūrucharamua i ibūr auwi khabam chan, pōd i nem jīgkhabamgui ajim. Ich agjōta simgui ajim mepeerjā. Mū i khāai jua theeg ūr khaba chirakhiin, muajā pōd ōor mor eem mepeen jāg dau daau jūr wērbaju. Mamū mua chadcha Ēwandam juapaauta mūg nem wau chitaawai meperaujā mū jua jumba aajem. ³⁰ Magua, mua mag chirum: Ar chi mū igar khaba sim wounan ichta dōsāt igar sim; maimua Ēwandam iek ūkhapi awaag mū ipierr ōor ābamūg jūr phēba simuan waragta jūr wērp simjō simgui ajim.

³¹ Magua, mua mag chirabma ajim ich Jesuupai: Ēwandamaun chadcha ōor khaibag thumaa chugpaaju, am parhoob iekhamatarrpa thum. Mamū pekau āb sim, maan mua Ēwandam Akhaar jua theegau nem wau chitum oo numta warag mepeer gaai thū numū. Mag pekau chan Ēwandamau būrjā khīir okhoobamgui ajim. ³² Mūch chi Emkhooi lewaa igwiata khaigba khāijā iekha num pekaun

üu chugpaaju; mamü chaig pārau mua mag Ēwandam Akhaar juapaau khaba Beelzebú jua theegauta mepeenjä jur wērp chitum anarr chan müig eegarjä chugpaaba, ni müg atag Ēwandamau deeu jēb iur ompaabarm gaaijä chugpaaba ich mag sīsijugui ajim, Ēwandam Akhaar ig-wiata mag iekha naawai.

Jāga ðor wajaug khaphü aajē
(Lc 6:43-45)

³³ Mag iekhakhagmamua ĩchab amag magjim Jesuu: 'Pāadē mü sēu awia nemjīir jīirwaijä wajap jarba sīi ich jāg bāaupibat. Mag nemjīir wajap chēbajugui ajim. Mamü wajaphata phāichichagau bü khuanaa jar bāaumün, mag nemjō wajapha chēju. Wajapcharan ich chē sim gaaimu-ata khaphü aajemgui ajim, jāga sī mag nemjō. Ich jāgta naabahab ajim pāarjä agjō. Pāach nem wau nüm gaaimu-ata pāachdēupai pāach jaau naabahab, ðor wājāuná wa ðor khaigbam khūnáná. ³⁴ Khīirjug chuknaan, jāg pāar ö khaibag sīsidum khūnau, j jāga pārau nem wajapham ig iyüü abarju? Nem dich khīirjug ee khīirju ahaukhamta dich iuu jauba aajeeb. ³⁵ Öor khīirjug wajapham khūnau nem wajapham nemta iekha nüm, amau nem wajaphamta waju khīirju naawai. Mamü ö khaigbam khūnau, iekhaawaijä khaigbata iekha nüm, am ödi sīi nem khaig-bamta waju khīirju sīsid aawai. ³⁶ Pari mü cha iekha chirum iekha, Ēwandamau ðor i agkham edan, müig eegar aawai pāach iek khaigbam iekhaajerr thumaa pāach idamaucha irig jaaujugui ajim, khan jāgwia mag iekha-ajeejī. ³⁷ Wajapcharan müig eegar aawai pāach iekhamaa-jerr iekhaupaita wir aig pāach iekkhör chukhu nüm a jaaupiju, wa warag pāach khaibag khāijä waupi jaaujugui a jaumajim chi fariseonaanag.

*Fariseonaanau amachdëu nem ooba aajem waupi jaautarr
(Mr 8:12; Lc 11:29-32)*

³⁸ Biek ãb fariseonaan eem khunnau maestronaan eem khun düimua Jesuug, —Maestro, maraun maach dakhïirta purug ag na büürjã maadëu ooba aajem nemta waupim khõsi nungui ajierram.

³⁹ Magbaawai ich Jesuu amag magjim:

—Pãran pãachdëu Ëwandam iseg num gaaimua warag chi ajaugjã chukhu thunaawaita warag pãachdëu nem ooba aajem nempata pãach dakhïir waupi num. Mamu mua waubamgui ajim. Mag khãai warrgar jõi Jonás aajerr nemmeurrkhan buch ee khãai thãrjup sierr gaaimua Nínivepienau Ëwandamau i püitarr khaug autarrjõta, ïchab mûchjã Ëwandamau püitarr pãrag khap apijugui ajim, mûch iiu phiidubarm gaaimua. ⁴⁰ Ich jãg Jonás nemmeurrkhan bi ee ãsdawam khãai thãrjupnaa edaramjã khãai thãrjup sierrjõ, ich agjõ mûch chi Emkhooi Iewaajã ïchab ãsdawam khãai thãrjupnaa edaramjã khãai thãrjup chirajugui ajim, jëb ee. Mamu mag oobarmjã pãrau ïkhabajugui ajim amachigcha. ⁴¹ Magua, Ëwandamau õor ich aar phë auju wa phë auba khãijã aju jaau num ed, Nínivepien phiidutkhawi amach ipaarmua pãar khaibagta warag Ëwandamag ïgkha thunuuju, warag pãar khaibag waumkhïir. ¿Khan jãgwi? Jonaau Ëwandam iek amach aar jaubaimaawai amau magumjã aba ïkhatarr aawaima. Mamu ïs mu Jonás khãaijã üruucha chirumuata Ëwandam iek jaau chitumjã pãrau büürjã ïkhamapha nungui ajim. ⁴² Mag Ëwandamau am phiriutkha auwia chachbarm jaar ïchab Sabá durrmua rey Salomón oon bëetarr uuiraujã ich ipaarmua ïchab pãar khaibagta Ëwandamag ïgkha thunuujugui ajim, í pãar khãaijã warpmuata Ëwandamau Salomonag khïirjug deetarr iekha sim üraan bëe-

tarr aawai. Mag khāai m̄ Salomón khāai ūrpai chirumuta m̄ig pāach n̄m aig Ēwandam iek jaau chirumjā pārau ūrmapha n̄mngui ajim, mag amachdēu nem ooba aajemta amach dakhīir waupi narr kh̄nag.

Bēn ākhāar deeu ōor mor ee s̄icheewai jāga aajē a jaau-tarr

(Lc 11:24-26)

⁴³ Mag iekhakhgammua, Īs m̄g m̄ iek ūrbarmjā ūkhaba abarm gaaimua warram khāaijā warag Ēwandam dūi iekkhōr pōm n̄isim khap amkhīir, pārag m̄g ejemplo jaaukhimgui ajim. Magnaa ichdēupai, Bēn khaigbam ōor mor eemua j̄rpāaiwain warp ōor chukag ee ph̄rēu n̄rraajem. Mam̄ pōd ich s̄eimaju baaba abaawai khīirju s̄i awia, ⁴⁴ “Deeu m̄ch chiraajerr deg chiraimaag majugui” awia, deeu ich ag woun j̄rmaajemgui ajim. Mag mawia ooimaawai, chadcha di chaarta wajap thūapwi ābam̄g nem jōkhanaa au s̄isidumjō dijā parii ooimaajem. ⁴⁵ Mag oobaimaawai, deeu mawia, ich daumaai ich khapeen ich khāaijā khaigbacharam kh̄n siete j̄r phē auwia, deeu mag woun mor ee naaicheejemgui ajim. Magbarm aigmua chi wounjā warr ich sierr khāai warag athuuchata khaibag s̄isiejem. Īsim kh̄n jāg khaibag s̄isidum kh̄njā ich magta ajugui ajim meperau am dūi, Ēwandam iek ūrtarrta ūkhaba arr gaaimua.

Jesús eeugpeenau amach ād dūimua i dūi iekham ig narr
(Mr 3:31-35; Lc 8:19-21)

⁴⁶ Agtha Jesuu ōrag iekha sim ee, i ād i eeugpeen dūi bard̄tkhachēwia i dūi iekham ig naajim. Mam̄ i sim aar dubba daaugajārpai naaichētarr aawai ⁴⁷ ābmua chi Jesuug, —P̄ ād p̄ eeugpeen dūi daaugajār n̄mwai; am iek p̄ dūi iekham khōsi n̄m aajem a jaaujim.

⁴⁸ Magbaa jürr ichdëu, —¿Chijã agá mag m̄ ãd, maimua chijã kh̄un agá mag m̄ eeugpeen? ajim.

⁴⁹ Magnaa maach ich d̄i ogd̄uba w̄en̄rraajerr kh̄un nagta jua uanaa, —Cham̄ kh̄unta m̄ ãd anaa m̄ eeugpeenauwai ajim. ⁵⁰ M̄uragan m̄ Aai ügthar chiraajemua kh̄osimj̄o nem wau n̄m kh̄unta m̄ ãd anaa m̄ üph̄un̄inau, maimua ïchab makh̄unta m̄ khodnaanau-gui ajim, ich Jesuu.

13

Woun ãb m̄ua nemj̄ür dau ph̄ötarr ag nem ïgh̄haa

(Mr 4:1-9; Lc 8:4-8)

¹ Kh̄ai ãb Jesús ich j̄eer s̄ierr degmua mawia th̄urrd̄o igaaü oo s̄isijim. ² Maigmua ich bigaaü õor p̄m ph̄urbaadeewai ichta warag bote ee waaid̄awi d̄oj̄arraa barj̄oisijim. Maagwai chi õran durr mos gaaipaita pos th̄unaajim. ³ Mag mam barjopnaata ejemplodam jaaumamua nem kh̄ür pogkhe jaaumajim. Mag jajawagmamua magjim:

—Woun ãb nemj̄ür dau phoon majim aajem. ⁴ Mag s̄i ph̄õmam atarr aawai ãaurag chi nemj̄ür daudam bü diichjem ee burrijim aajem. Magbaa nemchaain b̄ewia s̄i kh̄õkh̄urp̄üijim anaabá. ⁵ Maimua ãaur kh̄un s̄i mok p̄r jojoodõg eeta burrijim aajem, wajappai j̄eb chukhu s̄ierr ee. Makh̄unan chi tharrph̄een üu j̄õpcha tharrph̄e õb̄erjim aajem. ⁶ Pari edau pechag w̄ubaadeeu s̄i ãnanauk aad̄emua phuabaad̄ejim anaabá, mokdau khurau p̄d ierr khaar j̄er̄khaba üruuta khaarkha khith̄ee arr aawai. ⁷ Maimua ïchab tagam ph̄ötarr miudõ arr ee burrwia, chi miuta nemj̄ür kh̄aij̄ã b̄au khaph̄i b̄auwia, s̄i chi nemj̄ürdam ichd̄euta p̄r p̄r̄eu aujim aajem. ⁸ Mam̄ tagam üu j̄eb wajaug ee burrtarran, wajapha õb̄erwia üu nem wajaug phur jopjim anaabá, nem bich dapag

maimuajã bich thuu, maimua pogkha bich daii; mamu mag sïsidum chan bûurjã chi vano chukhu.

⁹ Mag nem ïgkhaadam jaau öpüiwi aig narr khunag, 'Keena, jüg ürûnaa chamug nem ïgkhaadam mua jaau chirum wajapha ũrbatgui ajim ich Jesuupai.

Khan jãgwi ejemplodamauta Jesuu örag nem jaaujeejĩ
(Mr 4:10-12; Lc 8:9-10)

¹⁰ Mag i nem ïgkha öpinaa maach chi khapeenauta irig, —Jãgwiata pua jãg ejemplodam jaaumamuata örag nem jaaujẽ? a jëeu naajim.

¹¹ Magbaawai ichdëu marag magjim:

—Pãrau khaugam khõsi ũr naawai warre mûchdëuta pãrag khaphu api chirumgui ajim, jãgata Ëwandam öor thãar ee sieicheejẽ. Pari warm khunag mag khaug-pibamgui ajim, amau khaugam khõsi ũrba naawai. ¹² Mag khãai ar chi thãar onee ũrm khõsi ũr num khunagta Ëwandamau warag khïirjug deeju, ich iek khapcha amkhïir. Mamu ar mag nem waumapha num khunag chan deeba, warag am jua eem khecheu aumaju ajim.

¹³ Maguata mua sïi ejemplo jaaumamuata amag nem jaauba aajëeb, mua nem wau chitum amau oo numta oobamjõnaa mua nem jaau chitumjã ũr numta ũrbamjõ naawai. ¹⁴ Amach jãg num gaaimua am gaaita pa siebahab Ëwandamau ich iek gaai jöoi Isaías khararrag phãpitarr. Irua phãtarr mag sim:

“Par amau ũrwiãjã ũrbamjõ khaugbajurau.

Par wajap oo num awiãjã oobamjõ ajurau.

¹⁵ Mûkhun wounaan khïirjugan sïita ãr sim; kachjã khïnaa daupata khï sïsidum.

Mag naawai pöd ũrjã ũrba ni oojã ooba, ni murugjã amach pekau chugpaapi jëeuba num, amach peerdu aumkhïir.”

(Is. 6:9-10)

¹⁶ Mag iekhapüinaa deeu maragta, 'Pari p̄ar onee abat ajim; p̄arau p̄ach daúacha mua nem wau chit̄um oonaa p̄ach j̄üḡuucha m̄ iekj̄a ūurjeewai makh̄un j̄ooi Isaiāu jaautarrj̄o khaba n̄mngui ajim. ¹⁷ Magnaa, Chadcha m̄uch imeerba p̄arag mag chir̄umngui ajim: Warrgar khapan Ēwandam i jaaujerr kh̄unau cha mua nem wau chit̄um p̄ar d̄enj̄o amach daúacha oom kh̄osi atarrj̄a p̄öd ooba-jierram. Cha p̄arau ūr n̄mj̄a amach j̄üḡuucha ūrm kh̄osi atarrj̄a p̄öd ūrba durrajimngui ajim.

*Khani jaau s̄i nemj̄ir dau ph̄otarr ag nem ĩgkhaau
(Mr 4:13-20; Lc 8:11-15)*

¹⁸ Maimuan chadau ich Jesuu, 'Ūrbat, mua p̄arag jaaukhimngui ajim, khani jaau s̄i chaig m̄uchd̄eu nemj̄ir dau jaau chirarr ag ejemploo. ¹⁹ Ar m̄ug Ēwandam iek jaau n̄m ūr n̄mj̄a p̄öd khaugbam kh̄unan, chi nemj̄ir daudam kh̄udj̄a ee burrwia nemchaaianau kh̄öp̄uitarrj̄öta n̄mngui ajim: Meperau b̄ewia, s̄i kh̄ugurbaicheewai, Ēwandam iek ūkhatarrdam deeu ūrba arrj̄o ap̄aijem. ²⁰ Maimua ar Ēwandam iek jaau n̄m ūrbaawai ūkham kh̄osi ūkhatarr kh̄un, j̄urr nemj̄ir daudam mok p̄ör jojoodög ee burrtarrj̄öta n̄mngui ajim. ²¹ Mam̄ j̄eb chukag gaaimua chi nemj̄irdam wajak khaarkhaba arrj̄o, ĩchab mag ūrm kh̄osi ūrnaa ūkhatarrj̄a wajappai ub̄a khaba n̄m. Mag khukhurpai naawai, mag iek wajapham gaaimua chikhamnau khaiqbanaa phithurg aawaij̄a, deeu Ēwandam iekta isegwi, warr amach naajerrj̄öta w̄en̄ram kh̄osi n̄m. ²² Maagwai maach khapeen ih̄asisisd̄öm kh̄un, j̄urr mag nemj̄ir dau miu ee burrwia chi miúa p̄ör p̄r̄eu autarrj̄öta n̄mngui ajim. Amau Ēwandam iek ūrm kh̄osi ūurjem, mam̄ deeu amach kh̄iirjug eepai, "J̄äḡum gaaimua p̄öd m̄ phatkhon auba kh̄aij̄a chitaju," wa magbam khai, "Mua chadcha ūkhakhiinj̄a,

pöd parhooba m̄uchdēu ampierr abaju” a khīirjuajem. Mag gaaimua mag nemjīirdam aph̄uu b̄auwia pöd chēba arrjō, Ēwandam athee nem wajapha wawaagjā pōdba, sīi serbiibata n̄mngui ajim. ²³ Magarrau ar Ēwandam iek ūr-wia thāraucha ūkhaajem kh̄uun̄an chad, jūr̄r mag nemjīir jēb wajaug ee burrtarrjōta n̄mngui ajim. Maḡum kh̄uun̄ Ēwandam athee nem waum khōsi wau naawai, amachdēu nem wauju ayagpierr waaujemgui ajim: āaur kh̄uun̄au nemjīir chi chēmiejō dūr̄rcha, āaur kh̄uun̄au agpierrpai maimua āaur kh̄uun̄au b̄uchkhunpai. Mam̄ thumaam kh̄uun̄au ichiita ichdēu khōsimjō aajemgui ajim.

Phūak dau khaigbam trigo eeu jīir wējōm ee phōtarr

²⁴ Mag jaauwia, deeu ichdēupai m̄ug ejemplodam jaau-mamua magjim: Īs mua p̄arag jaaukhimgui ajim, Ēwandamau ichdēu ōor i agkham ed jāga khaigbam kh̄uun̄ chi wājāaun eemua isegju. Maan m̄ugaugui ajim: Woun ābmua trigo jīirjim aajem. ²⁵ Mam̄ mag trigo apha sīerrta, ōor thum khāiphōbaadēmich, mag chi nemjīir pap kha ukhurm bēewia jūr̄r i nemjīir ee phūak dau khaigbam agjō trigojōo simta phōthurjim anaabá. ²⁶ Maimua chi trigo bich baupa aadeewai chi phūakjā agjōo dūi bich baupa jōisijim an̄um. ²⁷ Magbaadēm chi chognaanau oo athaawai amach patrón aar wētwi irig, “Patrón, pua jīir-wai trigo appai jīirtarra, ¿jāga ĩs jāg phūak khaigbampata ag ee bich baupa wējō?” ajim an̄um. ²⁸ Magbaawai chi papkh̄uu, “Jā, maach dūi iekkhōr paraam kh̄uun̄au khāijā ag ee phūak dau phōwia khabahab” ajim an̄um. Magbaa chi chognaanau deeu p̄aba irig, “¿Pua oowai marau ag appai chi khaarpa jēu wērphoon maju aai n̄u?” ajieram an̄um. ²⁹ Mam̄ magbaa chi nemjīir kh̄u jōoirau, “Oob jēwaan wētmiel” ajim an̄um, “magba akhiin eeu p̄arau chi trigo khaardampa khāijā thurrēudukham.

³⁰ Magju khāai idēu warag āba bāaupibat” ajim anaabá. “Maimua ya phierr n̄m jaar paawaita mua ag athee ðor p̄ijugui ajim an̄m, nacha ag appai th̄urrphēnaa, khōorjūnaa örp̄äimkhīir. Maimuan chadau agjō chi trigo appai phierrwia chi ausīujem ee ausīujugui” ajim anaabá. Magtarr aawai ichdēu jaautarrjō idēu bāaupiwia, phierr jaar paawaita ich mag chi phūak th̄urrphēnaa, ag appai khīet örp̄äijim anaabá. Maagwai ðor i agkham edjā ich magta aju Ēwandamaujā ich iek ūkhabam kh̄uun dūi. Mam̄ ich iek ūkha n̄m kh̄uunan, mag trigo wajap ākha sītarrjō ich aarchata phē auwi ich dūi ich mag wai sīsiju a jaaumajim, ich Jesuucha.

Mostaza dēn nem ĩgkhaadam

(Mr 4:30-32; Lc 13:18-19)

³¹ Mag nem khīir pogkhe jaaumamua ich Jesuupai ĩchab m̄g nem ĩgkhaadamjā jaaujim, mostaza daudam b̄ur̄u khit̄um igwi: ’Pārau khaph̄u n̄, jāga sim abarí Ēwandam iek mua jaau chit̄um, maimua khanjōta sim a mua pārag jaaubarkhiin ajim. M̄g Ēwandam iek mua jaau chit̄um̄n, mostaza daudam jēb ee jīir sībarmjōta simgui ajim.

³² Iin chadcha tagam nemjīir dau khāaijā ichta b̄ur̄uucha khit̄um. Mam̄ mag khit̄um̄n nem bāau khaphí bāauwia, nem b̄u p̄öm ādēe aadeewai, sīi nemchaaindam bēewi ag gaai di ēucheejemgui ajim. Ich agjōta sībahab ajim ĩchab m̄g Ēwandam iek mua pārag jaau chit̄umjā: M̄ugwaiwe chan khapan khabata ūkha durrum; pari mag durrumuata warag nem p̄öm aaidubarp̄aiwai ðor khapankham kh̄u- nau ūkhajugui ajim.

Levadura dēn nem ĩgkhaa

(Lc 13:20-21)

³³ Mag jaaumamua ich Jesuupai, ’Ēwandamau ich iiu aawai mag ich iek aaid̄uri n̄m̄n, n̄i ābmua arin d̄urrcha

sim ee levadura püitarrjöta simgui ajim. Pārau khaphu nungui ajim, levadura būruu püitarrjä aaidumam ooba simta, arin thum urpi aaujem. Ich agjöta sēbahab ajim īchab Ēwandam iek mūg mua jaau chitumjā. Mūugwaiwe chan ōor pōm mūg wējōm ee agtha pōmcha aaiduba sim. Mamū mūg atag paawaita durr warpham magwe aaidubaadee thumaam khūnau ūrab khaba ūrjugui a jaaumajim.

Jāgwi ejemplo jaaumamuata Jesuu nem jaaujeejī
(Mr 4:33-34)

³⁴ Magta Jesuu nem khīir pogkhe jaaumajim, ejemplo-dam deemamua. Ejemplo chuk chan ōrag nem jaaba aajeejim. ³⁵ Mamū mag ejemploopai nem jaaujerran, warrgar Ēwandam i jaaujerrau Jesús igwia jaautarrjō, ejemplo deemamuata ōrag nem jaaju arr aawai ajim. Mag irua ejemploou nem jaaumaju atarran, warrgarwe Ēwandamau ōrag khaugpiba ich thāar eepai wai sīsiertra jūr ewag pawī ōrag khap amkhīir jaaumaju ajim. Magtarr aawaita mag ejemplo jaaumam aigjā chadcha ag eyaa öbëbërgmajim.

Jesuu jaaujim, khanta jaau sī mag phūak khaigbam trigo ee phōtarrau

³⁶ Mag ōrag ejemploou nem jaau öbaadeewai ōrag wētpi jaaujim. Maimua thum ēréubaadee ich jēer sierr di aar majim. Maig maach appai aphōbaadee, marau irig maachig jaupijim, mag phūak dau khaigbam trigo eeu jīir wējōm ee phōtarr. ³⁷ Magbaa ichdēu jaabaadēwi magjim:

—Ar mag chi nemjīir dau wajapham phōjim a chirarr, jā mūchpaūgugui ajim, mūch chi Emkhooi Iewaa. ³⁸ Maagwai irua phōtarr jēb, jā mūg ōor pōm wējōmta jaau sim. Chi nemjīir dau wajapham, ōor Ēwandamagta udūraa amach Pörkhapi nūm khūnauugui ajim. Maagwai chi

phūak khaigbam, ar sīi Ēwandam igar khaba mepeer igar num khunau. ³⁹ Maagwai chi patrón kha ukhur i nemjūr ee mag phūak dau phōthurtarr, jā chi meperaugui ajim. Maimua chi trigo phur jōisiewai thūju a jaautarr, Ēwandamau mūg durr i agkhajuuta jaau sim. Chi trigo thū numjō ōor dajēk aju khun, ich Ēwandam chognaanaugui ajim, angelnaan. ⁴⁰ Pārau khaphū naabá, phūak phūnaa, jūupinaa ōrpāijem. Ich jāgta aju īchab Ēwandamaujā ōor dūi ichdēu mūg durr i agkhabarm ed. ⁴¹ Mag ed mūch chi Emkhooi Iewaau mua mūch chognaan pūijugui ajim, sīi bigaaum khunagjā pekau waupinaa amachdēupa nem khaigbam wau sīerrjēem khun thum ābamūg jūr phēmkhūr. ⁴² Mag ābamūg jūr phēnaa orno paa dūnumjō sim eeta barkhūju. Magbaawai mag eeta icharaucha bīena gaai machgau am khierr ujākkhūr abarjugui ajim. ⁴³ Mamū warm khun mamagkham ee, jūr Ēwandamagta ūdūraa amach wajaug paapī numua i dēnkha narr khunan maach Aai thumaam khun Pōrkha sim dūita nūisijugui ajim. Magnaa ichdēupai, Keena, jūg ūrūnaa cha mua nem jaau chirūm wajapha ūrbat ajim, mag iekhamamua.

Jesús dēnkhaag jāga aju aai nū

⁴⁴ Mag jajawagmamua īchab mūg nem īgkhaadamjā jaaujim, ich Jesuu: 'Woun āb chikham jēb gaai phidkha sīejim aajem. Mag phidkha simuata jēb eem nem wajapham oobaadējim anaabá. Magbaawai pōd ichdēu arrju khaba aawai, sīi oo pūawia, ich nemta warag isegamjō thumaa pērkhūipūiwiā, ag phatkhonauta mag ichdēu nem oo pūatarr chi jēbpa pēr aujim aajem.

Maimua ich Jesuupai mag ich nem īgkha sim ūr narr khunag magjim: 'Chi mū dēnkhaju khunau mag

wounau mag ph̄ir aum khõchgau ich nem thum p̄erkh̄uutarrjõ amach nem wai n̄umjã thumta iseg n̄umjõ aju aai n̄umgui ajim, m̄uuta j̄urr mag nem ajapham amachd̄eu ig n̄umjõ paarpaag.

⁴⁵ 'Mag m̄uuta nem wajapham amachd̄eu ig n̄umjõ paarpaagan, chihõo chi ùr̄uucha balee simta p̄er awaag j̄ur w̄en̄urr̄umjõ aju aai n̄umgui ajim. ⁴⁶ Mag j̄ur n̄umua chi baau atham kh̄uu ich nem wai sim thumaa p̄erkh̄uuiwi j̄urr mag chihõo mag ich nem p̄erkh̄uutarr kh̄aaijã ùr̄cha balee simta p̄er athamjõta aju, chadcha m̄u d̄enkham khõsi m̄u j̄urwia baau athaawai.

Õor i agkham edan reeu dö ùr̄eu n̄umjõ aju jaautarr

⁴⁷ Mag jajawagmamua, 'Ëwandamau õor i agkham edan, ãwarr p̄uraag reeu dõjãrr dö ùr̄eu n̄umjõta ajugui ajim, ich Jesuupai. ⁴⁸ ¿Pãrau oowai mag ùr̄eu wai jõrrõo awia jiir aunaa, chi ãkhãar theernaa barp̄üiwi, chi wajapham appaita auba aajẽ? ajim. ⁴⁹ Ich jãgta ajugui ajim ïchab Ëwandamau pãar d̄üijã, m̄ug durr ichd̄eu i agkhabarm ed. Ëwandamau ich chognaanag õor khaigbam kh̄uun chi wãjãaun eemua kh̄iet theerpi jaauju; ⁵⁰ magna mag chi ãkhãraam kh̄uun mag orno paa simjõ sim ee barkh̄uup̄üiju. Mag barkh̄uuibapãaiwai mamta icha-raucha b̄ienaa gaai machgau am khierr ujãkkh̄ur ajugui ajim, amach khaigba w̄en̄urr̄arr j̄urr.

⁵¹ Mag jaau dichwia ich Jesuupai maach ich d̄üi w̄en̄urr̄arr kh̄uunagta, —¿Pãrau cha mua jaau chir̄um wajapha khaph̄u n̄u? a j̄eujim.

Magbaawai marau, —Ëera, maraun khaph̄u n̄umgui anaajim.

⁵² Magbaa ichd̄eu marag magjim:

—Mug iek iur mua jaau chirumjã pãrau chadcha khaphu naawai deeum khunag jawaagjã ya chi mach-naankha numgui ajim. Jãg num aig õor Êwandam igwia i jur num khunag pãrau jaaju aai numgui ajim, chadcha pãachdëuta nawe Êwandamau ich i jaaumienag phãpitar-rjã khaphunaa mug iek iur mua jaau chitumjã khaphu naawai.

Jesús Nazaret phöbör ee

(Mr 6:1-6; Lc 4:16-30)

⁵³ Mag ejemplodamau nem jaau siewi jaau aaipabaadeewai aigmua mawia ⁵⁴ jürr Nazaret phöbörög petajim, ich bãautarr aar. Mam pabaimaa, Êwandam iek jaau num ùraag maach meeun biirduajem deg dubwi, õrag Êwandam iek jaubaadëjim. Mag irua jajawagmam ùrwia jügderraa num iekhau warag amach eepaita, —¿Magum ichdëu jamta khaugjimta mag jaaumáma? ¿Jãga ichdëu jãg õor monaau nurrúma? anaa ichab, ⁵⁵ Keena, ¿pãrau oowai jãg woun José pa waumie ag iewaa khabá, María düim? ¿Jã Santiago düi khod khabá, José düi, Simón düi maimua Judas düijã agjö? ⁵⁶ I üphuin thum mug maach düi ich mug phöbör ee naajem; maagwai ichjã maadëu khaphu numgui ajierram, ich muguim aawai. Mag simta, ¿jam khaugthurwiata jãg nem jaau khaauga ichdëu jaaumaajëma? aajeejim jürram khunau.

⁵⁷ Amachdëu mag num gaaimua irua nem jaau simjã asekasba, warag i düi khüir khuuukha phöbaadëjim. Pari magbaa ich Jesuu amag, —Chadcha deeum durrum khunau num mug Êwandam iek jaau wënnurram khunag eenaa am düi ajapha aba aajeeb ajim. Mam mag sim, jürr dich di aig wa dich bãautarr durrrpai chan magjã magba warag am kha isëe aajerramgui ajim, jürr amach khüircha.

⁵⁸ Mag, warag maig chan Jesuu ðor mor masim kh  n p  m monaaubajim, amachd  u i iek   khamapha narr aawai.

14

Juan chi ðor p  r choomie th  otarr

(Mr 6:14-29; Lc 9:7-9)

¹ Mag Jes  s nem kh  ir pogkhe ðor dakh  ir wau n  rr  m jaar   chab Erodeta Galilea durr reikha s  ejim. Mag ag na   rau nem ooba aajempa ich Jesuu wau sim s  i b  i w  j  m chi Erodeeu   r athaawai ² ich d  i   bam degam kh  nag, —Maan Juan chi ðor p  r choomie khararrta deeu iiu phiid  wia mag n  rr  mguu ajim an  m; maguata mag ðor mor masim kh  nna monaau n  rrabahab ajim anaab  .

³⁻⁴ Irua mag si  rran m  ga ajim aajem: Maata ich Erodeeu ich naam Felipe   i Erod  as an  mta khecheu auwi s  ejim anaab  . Mag atheeta Juanau chi re  g, “Pua p  d p  ch naam   i khecheu auwi p  ch   ikha auju khaba simgui” ajim an  m. Mam   s  i ichig magbaawai warag Juan p  r aupi jaauwi, c  rcel deg ph  ar s  upinaa cadenau j   s  upijim anaab  .

⁵ Ichig mag iekhatarr aawaita chi Erodeeu i th  op  im iigjeejim an  m. Mam   thumaam kh  nau Juanau   wan-dam iekta jaau sim khaph   narr aawai, irua th  op  ikhiin, j  rr   rau ichta khaigbaju a kh  irjuwia p  d th  oba aajeejim aajem. ⁶ Mam   mag n  m ee, biek   b chi Erod  s a  o cumpliitarr ag phiesta kha n  m ee chi Erod  as kha jemkhajim aajem, ðor khapan th  n  m na. Mag i jemkha sim oowia, ich Erodeeu kh  chka th  n  isiwi, ⁷ ich b  aur-rag, “P  chd  u nem kh  sim m  r  g j  eub  ; m  ch imeerba mua deeb khaba deejugui” ajim anaab  . ⁸ Mam   magbarm chi   dauj     rtarr aawai ich chaai waw   s  ujim an  m. Magbaawai chi chairau ich b  aurr j  oyag, “Magan m  

athee Juan chi ðor pör choomie pörta thëp ee audeebá; jáata mua khõsi umgui” ajim anum.

⁹ Mamu mag Juan pörta ichig jëebaawai warre chi rey ökhïirjuu aadëjim anaabá. Mamu ichdëu ðor thürkhuutarr düi äbam mes gaai numuata mag ichig jëebarm nem deejü a iekhatarr aawai ¹⁰ chadcha Juan cárcel deg sierr aar ðor püiwia thõonaa, chi pör appai thëp ee waibëepi jaajim anaabá. ¹¹ Magbaawai i ipierr wëtwi, chadcha ichdëu jaautarrjö thõonaa, chi pör thuarpanaa aibëewi, chi daupeer mag chi jemkha sierrag deechëjierram aajem. Magbaa ichdëu jürr ich ädag deejim anaabá. ¹² Mag chi Juan ö thuarpapüim abaawai, i düi wënrarrajerr khundamau bëewi, arrwi, aukhërjierram anaabá. Maimua ya mag amau i thõobapäaiwaita maar aig Jesuug jawaan bëejierram.

Jesuu ðor cinco mil jáogtarr

(Mr 6:30-44; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³ Mag Juan ö thuar thõobarm ich aar jaubaimam ürwia, ökhïirjugau warag chawag ðor chukag aar maju abaawai, marau i joo arrjim. Pari mag wëtumua ya maar döjãrr paaukhabaadëm ðrau oopüitarr aawai ag dakha phöbör nunnidum eem khunau jürr khud garmua maar na ërëubaadëjim. ¹⁴ Maimua ya jopimawia ooimaawai i na ðor pöoma thunaajim. Magbaawai am dau aug khaugwi am aunaanjä monaaurpüimajim. ¹⁵ Mag num ee, ya kheeraa aadewai maach garmuata irig, —Mug ðorjä chukag eeta ya kheeraa aadëm; amag wëtpi jaubá, phöbör ee wëtwi amach athee khöjudam për aumkhïir anaajim.

¹⁶ Magbaawai, —Khöju juraanpai chan am wëtju khaba num. ¿Jäg päachdëuta am jáogbamma? ajim, ich Jesuu maachigta.

¹⁷ Magbaawai marau, —Maar khöju chukhu nungui ajim amag deeg. Āba pandamta cinco wai nūm dūi āwarrdamta dau numpai wai nūm ajim irig.

¹⁸ Magbaawaita ichdēu, —Makhuundam mu aig aipidut ajim.

¹⁹ Mag chadcha ich aig aipierwai ðor pöm mag thunar-rag, —Phūiak ee ohood abat ajim.

Maimua mag pandam cinco narr dūi chi āwarrdampa phē auwia ügthaag eerpanaa, Ēwandamag ag paar üu ajim anaa, ichdēupai chi pan thorreunaa marag uapūima-jim. Magbaawai jūr maachdēuta ðrag jigmajim. ²⁰ Mag jigmamua, jigmamua, ich iuu aawai thumaam khūnau amachdēu khöm aig khötarrjā dūr apiwi, pan pöm sob-jim, chi āwarrjā agjō. Mag chi sobtarr phē aunaa oowai thubut khapan docen āb öbërrjim chi ipiirkham. ²¹ Mag ed mag Jesuu jāogtarr khūn chi khapanag cinco mil naajim, emkhooïn appai, uūin beerba ni chaainjā beerba.

Jesús dōjā ür nurrarr

(Mr 6:45-52; Jn 6:16-21)

²² Mag ðor pöm thach khöpiwi jūr maachta ich na maach durbagkhatarr jap ee wētpi jaaujim, ich na thoom igar naaimamkhīir. Maagwai ichin agtha ich aig sīsijim ðor oopāiawai. ²³ Maimua ðor thum ërēuwia ich appai aadeewaita, i iek buchag gaai ich appai ich Ayag jēwaan majim aajem. Maagwai ya edau khēubaadeewaijā mam ich appai chirajim aajem.

²⁴ Magumich maran ya dōjārr naajim. Mamu maar khīir garmuata phū wē thunar aawai maar japan phūasau öpphërta jiir ahau khajim. ²⁵ Maimua ya āspa urumuata ich Jesús maar ëudee bëejim. Pari mag urumjā sīi dōjā ürta jēb thetag gayamjō urajim. ²⁶ Mag dōjā ürta jēb gayamjō maachig urum oobaawai jāphierrwi maar ääi

khaphöbaadëjim. Mag jãphierrnaa ääikhamua, —Keena, akhaar khabahaba anaajim marau.

²⁷ Pari magbaawai ich Jesuu, —Keena, oob jãphierrmiet; mu khabahab ajim marag.

²⁸ Magbaa Pedroou irig, —Señor, chadcha puchta Jesús khai, magan mujã puchjõ dõjã ür puch aar mapibá ajim.

²⁹ Magbaawai irig, —Bëejuma ajim Jesuu.

Magbaawai chadcha Pedroou jap eemua waaidubaadëwi Jesús khïirphee dũdũrgmaa ajim, dõjã erta durrarmjõ. ³⁰ Pari phũas dau dapag oowi jãphierrbaadëjim. Mag jãphierrbaadëm ee ïchab ya ierrpamajim. Magbaawaita maach Pörög, —Señor, mu oobahur, muun ierrpamamgui ajim.

³¹ Magbarm burre Jesuu i jua gaai purnaa, —¿Khanthee pua puch ierrpaju khïirjujĩ? Jãgan pua chan mua puchig nem mag aawaijã mu iek ùkhaba chirabma ajim irig.

³² Maimua ya am jap ee waaidũtkhabaadee chi phũ meuu aadëjim. ³³ Mag chi Jesús jap ee pabaadee i khïirphee kanieu phõbkhanaa, —Chadcha pũta Ēwandam lewaau anaajim, marau irig.

Genesaretpien Jesuu monaaukhatarr

(Mr 6:53-56)

³⁴ Mag wëtumua thoom igar Genesaret durr phëubaimajierram. ³⁵ Mag Jesús barbaimam õrau khaugphõbaadee, sõi ag perás bii jõisijim. Mag amachdëu khaugphõbaadee i aig õor mor masim kũũũ aibëenaa irig, ³⁶ —Maar aaunaanag puch khajũahidam gaaipai khãijã pũrpibá aajeejim, monaaukhhïir.

Mag chadcha thum i khajũa gaai pũrmam kũũũnan warre monaaukha maajeejim, mag sõi pũrbarmuapai.

15

Sii jua sũgba thach khö nũmuapai chan maach ārba aajem a jaautarr

(Mr 7:1-23)

¹ Ichab Moiseeu phã pũatarr iek wajařcha uũrkhaajem khũũũn dũi Ēwandam iek jawaag chi machnaan i aig bẽejierram. Makhũũũn Jerusalemua bẽetarr khũũũn ajim.

² Mag bẽewi irig, —¿Jãgwi pũ khapeenau maach jõoin i pũa nũ? ¿Jãgwi thach khoowaijã jua uũbata thach khoojẽ? ¿Pãrau khaugba naab jãg uũ khaba sim? aichẽjierram.

³ Magbaawai Jesuu ichab, —¿Khanthee pãrauã agjõ Ēwandamau jaau sim thum ipierraa abanaa sũ pãach jõoin iita uũrcha uũrkhaju eũkhaajerrãma? ajim amag. ⁴ Magnaa amag, ¿Pãrau khaugba nũ ajim, Ēwandam iek phã sim gaai jaauwai, “Pũch aaijã pũch ãd dũi jãsenenaa õkhõ abã” a sim? Maimua “Ar iwiir ãbmua khãijã ich aai wa ich ãd khãijã thõpnaa ãaukha iekha simũn warreta thõõpũiju aai nũm” a sim, ¿majã pãrau khaugba nũ? ajim amag. ⁵ Magnaa ichdẽupai, Pari Ēwandamau ich iek gaai mag jaau simta, jũrr pãar iek mag ãbmua khãijã dich ayag wa dich ãdag khãijã, “Pãrau ig nũm mua wai chirab mamũ, põd mua deejũ khabam, ya thum Ēwandam atheem aawai” a iekhaju aai sim anũm, dich dẽnnaan dau aug khaugba. ⁶ Pari pãrau õrag mag jaau nũm aig, Ēwandamau nem jaau sim isegnaa jũrr pãach jõoin iita uũrcha uũrkha naabahab ajim Jesuu, amach khũũrcha. ⁷ Magnaa, Chadcha jãg Ēwandam iek gayam pãachdẽu nem jaaujẽmjõ khaba jũrr ag chaur nem wau sũerrjẽem khapta Ēwandamau ich i jaaumie jõoi Isaías khararrag pãach igwia ich iekhatarr iek mũg phãpijĩngui ajim.

Magnaa chadcha ag gayam jaaubadẽmua,

⁸ “Pāran, sīi par iekhaupaita Ēwandam iek ükha nüm ükha nüm aajemgui” ajim Jesuu amag.

“Pari mag nüm chan par chadcha thāraucha ükhabamta mag sierrjēem.

Pāach mag nüm gaaimua pāar thāar chan i dakhajā khaba, sīi i warpta thūnūmgui” ajim.

⁹ “Jāg nüm aiguin parii pāach iphithur pārau irig jēeuju.

Pārau jaau nūmjā sīi wir aig pāach khīirjugpaiu; jā i iek khabamgui” ajim Jesuu amag, warrgarwe Ēwandamau jaautarr igwia. (Is. 29:13)

¹⁰ Magnaa ōragta eerpanaa, ’Wajapha mū iek ūrbat ajim. ¹¹ Maadēu nem parhooba khō nūmuapai chan Ēwandam dau na maach ārpiba aajemgui ajim. Ēwandam na ōor ārpiejemūn iekhaju khabam nempa khīirjunaa iekha nūmuata ōor ārpiejemgui ajim.

¹² Irua magbapāaiwai maach chi khapeenauta irig, —Fariseonaan iek, mag pua magbarm aig, am khīirta iekhabapūim aajem anaajim.

¹³ Magbaawai jūrr ichdēu maachigta iekhamamua, — Oob am iek asekasmiet ajim. Pārau khaphū nūm, nemjīir ee phūak khaigbam ōbeerwai thūrrēupāaijem. Ich jāgta ajugui ajim mū Ayau am dūi. Am ichdēu jūr au sim khūun khaba aawai nemjīir ajapham eemua phūak chi khaarpa thūrrēunaa barbapūimjōta ajugui ajim. ¹⁴ Magua, idēu warag khīuu sīubat ajim. Jākhūunan amachjā dau khīsu nūmta agjō dau khīsum khūun jua gaai pūrnaa ēudū ar-rjem khūunjōta nūmgui ajim. Pārau oowai merag chukhu sīebá, dau khaugba khitūmua agjō dau khīsu khitūm jua gaai pūrnaa arrkhiin, āb būēu subaadee amach numwe burrjugui ajim.

¹⁵ Magbaawaita maar eem āb Pedro aajemua irig, — Señor, cha p̄chdēu jaaubap̄iim deeu marag wajapha jaaubá; marau p̄d khaugba abarmgui ajim irig.

¹⁶ Magbaawai Jesuu marag jaaubaadēwia magjim:

—¿Wa p̄rau agtha khaugbata n̄wa? ajim. ¹⁷ ¿P̄rau khaph̄u naabá, maadēu nem khō n̄m thum maach bi ee mawia chēbap̄aiwai deeu chukhu aadeejem? Magua dichdēu thach khō n̄muapai chan maach ārba aajemgui ajim. ¹⁸ Maach ārpi n̄m̄n thāar eemua khīirjug khaigbam iekha n̄muata Ēwandam na maach ārpiejemgui ajim, ya khīirjunaata iekhamaawai. ¹⁹ Nem thum maach khīirjug eemuata öbēr th̄n̄m: khīirjug khaigbam, öor thōju, dich öor khabam d̄i khapes aju, dich khaman apha khāijā dich öor d̄imjō aju, nem j̄gkhaju, s̄ukhaju maimua chikham ēugar chad khabam iek iekhaju. ²⁰ Maḡum nemeuta chadcha Ēwandam na öor ārpiejem. Mam̄ chi machnaanau jaau n̄mjō s̄i jua s̄ugba thach khō n̄muapai chan Ēwandam dau na maach ārba aajem a jaaujim marag, ich Jesuu.

Canaanpie ̄uirau Jesuu ich chaai monaauju khaph̄u s̄ierr

(Mr 7:24-30)

²¹ Maigmua igbaadeeu j̄rr phöbör numí Tiro Sidón d̄i n̄m̄ug petaawai maarjā i d̄i wētjim. ²² Maimua ya mam paaukhabaimamta, ̄ui āb Israel durr̄am khaba Canaanpie ̄ui mag perás s̄iejerrta ääg bēewia Jesuug, —Señor, m̄ ap ̄rr̄m m̄ dau aug khaugbá ajim. Mua khaph̄u ̄m̄gui ajim, p̄nta chadcha Ēwandamau p̄iju aajerr̄au. Maagwai m̄ chaai monawaagjā p̄ jua theeg sim. M̄ kha dösät bēnēu baarjemta p̄r̄ug monaaubar̄i a ̄m̄gui aichējim, irig chaigpamamua.

²³ Pari par ũanau mag chaigpa khitumjã Jesuu büürjã i iek ükhabajim. Magbaawaita marau irig, —Senõr, ¿jãg pua irig mapi jaaubamma? Ya atcha magaaã marau ũrmapha num. Magbamun ich jãg maach eudee äãag majuwai anaajim.

²⁴ Pari magbaawai jürr Jesuu chi uuiragta, — Ëwandamau mu pütarran, maach meeun israelnaan sïi oveja okhoo durrumjõ durrum khun peerdu aumkhiirta mu püijim ajim.

²⁵ Pari mag num ee, warag i aigcha bëena kanieu phõbkhanaata, —Señor, mu ap urrum mu chaai mona-aubapüi ajim.

²⁶ Magbaa, judionaan khabam khun chan monaauju khabam awi juau ogthompai chi Jesuu warag, —¿Pua mu iekha chirum ũrbata sï? ajim. Pã deum durrum aawai, mua pã chaaita nacha monaaukhiin, mua oowai dich chaainag deeu arr panta khecheunaa saakienag deebarmjõ ajugui ajim irig.

²⁷ Pari magbaa ũanau düi, —Señor, jãan chadaugui ajim. Mamu pua oowai, ¿saakienaujã amach pap juasur mes eegar khumam khõba aajẽ? ajim. Maagjeewai mu Israelpie uui khaba uab mamu, ¿pua mu chaaijã dau aug khaugbaju khai? Mua khaphu um, pua i monaaurüiju aai simgui ajim irig.

²⁸ Magbaawaita, —jõo! Jãgan chadchata mua puch chaai monaauju khaphunaata pua ükha umgui ajim. Magan chadcha puchdeu jaau simjõ pã chaai monaauju ajim irig Jesuu.

Mag, chadcha Jesuu mag iekhabarm bürrre chi chaai monakkha aadëjim aajem.

Jesuu õor põm monaautarr

²⁹ Mag Sidonmua deeu maar bëewia ũwaai mag thürrdõ põm sim Galilea aajem igaau naichëjim, ich Jesús düi.

Maimua buchag gaai waaiduwia oo sīsijim. ³⁰ Mag amach dakhīir jupbaimaawai ðor pòm i aar wētwi i bigaau phurrbaadējim. Mag ðor pòm thunum ee i aig aibēemajim: bū wēdu wēdu khithēem khun, dau khīsum khun, būdam wa juadam khāijā ākhāraam khun, meu meraam khun maimua tag aaunaan khamor machag khīirpierr i aig aibēena i būkhurr ausūmaajeejim. Maagwai magum thum ichdēu monaaupāi maajeejim. ³¹ Amach daúacha mag meu meraa khithēe arrjā ijēb nurrjēe, juadam wa būdam khāijā ākhāraa khithēe arrjā monakha, maimua dau khīsu khithēe arr khunpa dau wajapha nurrjēem oowia, sīi ðor dauderra naajim. Mag amachdēu oo num gaaimua maach meeun khabam khunnaupata maach meeun israelnaan Ēwandamag jēeuphōo thūnaajim.

*Emkhooiin appai cuatro mil Jesuu jāogtarr
(Mr 8:1-10)*

³² Maimua mag maach ich dūi ogdaba wēnurrājerr khunagta, —Ōor pòm mūg thunum mū dau ee dau aphū durrumgui ajim. Ya khāi thārjup pam am maach aigmua būurjā ogdaba, thachdam khōjujā chukhu num. Ich jāg thach khōba chan mua amach diig pūimapha chirumgui ajim. Ich jāg pūikhiin, di aar barba khāijā khud ee jādaúa phurēubajupa ajim, ich Jesuu.

³³ Magbaawaita marau irig, —Mamū mūg ðorjā chuk sim ee, ¿jam maadēu khōju bawaagauma? anaajim, ðor pòm mūg thunum khōpieg.

³⁴ Magbaawai ich Jesuu marag, —¿Pārau pan dau kharr wai nūma? a jēeujim.

Magbaa marau, —Sietepai, maimua āwarrdamjā ar dau khapan khaba durrumgui anaajim.

³⁵ Magbaawai ichdēu ðrag khut jupkhapi jaauwia,

³⁶ mag pandam siete narrjā chi āwarrdam dūi āba jua ee

phë auwia, Ëwandamag üu ajim anaa thorreubaadëjim. Magnaa maachig ñapüimaawai marau jürr òrag jigmajim. ³⁷ Mag jig phüerdudugmamua thumaam khüünau amachdëu khöm aig khötarrjä, pan pöm sob thünüisijim. Mag chi sobtarr, thübut siete marau ipiirkha aujim. ³⁸ Mag ed mag chi thach khö narr khüün cuatro mil naajim, emkhooïn appai, üünjã beerba ni chaainjã beerba. ³⁹ Maimuan chadau òrag wëtpi jaaubaawai agdaujö amach majupierr aaidüjieram. Mag thumaa ërëubaadeewain chadau, ichjä jap ee waaidübaadee, marau i Magadanag arrjim.

16

Thethemnaanau amach dakhïir amachdëu nem ooba aajem ompaa aupi narr

(Mr 8:11-13; Lc 12:54-56)

¹ Mag Magadán durr paaukhabaimaawai fariseonaanau Saduceonaan düimua Jesús oon bëejieram. Pari mag bëetarran sïi i imeraa pür aum khöchgauptai arr aawai irig amachdëu büürjä ooba aajem nemta amach dakhïir edjä ee waupi jaau naajim, mag gaaimua chadcha Ëwandamau püiwiata mag nürüm a amachig khap jaaumkhïir.

² Pari Jesuu am ipierraajä khaba, warag sïi amag, —Khan jägwi pãrau kheeurag edau dubmamua edjä phur waau thünüm oowia, “Nan edau wãrjäphã aju” aajë; ³ maimua jürr edaupherrejã agjö edau öbër urum büüu edjä phur thünüm oowi, “Nan edau khörkhaju” a jaaujë? ajim. Pãrau jäg edjä oobarm gaaimuapai ed wãrjäug aju wa ed khörkhajujã nem khaug nümta, çjãga jäg pãrau pãach daúa mua nem wau chitüm oo nümjã pöd khaug auba nü mü chadcha Ëwandamau püiju jaaujerr? ajim amag. ⁴ Pãran pãachdëu Ëwandam iseg nüm gaaimua warag chi ajaugjä chukhu thünaawaita

warag pãachdëu nem ooba aajem nempata pãach dakhïir waupi n̄m. Mam̄ mua waubamgui ajim. Mag khãai warrgar jöoi Jonás aajerr nemmeurrkhan buch ee khãai thãrjup sïethurtarr gaaimua Nínivepienau Êwandamau i püitarr khaug autarrjöta, ïchab m̄chjã Êwandamau püitarr pãrag khaph̄ apijugui ajim, m̄ch iiu phiidabarm gaaimua. Mam̄ maḡmjã pãrau ïkhabajugui ajim.

Mag iekhapet awi ichta warag chaaug igbaadëjim.

*Jesuu ich khapeenag fariseonaanjö apiba jaautarr
(Mr 8:14-21)*

⁵ Mag igbaadëwi ya thoom igar paaukhabaimaawaita maar khïir ee d̄n̄isijim, panjã aibëeba sïi ich jãgta wën̄rr̄m. ⁶ Magbarm d̄ichata ich Jesuujã marag, — Khïir khaph̄ wën̄rrathü ajim. Fariseonaan bënta saduceonaan bën d̄üi jãg levadurajö sim pãach gaai d̄r̄bapimiet ajim marag.

⁷ Mag ïrwia, chadcha levadurata jaau simpïi awi, maach appaijã, —Keena, maach chan chadchata pan aibëebajimwai anaajim.

⁸ Mam̄ maar mag iyüü n̄mjã ich Jesuu khaph̄ sïerr aawai, —ïKhantheeta pãar mag pan aibëebajim anúma? Pãrau chan jãgan mua nem wau chit̄mjã oobamjöta aajeeb ajim, m̄g m̄ d̄üi äba wën̄rr̄mjã ïkhaba aag. ⁹ ¿Pãrau khïir ee paba n̄, mua pandam cincopai narrau ïin̄jã beerba, chaainjã beerba, emkhooïn appai cinco mil jãogtarr? Maimua ¿th̄b̄t kharr ipiirkha aujï chi sobau? ¹⁰ ¿Khïir ee paba n̄ agjö, pan sietepai narrau öor pöm cuatro mil narr jãogtarr? Maimua jãg edjã, ¿th̄b̄t kharr ipiirkha aujierrã chi sobau? Pan chaarta ig n̄m akhiinjã, ¿pãrau khïirjuawai ïsjã mua pöd pãach jãog aubajupii n̄? ¹¹ ¿Jãga jãg pãrau büürjã khaug auba n̄ ajim, mua

pāachig, “Fariseonaan bën saduceonaan bën dūi lewadurajō simta pāach gaai durbapimiet” aawai? Mua mag chirum aig chan pan chaar igwiata pārag mag iekhaba chirum; wajapcharan muan maiguin, oob amjō chikhām khīir aawai paita chadam iekjō iekhamiet a chirumuu ajim marag.

¹² Magbaawaita marau khaugphöbaadëjim, Jesuu lewadura chaar jauba, sīi fariseonaanau saduceonaan dūimua nem jaaujemta jaau sim.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe ich Ëwandamau pūiju aajerrau a jaautarr

(Mr 8:27-30; Lc 9:18-21)

¹³ Mag wētvia deelum durr Cesarea de Filipino anum paaukhabaimaawai ich Jesuu marag, —Ōrau mæch chi Emkhooi lewaa igwia iyūu num ūurwai, am iek ħmæ khai aajë? ħPārau ūrba aajë? a jëeujim.

¹⁴ Magbaawai marau irig, —Am iek pæ Juan chi ðor pör choomie aajem; deelum khæunau jaauwai pæta Elías aajem, warrgar Ëwandam i jaaujerr; wa magba Jeremías khabam khai, dewam khāijā aajem, agjō Ëwandam i jaaujerr.

¹⁵ Marau ichig magbaawai jūr maachigta, —ħMa pāachdëujāma? Pārau khīirjuawai, ħmæ khai agá? ajim.

¹⁶ Magbaawai Simón Pedroou, —Pæ Cristo khabahab ajim irig, ich Ëwandam lewaa warrgarwe ichdëu jür auwia ðor peerda aumkhīir pūiju a jaaujerr.

¹⁷ Magbaawai Jesuu irig, —Simón Pedro, Jonás iewaa, ðrau būurjā pærug jaautarr khabamta chadcha pua ag eyaa jaubarūimkë ajim. Jāg pua khaphæ jaubarūimæn, jāan ich mæ Aai ūgthar chiraajemuata pærug mag khīir-jupiwi ajim. Maguata pua ag eyaa jaubarūibahab ajim.

¹⁸ Pedro, maagwai pæun chadcha pæch thūriu jaau simjō mokdau ajim irig. Pua mæ iek jaubaadëm gaaimuata

mua mʉch iek ʉkha nʉm khʉʉn khapaana apiju. Mag kha-
paana aadʉm chan pʉach chi ʉrʉm khʉʉnan khʉchwiajʉ,
pʉar akhaar chan okhooba ich mag ʉwandam dʉita nʉisiju
ajim. ¹⁹ Pedro, pʉrʉgta mua mʉch iek jaaumkhʉir jaau
chirʉmguai ajim. Pua mʉ iek jaaubaadʉm ʉrwi ʉkha nʉm
khʉʉn mʉ dʉnkha nʉisiju. Mamʉ ʉchab pua jaau khitʉm
ʉr nʉmjʉ asekasba warag iseg nʉm khʉʉnan amach mag
nʉm gaaimua warag ich mag okhoo wʉnʉrrajugui ajim.
Mag nʉm aigui pua chi mʉ aar ʉbʉrju aai nʉm khʉʉnag
puertdi weeu deenaa pʉd dubbaju aai nʉm khʉʉn athee
sʉi warag phʉar sʉisiukhamjʉta aju.

²⁰ Mamʉ Jesuu mag ich chadcha ich ʉwandamau jʉr
auwia pʉitarrkha simjʉ bʉʉrjʉ ʉrag jaaupiba jaaujim
marag.

ʉrau ich thʉʉju jaautarr

(Mr 8:31–9:1; Lc 9:22–27)

²¹ Maimua jaaumamua ich Jerusalenag majujʉ jaau-
jim. Mag Jerusalʉn pabaimaawai jʉoin chi pʉrkha nʉm
khʉʉnau phadnaan chi pʉrkha nʉm khʉʉnaupa Moissʉs
iek jawaag chi machnaan dʉimua ich dau aphʉʉ wai
naawi ich thʉʉujʉ jaaujim. Mamʉ mag amau i thʉʉowiajʉ
deeu ʉwaa khʉai thʉrjup nʉm ee deeu ich iiu phiidujujʉ
jaaujim.

²² Mag jaaumam ʉrwia, Pedroou ich appai chaaur thʉr-
naa, —Señor, jkhanii ʉwandamau pʉ dʉi magpibarju? Pʉ
dʉi chan ʉrau magju khaba nʉmguai ajim irig.

²³ Pari Pedroou ichig magbaawai, jʉrr chi Jesuu irig,
—Jʉpkhaa mʉ aigmua chaaug petʉ ajim. Meperauta
pʉrʉg mag iekhapi sʉebahab. Puan mag sim aig sʉi warag
khaibag ee mʉ burrpijuuta ʉkha simgui ajim. Pua chan
ʉwandamau nem waum ig simjʉ khaugba, sʉi parhoobam
khʉʉnjʉta khʉirju simgui ajim irig.

²⁴ Maimua ichdëupai jürr maach thumaam khuu-nagta, —Chadcha pãrau m̄ iek pãach thãraucha ükha num khai, magan mua nem waupi jaau chirum appaita waubat, “Müchdëuta khap chirum müchdëu nem wauju” a iekhaba. M̄ gaaimua chikhamnau pãach dau aphuu thõoju khïirjuwia khãijã magumjã igba waragta ükhanaat ajim. ²⁵ Ar müig eegarjã m̄ gaaimua phithurg aumapha num khun chan büürjã ügthar öbërbam. Magarrau ar chi mua nem jaau chirum waum khöchgauta amach nemjã khïirjuba, sïi warag m̄ gaaimuata dau aphuu anum khun chadau ügtharcha öbërju jaaujim. ²⁶ Pãrau oowai, ¿khan wajaug sï ajim, äbmua müg durrr thum ichdëupai jüa wai sïsim, mam̄ mag sim meebaadee khïmie durrr petam? ¿Irua ich durrr thum ich dïi arrju aai sï? Pöd arrbam. ¿Pãrau khïirjuawai äbmua khãijã ügthar öbëraag phatkhon pöm phagju aai sï? Mag phagwiajã pöd dub-bangui ajim. ²⁷ Mügnaa m̄ Ayau müg durrr i agkham edjã müchta ichdëu jua theeg deetarr dïi i chognaan angelnanpa bëewi, müig eegar amach nem waaujerrpierr aju am dïi: chi nem wajapha waaujerr khun düijã ich agjõ maimua nem khaigba waaujerr khun düijã ich agjõ. ²⁸ Cha m̄ iekha chirum iekhou äaur khun cha m̄ iek ür num khun chan müch chi Emkhooi Iewaa thumaam khun Pörkha bëeju edamjõ aadëm oobam aigjã meebajugui a jaaumajim.

17

Jesús sï büümjõ aaderr

(Mr 9:2-13; Lc 9:28-36)

¹ Mag ich Jesús maar dïi iyüu simua mag maar khapeen äaur khunag amach daúa ich oopiju jaautarr khur seis días aadëm ee, cerro pöm sim gaai petajim. Mag ich mam dïi phë arrjim: Pedro, Santiago maimua Juan, ich

Santiago eeum. ² Mag mam wētwi am dakhīirta Jesús khīir chaapabaadējim aajem. I khīir oowai mʉg edau āsdawam khīirjōta būu thūnūisijim aajem; maagwai i khajūa chará phuumjō aadējim aajem, ich bāpgau. ³ I magbaadēm ee oowai warrgarm jōoin Moiseeta Elías dūi iyūu dūnūnūi-hdū naajim aajem, Jesús dūi. ⁴ Mag oobaawaita Pedroou Jesuug, —Señor, ūu chi agamjō nem wajaug maar mʉig nūmguī ajim aajem. Pua khōs akhiin mua rāichdidam thārjup ēukham ajim anūm: āb pʉ athee, āb Moisés athee maimua āb Elías athee.

⁵ Mamū Pedro mag iekha dūnūm ee, jūnūnthumie baug bēewi am jōodu athaichējim anaabá. Magbarm ee mag chi jūnūnthumie eemuata woun iekjō, “Chamūata mʉ lewaa mʉchdēu jāsehne wai chitūmū, ōor peerdū aumkhīir mʉchdēu jʉr autarr. Irua nem jaau simta ipierraa abat” a iekhabarm ūrjierram anūm.

⁶ Amach chi dūi wēnūrrarr khūnūnaucha jaauwai, amachdēu mag ūrbaawaita jāphierr phōbaadēm iekhau warag kanieu thūkhōokhanaa eeg khōkhōod aphōbaadējim anaabá, khīeb jēb gaai dagau dʉrkha. ⁷ Magbaa Jesuu am aig bēenaa am gaai juau sīesīenaa, —Phiidūtkhabat, oob jāphierrmiet ajim anūm.

⁸ Magbaawai chadcha amau phiidūtkhanaa oowai, tagam khūnūn chukhu, āba Jesús appaita sīejim anaabá.

⁹ Maimua deeu jerag bēejerram aajem. Mag ūrbagkha wēdurumua chi Jesuu amag, —Mʉg pāachdēu ootarr oob deelum khūnūnag jaaumiet. Ya mʉch chi Emkhooi lewaa meewia deeu phiidūbaawain chadau jaaubat ajim aajem.

¹⁰ Magbaawaita jūrr amach garmua irig, —¿Jāgwi Ēwandam iek jawaag chi machnaanau jaauwai, mag Eliata ich Ēwandamaucha pūiju jaaujem na bēēju aajē? ajierram aajem irig.

¹¹ Magbaawai ich Jesuu, —Chadcha chi bëen Eliata nacha bëema ajim anum. Pari mag i bëeju jaautarran, mag Ēwandamau püiju aajerr örag nüpi jaaumkhīirta bëeju jaaujimgui ajim anum. ¹² Pari Elías ya barthurjim. Mag i barthuurwaijã amau i khaug auba, sīi warag deum khunpii awi i düi amachdëu ampierr awi warag i thöopüjierramgui ajim anum. Amachdëu i düi jägtarrjö mäch chi Emkhooi Iewaa düijã ajugui ajim anaabá. Møg chirumun mun wajak am jua machag áwatjugui ajim anum amag.

¹³ Pari Jesuu amachig magbaawai warre khaug athajier-ram anaabá, warrgar Ēwandam i jaaujerr Elías khaba, Juan chi öor pör choomie igwiata mag sim.

Jesuu chaai mor eem mepeer jëupütarr

(Mr 9:14-29; Lc 9:43-45)

¹⁴ Mag wëdurumua ya maar tagam khun düi narr aig jër paaukhabaichëm ee, woun äb bëewi i khīirphee phöbkhanaa irig chaigpamamua magchëjim:

¹⁵ —Señor, mü chaai wai chirum thöthörrsö khitum. Mü ap chitum mü chaai dau aug khaugwia monaubapüi aichëjim. Jäg khitumun nem theegta baarjem. Khar chará ooju chukhu aawai barbaadëmua öt eejã burjem; wa magbamun dö eejã sīi dobojo aimaajemgui ajim. ¹⁶ Mua müig pü khapeen aig aibëetarrjã amau pödbajierramgui ajim.

¹⁷ Magbaawai Jesuu magjim, örag eerpanaa:

—Pāran chadcha päach thāar khaibag gaaimuata Ēwandamau jäg chaai monaaujüã khīirjüba num. Pārau jäg Ēwandam jua theeg simjä khaugbamjö num, ¿ich jägta sīi mua áwat chitaju aai chirú pārau oowai? ¿Khan atchata pārau mü päach düi chitapim ig numa? ajim, ajarpa ükhaag. Magnaa, Mü aig mag chaai aipidut ajim.

¹⁸ Magbaa chadcha chi chaai ich aig aipierrwai chi meperag meeurraanaa öberpi jaabaawai, i ipierr öberbaadëjim. Magbarm aigmua chi chaai monakha ich mag sisijim.

¹⁹ Mag chi chaai monaautarr khur maach ap paaukhawi marau ich Jesuug, —¿Jägwi marau pöd jäg chaai mor eem mepeer öberpi aubají? a jëeujim.

²⁰ Magbaawai ich Jesuu marag magjim:

—Jāan pāachdëu müg chaai Ēwandamau monaaujūā khīirjuba narr gaaimuauGUI ajim. Pārau Ēwandam jua theeg sim khaphūnaa pāachdëu nem mag abarmjō apiju khīirjunaata nem waukhiin, Ēwandam athee chan phithurm nem chukhu aajeewai, chadcha pāachdëu jajaaukhampierr ich mag pāachdëu jaau nūmjō apiju. Pāar khīirjug oojem anaa chi pōmag mostaza daudam ar maach dau ee paba khitaajemjō khāijā khitakhiin, chag durrsīig khāijā, “Jōpai mūigmua mawia chum dūnūubaimá” abaawai chadcha phithurg chukhu mawia pāar ipierr pāachdëu jaubarm aar dūnūuwimajugui ajim. [²¹ Magnaa ichdëupai, Jäg mepeer khīir chan sīi iekhabarmuapai öberba sīerrūm. Jäg öberpi awaagan, būurjā thach khōba sīi Ēwandamagpai jëeu nūu awiata öberpi jaabaawai öberjemgui ajim marag.]

Pūaba Jesuu chikhamnau ich thōju jaautarr

(Mr 9:30-32; Lc 9:43-45)

²² Galilea durr maach ich Jesús dūi āba wēnūrraajeewai ichdëu marag magjim:

—Mūch chi Emkhooi Iewaa müg chirūmūn chi thier-rnaanag pūr deeabaawai ²³ sīi amau mü thōopūiju. Mamū mag amau mü thōowiajā khāai thārjup nūm ee deeu mü iiu phiidūjugui ajim.

Maachigcha mag jaubaawai chadcha maar ökhürjuu aphöbaadëjim.

Aai i jëeujem di paarjã phagju aai narr

²⁴ Jesuu maar ich dëi phë arrwi Capernaum phöbör barimajim. Magbaawai Aai i jëeujem di paar phatkhon jëeujem khunnau Pedro ich appai sim aar wëtvia irigta, — ¿Pua maestroou chan Aai i jëeujem di paar phagju aai simta phagba aajeeb? aimajierram aajem.

²⁵ Magbaawai irua, —Keena, m̄ maestroou phagba aajeeb a chirajim aajem amag.

Maagwai ya maar maach jëer narr di aar naajim. Maimua ya chi Pedro maach aar barbaimaawaijã jürr Jesuu irig ich ag iekpai, —¿Pua jãga khürju chirú Simón? ajim. ¿Pua oowai m̄g durrr gaai reinaan thunum khunnau chijã khunnagta dëbpaar jëeujë: amach khodnaanag wa s̄i parhoobam khunnag?

²⁶ Magbaawai Pedroou irig, —Amach khod khabam khunnagma ajim.

Magbaata Jesuujã, —Chadcha chi khodnaanau chan phagba aajemgui ajim. Magua muajã m̄ch Aai gaaimua agjõ phagbaju aai chirabahab. Chi Aai i jëeujem di i dën aawai muajã phagba, päraujã phagbaju aai n̄mgui ajim. ²⁷ Mam̄ amag maach ëugar iekham ugua maadëujã ichi-ita phagju aai n̄mgui ajim Pedroog. Maimua, Thürrdö ee dö uabamí ajim. Nau nacha p̄ch jua gaai khöbaichëm pua jiir atham ö ee phatkhon s̄eju. Mag phatkhonau üu pua m̄ köitjã phagwi, p̄ch dënjã phagpüijugui ajim Jesuu Pedroog.

Magbaawai Pedroou chadcha ichig jaautarrjõ ajim.

18

Chijãata üruucha aju aai sī a jaautarr

(*Mr 9:33-37; Lc 9:46-48*)

¹ Ich mag iyüu nümüa marau ich Jesuug jëeu naajim, ichta müg atag thumaam khüun Pörkhabaadeewai maach müg wënrüm eem khaita üruucha sīsiju khai a khap aag. ² Magbaawai Jesuu chaaidamta thürnaa maar jãrr dñupinaa magjim:

³ —Mü cha iekha chirüm iekhau pãrau pãachta üruucha am khõchgau pãachdëu mag khïirju nüm isegnaa chaain mügümdam agtha serbiibamjöö abam chan, pãar pöd mü dëi chi pörnaan khaju khaba nüm. ⁴ Mag müchta chi Pörkha chirsim ed mü garcha joothümajü khïirju nüm khüunan warag amachta serbiibamjõnaa chaain mügümdamjõta aju aai nümguai ajim, mag amachta üruucha ajujã khïirjuba. ⁵ Pãrau mü dënjö müg khithëem äb khãijã jäsenkhawia pãach di aig aumün magan pãrau müchchata khïir jäsenkhabarmjõ abarmgui ajim, marag iekhamama.

Jãga nü Ëwandamau chikham khaibag ee burrpiejem khüun dëi

(*Mr 9:42-48; Lc 17:1-2*)

⁶ Mag warag iekhakhagmamua magjim: 'Äbmua khãijã mü chaai müg mü iek ükha khërumta pekau ee burrimün, Ëwandam dëi iekkhõr pöomata sīsiju. Mag mü chaai äbam gaaimua khãijã warag Ëwandam dëita iekkhõr paarpaju khãai, ichdëupai ich ö gaai mokpör pöm jünaa phüas ee baudükhüin üucha ajugui ajim. ⁷ Müg jëb gaai ichiita ich jãg õor dich khapeen pekau waupiejem khüun paraa aju. ¡Mamü ë, apkhiitü, chi mag dich khapeendam pekau ee burrpiejem khüun!

⁸ 'Magua, mua pãragjã mag chirüm: Pãach juau wa pãach büü khãijã pekau ee burrpiju sim khai, warag

thunapnaa barbaþiit ajim. Pãach thum monakha okhoowi òtdau ich mag thõojã khaugba sierrum ee maju khãai, ùucha simgui ajim, sïi jua bisi wa bü khãijã bisi ùgthar öbërju. ⁹ Wa pãach dauapai khãijã pekau ee burripju sim khai, ag dau jëunaa warag barbaþiit ajim. Dau numwe wajapha simta khïmie durr maju khãai, ùucha simgui ajim, dau äbþaim dïipai ùgthar öbërju. Wajapcharan magum pekau waumaugau, dau chukhumjõ oobamjõnaa magum nem khaigbam wawaagjã jua chukhumjõ abat ajim, büürjã wauba. Magju khãai Ëwandam dau na pãach morta surkhabat a jaumajim marag.

Oveja okhootarr nem ïgkhaa

(Lc 15:3-7)

¹⁰ Mag jajawagmamua ïchab, 'Mug daumeraa khithëem khun oob äb khãijã isegmiet ajim. Am thua mæ Aai aar thunum khunnaun amag dau par khaba thunumgui ajim.

[¹¹ 'Much chi Emkhooi Iewaan chadcha òor amach khaibag gaaimua okhoo khithëem khun peerdu awaanta bëejim a jaaujim.] ¹² Magnaa, Mua pãrag jëeu ookhimgui ajim, jãga sim khai pãrag: Woun äbmua cien ovejas wai sim. Mag khapan thunum eem äb okhoobaadee, jirua tagam khun äbam aig phëpawia mag chi okhoo khërumta juraan mabaju khai? ajim. ¹³ Mag jur nurrum awi baau athakhiin, mag äbþai okhootarr baau atham paarta ürcha i onee ajugui ajim, tagam khun khapan okhooba narr paar onee aju khãaijã. ¹⁴ Ich jãg äbmuajã ich nemchaain okhoopimapha aajemjõ, ïchab mæ Aai ùgthar simuajã mug mæ iek ukha durrum khun chan äbjã okhoopimapha simgui ajim.

Jãga dich khapeen perdonaaju aai nu a jaautarr

(Lc 17:3)

¹⁵ Mag nem khīir pogkhe jajawagmamua, 'Pārag khap amkhīir jaaukhimgui ajim Jesuu. Pāachjō m̄ iek ūkha simua pāach ee iwiir ābam dūi khāijā khaigba abaawai i dūi iyūmamua wajapha irig jaaubat ajim, jāga sī mag khaigba aawai. Pāachdēu mag iekhabaawai ūu ūrwia ūkham̄n magan pārau pāach khapeer m̄ athee gan atham ajim. ¹⁶ Mam̄ par pāachdēu iekha n̄mjā ūrbam̄n magan pāach daumaai ōor numí khāijā thūrkhā athat, maagwai iekhamamjā ōor numí wa thārjup n̄m dakhīirta mag iekhamamkhīir. ¹⁷ Mag numí wa thārjup n̄m dakhīir iekhamamta būrjā asekasbam̄n magan warre thum chi ūkha n̄m khūn jūgdaarta iekhaju aai n̄mngui ajim. Mag thumaam khūn dakhīir iekhabarmjā asekasba abaawain chadau, Ēwandam iek ūkhaba aajemjō wa Romaam gobierno dēn dēbpaar jēujem khūn chi khaigbam khūn dūimjō abat ajim am dūi, tag pāach dūi khapeerkhapiba.

¹⁸ 'Mag m̄ig eegar aawai amach jūg theeg gaaimua pāachdēu nem jaau n̄m ūrba aawai mag pāach dūi khapeerkhapiba abarmjā ich Ēwandamau ĩchab pāar igar sjeju. Maimua deeu ich khaibag isegwi ūwaa pāach ee pāach khapeerkhapi aauwaijā ĩchab Ēwandamau pāar igar sjejugui ajim.

¹⁹ Mag iekhamamua, 'Mua pārag mag chir̄mngui ajim: M̄ig eegar ōor numí amachdēu nem ig n̄m m̄r̄ug jēwaag āba ibēpwia jēeum̄n, m̄ Aai ūgthar chir̄mua amag deeb khaba deēju. ²⁰ Mag jēwaagta numí wa thārjup khāijā āba biird̄naa m̄r̄ug jēeu n̄m̄n m̄m̄n maig chir̄mngui ajim, am jārr.

²¹ Magbaawai Pedroou Jesuug, —Señor, magan m̄uchjō p̄ iek ūkha n̄m khūnau ābmua khāijā m̄ dūi khaigba aawai, ¿biek kharr mua perdonaajuma? a jēuejim. ¿Siete veces?

²² Magbaa Jesuu irig, —Mag siete vecespai khabam. Muan p̄uragan, setenta veces sieteta perdonaaju aai sim a chirum ajim. Ajapcharan dich düi khaigba abarmpierma.

Woun äbmua ich khapeer perdonaaba arr ag nem igkhaa

²³ Maimua ich Jesuupai magjim:

—Mua mag p̄araujã p̄aach khapeen perdonaaju aai num a chirumun, Ēwandamaujã maach perdonaabam aba aajeewaita mag jaau chirum ajim. Ēwandaman rey äb s̄ier-rau ich chognaan ich garcharam khun wajapha phidkha num khap aag ääbdö thürkhanaa khap j̄eu oomatarrjõta sierrumgui ajim. ²⁴ Ya chi reü thürkhunibaadëm ee i aig aibëejieram aajem, äb irig phatkhon pöm diez mil talentos paar sierr. ²⁵ Mag dëbpaar pöm sim pöd ichig phag auba abaawai chi reü mag woun ichig dëbpaar paar sierrta warag ich un düi ich chaain maimua ich nem wai sierrpa thum p̄erp̄üpi jaaujim anaabá, jür deum chogkhamkh̄ir, magbarmua chi dëbpaar phag öbërmkh̄ir. ²⁶ Magbaawai chi chogau chi rey bükhurr phöbkhanaa chaigpa jöchkhërumua, “Señor, idëu oo athá. Mua ökhar phagmamua p̄ dëbpaar thum öbeer-püibajupa” aajeejim anaabá. ²⁷ Pari mag ichig chaigpa jöchkhërum oobaawai, chi reü i dau aug khaugwi, mag dëbpaar pöm sierrjã tag ichig phagpiba, s̄i warag kh̄ir okhoopi jaanaa, ph̄aarju arrjã ph̄aarba, s̄i üu mapijim aajem.

²⁸ Pari mag ich p̄üibap̄aiwai, maigmua igbaadeu, deum agjõ chi rey chogkha sim düi thëujim aajem. Magua jür ichig cien denarios paraa sierr aawai, p̄rnaa ö thathaikhamuata, “Jöpkhaa p̄uchdëu m̄urug paar sim phagbá” ajim anaabá irig. ²⁹ Pari magbaawai ichdëu reig atarrjõ warmujã i bükhurr phöbkhanaa chaigpa khitumua, “Pua khös akhiin, idëu oo athá akham; ökhar phagmamua mua p̄ dëbpaardam thum phagpüibajupa”

aajeejim anum. ³⁰ Pari chi dēbpaar jēeu sīerr garmua mag khōchkhaba, sīi warag ich khapeer dau augjā khaugba cárcel deg pūiwia, ābmiecharam centaaudam phagbam aigjā öbeerpiba jaaujim anaabá. ³¹ Mag irua ich khapeer dūi magtarr oowi, warm khūun agjō chi rey chogkha thūnarr khūunau oowai, am gaai masi ajim aajem. Mag gaai masi num iekhau chi reigcha magtarr thumaa wajapha ūrpipūijerram anaabá. ³² Mag ichig jaaubaa chi reiu thūrpūiwia irig magjim anum: “Wounta chadcha khaigba chitumá” ajim anum. “Maachig dau aphūū chaigpabaadeewai, mua pū perdongaawi chi dēbpaarjā tag mūchig phagpiba ich jāg khīir okhoopijim. ³³ Magtarr aawai puajā agjō pūch khapeer dau aug khaugwi i perdonaaju aai sēijimgui” ajim anum. “Pari pua būnrjā i dūi magbajimgui” ajim anum. ³⁴ Mag, warag chi rey meeukhabaadēwi mag dēbpaar sīi khīir okhoopiju atarrta deeu eepemjō thumaa phagpi jaaujim anaabá.

³⁵ Mag nem īgkhaadam jaauwi deeu ich Jesuupai magjim: ‘Mū cha iekha chirum iekhau pārauta pāach khapeendam chadcha perdonaawi tag magum iekjā igba ich mag khīir okhoobam chan, mū Aai ūgthar chirumuajā ich agjō pāar perdonaabamgui ajim.

19

*Jesuu ūūi pūapiba jaautarr
(Mr 10:1-12; Lc 16:18)*

¹ Mag marag nem jaau sīi awi, Galileamua mawia jūrr Judea sēimajim, Jordán igaau thoogar dārba edau öbeerjem bi gar. ² Mag i petamjā ōrau khaugpūitarr aawai ōor pōoma i ēudee wētjim. Mag ōor pōm thūnum ee aunaan khapan thūnarr aawai magum khūunpa monaapūi maajeejim. ³ Mag num ee fariseonaan eem khūun ich Jesús aigcha bēewi juau ogthom irig, —¿Pua oowai sīi

nem büür abarm gaaimua maadëu dich ııı pıaju aai nı? aichëjierram.

⁴ Magbaawai Jesuu amag magjim:

—Ëwandam iek phā sim gaai thüürwai, ı̂pārau ooba aajë, warrcha chi ompaatarr Jöoiraujā emkhooi ııı düita ompaajim a sim? ⁵ Magtarr aawaita emkhooi ich ııı düi pabaadëmun ich dënnaan kha ogduajem, ya ich ııı düita āba nırraag. Ya magbarm aigmua warran agdaujō amach appai naajerrta, òor ābpaimjō ich mag nıisiejemgui ajim. ⁶ Mag nıisim chan ya tag amach āābdō nırrjēe aba, òor ābpaimjō nıisijugui ajim. Mag warrgarwejā ich Ëwandamauta mag papitarr aawai pöd iwiir ābmuajā i ichaur awi dich òor pıaju khaba nımgui ajim amag.

⁷ Magbaawai jürr amach garmua irig, —Pari pua mag simta, ı̂khan jāgwi Moiseeu jaauwai dich ııı pıagpaawai ësap gaai “Mua ya pı pıa chirım” a phānaa irig deeju aai sim a simma? ajierram irig.

⁸ Magbaawaita Jesuu amag, —Pari jā, nem jaauwaijā pāach jüg theeg sierrjēem gaaimua khabahab ajim. Moiseeun chadcha ı̂duraa ııin pıapiejeejim, pari warrcha ich Jöoirau ompaawai chan mag pıamkhıir khabata ompaajingui ajim. ⁹ Pāadë mı iek ũrbat: ı̂ıi büürjā deum düi pırpıir khaba simta sıı pıam khōchgaupai pıawia deum ııı au simın maan pekauta wau simgui ajim. [Mag ich ap sim awi chikhamnau pıatarr ıııta au sim wounjā pekauta wau sim, agtha chikham ıııkha simta au siewai ajim jürr amag.]

¹⁰ Magbaawaita maach eem khıınaupai āaur khıınau jürr, —Maach emkhooin dich ııı düi magta aju aai nım khai, magan warag ııı aubajuuta simgui ajierram.

¹¹ Magbaa jürr ich Jesuu marag, —Thumaam khıınau chan cha mua jaau chirım iek pöd khaugbam; āba ich Ëwandamau khaugpi sim khıınaupaita khap ajugui

ajim. ¹² Maimua, Pārag jaaukhingui ajim, jāgwi mag thumaam khūn pōd ũi auju khaba nū. Āaur khūn bi eeweta mag ũin awaag khaba thaaba nūmgui ajim. Pogkha ya chi jōoin pawiajā phārr japūi nūm, khapes apimaaugau. Maagwai pogkha mag phārr jaba nūmta, pari amachdēupai Ēwandamau nem jaau sim wajaпча wawaag awi, būrjā khapes aba ich mag thūnūmgui ajim, ũinjā khīrjuba.

Mag jaauwi ābmiecha paawai ichdēupai magjim: 'Dichdēu oowai ũijā chukhu chitaju ũu pōdjōo sim khai, magan ich magta nūrraju aai simgui ajim, ũi chukhu.

Jesuu chaain kōit Ēwandamag jēeutarr
(*Mr 10:13-16; Lc 18:15-17*)

¹³ Mag nūm ee, jūrram khūnau Jesús aig chaain aibēe thūnaajim, am gaai pūrnaa Ēwandamag am kōit jēumkhīir. Pari mag jūrram khūnau chaain aibēbēekham oowi chi aibēe nūm khūnagta maachdēuta meeukha naajim, tag aibēepimaugau.

¹⁴ Mamū mag marau iekha nūm ūrbaawai Jesuu jūrr maachigta, —Idēu mū aig chaain aibēepibat. ¿Khanthee pārau am bēepimapha nū? ajim. Chi jōoin awiajā, chamū khūn chaainjō mū iek ūkhakharsō ūkha nūm khūnta mūg jēb gaaijā ũu wēnūrrawi ūgtharjā onee wēnūrrabajup ajim.

¹⁵ Magnaa warag am pōr ūr jua ausūnaa, Ēwandamag am kōit jēeuwi, warag aigmua chawag maar phē arrjim.

Ēwan phatkhon paraam Jesús dūi iyūu athurtarr
(*Mr 10:17-31; Lc 18:18-30*)

¹⁶ Biek āb woun āb ēwan sīerrau Jesús aig bēewi i dūi iyūumamua, —Maestro, ¿khan nem wajaпhamta mua wauju aai chirú ūgthar öbēraag? Mūrug jaaubá ajim.

¹⁷ Magbaawai Jesuu irig, —¿Khanthee mag nem wajaphamta wawaag pua mæŕug jëeu chirú? Nem wajaphamæn āba ābpaita sim; ma Ēwandamau. Mamæ pæ chadcha ügthar öbërm khōs chirum khai, Ēwandamau ich iek phānaa Moiseeg deetarr gaai jaau sim ipierraa abá ajim irig.

¹⁸ Magbaa, —Pari ag gaai jaau sim eem, ¿chijäg igwiata pua mag jaau sī? ajim, chi ēwan mag i düi iyüa aan berrau.

Magbaa Jesuu irig magjim:

—Oob ðor thōo chitam; oob pæch ðor khabam düijä khapes a chitam; nem jīgkham; sëukhajä chikham ëugar nem jaau chitam; ¹⁹ pæch aaijä daupiinaa pæch ädjä daupii abá, maimua pæch khapeenjä wir aig pæchdëu pæch khōsi simjö daupii abá ajim ich Jesús garmua.

²⁰ Magbaawai chi ēwanau, —Mua magum thum ærkha chitabahab. ¿Khani mua waju agtha waaur chirú? ajim.

²¹ Magbaawai deeu ich Jesuupai irig, —Pæ chadchata wajapcha am khōsi chirum khai, pæch nem pærkhæipüinaa chi phatkhon aphæum khæundamag jigbapüi ajim. Mag khaita ügthar pawiajä pæ ich mag nem wajapham paraa chitaju. Mag pærkhæipüinaa jigpüiwi, mæ düi marrau ajim.

²² Pari ich mag woundam chadcha phatkhon paraam arr aawai Jesuu ichig magbarm ūrwia warre ökhïirjuu petajim. ²³ Mag woundam ökhïirjuu petam oobaawai jürr maragta ich Jesuu, —Phatkhon paraam khæunta Ēwandam chi Pörkha sim aar öbëraagan chadchata thethe simgui ajim. ²⁴ Phatkhonpanta ügthar Ēwandam chi Pörkha sim aar öbërju khāyau, camello pöm jäg maach wounaan khāaijä ūrpai sierrumta phithurg chukhu nobeeu kach ee thoogar öbër dichjugui ajim.

²⁵ Mag i iekhabapüim ũrwia chadcha jügderraa nũmua maach i dũi wẽnũrraajerr khũũn eem āaur khũũnau, — Mag khai, magan ¿khaita peerduagáwa? anaajim.

²⁶ Pari magbaa ich Jesuu marag oonaa, —Ōragan chadcha phithurgma mag ũurwai. Mamũ Ēwandamag chan bũũrjã phithurg chukhu simgui ajim.

²⁷ Jesuu magbaawai mag chi ěwan phatkxon paraam dũi iyũũ narr khĩĩrjuwia, —Maraun chad pũ dũi wẽnũrram khõchgau maach nemdam wai narrjã khĩĩrjuba, sũi thumaa phẽpũawi pũ dũi ogdũba wẽnũrrabma. Mũg pũch dũi ogdũba wẽnũrrũm jũrr ¿khandamta marau au durrajuma mũg atag paawaijã? ajim Pedroou.

²⁸ Magbaawai Jesuu magjim:

—Cha mũ iekha chirũm iekhau mũg durr jõoi edaujã dũi thum chi iurig pawia mũch chi Emkhooi Iewaa õor Põrkhaag khu juupjem wajappa khitũm gaai oo chirsim ed, pãar mũg mũ ogdũba mũ dũi wẽnũrraajem khũũnta mũ jup chirũm bigaau põrkhaui doce nũm gaai ohood ajugui ajim. Pãachdẽuta mũ dũi pãach ipaarmua jõoi Jacob khararr chaain doce narr khũũn ag chaain ewagam khũũnagjã khap jajaau aju, jãgaju Ēwandamau am dũi. ²⁹ Maimua ar thum chi mũ gaaimua wa mũ iek jaaum khõchgau khãijã amach di, amach naamkhũũn, amach eugpeen, amach aai, amach ād, amach chaain wa sũi amach jẽb khãijã khaugba pũa nũm khũũnagjã amach nem okhootarr khãyaujã ũr ag atcha deewi mũch dũita ich mag wẽnũrramkhĩĩr mũch aarcha phẽ aujugui ajim. ³⁰ Pari mag ed āaur khũũn ar mũig eegar aawai amachta chikham khãaijã ũrũũcha nũm aajerr khũũnta ũgthar Ēwandam aar paaukhaimaawaijã jũrr serbiibacha aajerrjõo nũisijugui ajim. Maimua jũrr ar mũ gaaimua chikhamnau serbiibag pheejerr khũũnta jũrr

warm khun khāijā ūrcha nūisijugui a iekhamajim ich Jesuu, marag ūrmkhīir.

20

Woun ābmua piyonnaan jēertarr ag nem īgkhaa

¹ Mūg atag mūch iek ūkha durrum khunag amach phithur atarr jūr r mua nem deeu edan, woun āb uvadō papau ich piyonnaanag nemjō phierrtarr jūr phagtar-rjōta ajugui ajim. Mag wounau nacha piyōn jēraag edpherre ōor juraan majim aajem. ² Mag mawi, chi nacha oomatarr khun dūi iekhaawai, khāi āb phidkhabarm paar phaagemjō denario āb phagu ajim aajem. Mag iekhawi phidkhamkhīir pūijim aajem. ³ Maimua ya edau ūgtharraa las nuevejō aadēm ee, deeu ōor juraan mawia kaaijā ee sī ōor phidagjā chukhu par nūm oomajim aajem. ⁴ Magbaa makhunagjā, “Pāarjā īchab mū phidag ee phidkhabamit; mua pārag pāach phidkhabarmpierr phagjugui” ajim anūm. Magbaa makhunājā īchab phidkhaan wētjim aajem. ⁵ Maimua edausē aadee, ich chi morkhū jōoiraupai deeu ūwāi ōor juraan mawi, kheuragjā las tresjōnaa deeu ichpai majim aajem. Maimua makhun dūijā iekhawi ich agjō phidkhaan pūijim aajem. ⁶ Maimua ya kheuraacha las cincojō aadēm ee, deeu ūwāi nacha ichdēu ōor oomatarr aar majim aajem. Maimua ooimaawai sī ōor phidagjā chukkhu aig naajim aajem. Magbaawai amag, “¿Khani jāg khēumaamta jāg sī phidkhajā phidkhaba, parta khēudatkhamāama?” ajim anūm. ⁷ Magbaa amachdēu, “Marag ni ābmuajā phidag jaauba aawaita mūg maar par naabahab” ajierram anūm. Magbaa jōoirau makhunagjā, “Magan mū nemjūr ee uva phierrbamit” ajim anūm, “khēu nūm ora.”

⁸ Maimua ya edau khēubaadee chi uva papau ich chog mag ōor phidag ee wai jēer sīerragta jūr, “Jāimua

phidkha narr khun thürkha aunaa amag phagkhabá ajim anum. Ëudeecha dubtarr khunagta nacha phagna maimua nacha dubtarr khunagta jürr ëudeecha phagbá” ajim anum. ⁹ Mag, chadcha ëudeecha kheeraa las cincojö dubtarr khunta nacha thürkha auwi khäi äb phidkha khëutarr khunagamjö denario ääbdö phagkhamajim anaabá, agdaujö. ¹⁰ Maimuata jürr nacha dubtarr khun thürkha aujim aajem. Ya mag amach thürkhuibaadee, warm khunag mag denario äb deemata aawai, amaun jürr amachigta ür phagiupii naajima, amachta edpherre dubtarr aawai. Pari magba amagjä ëudeecha dubtarr khunag phagtarrjöpai phagkhamajim anaabá. ¹¹ Mamuch amachig magpai phagbaawai khüujä äwatba, chi morkhugchata jürr äbmua, ¹² “Jäkhun ya maar öberaagpam eeta bardutkhachëtarr aawai ora äbpaita phidkhajieram. Magtarra maar ed durr pöm phidkha khëuwi ed pechagjä jemer khëudutkhamaam khun däi äbata pua amag phagbarbma, jürr amag errapai phagju aai simta” ajim anum irig. ¹³ Pari magbaawai chi phidag khüjöirau jürr am eem äbakhaig, “Kakë pari warr maach iekhaawajjä, ¿denario äbpaita pürug phagju abajj, pü phidkhabarm paar? Magtarr aawai mua pü khügurba chirum perá” ajim anum. ¹⁴ “Puch phatkondam auwia petá” ajim anum. “Pari mua ichiita kheeraacha dubtarragjä pürug phagtarrjö phagam khösi chirumgui” ajim anum. ¹⁵ “Müch phatkhon aawai müchdeu phagam aig phagju aai chirumgui” ajim anum, “pöm phidkhaba arr khunag awiajä. ¿Wa siita pua mürug öor däi ö wajapha apimaphata chirüwa?” ajim anum chi phidag khüjöirau.

¹⁶ Mag nem igkhaadam jaauwi ich Jesuupai, 'Ich jägta ajugui ajim ichab müg atagjä. Ëudeecha phidag ee dubtarr khunagta nacha dubtarr khunag phagtarrjö, ëudeecha müch iek ükhatarr khunagjä nacha ükhatarr

khunnagamjō agdaujō nem deemaju. Maiguin Ēwandam athee pōm nem wauba arr khunnagjā warm khunnagamjō phagmajugui ajim.

Ōrau ich thōuju Jesuu jaautarr

(Mr 10:32-34; Lc 18:31-34)

¹⁷ Maimua mag Jerusalenag mam arr aawai ya khud ee paaukhabaadee, ich Jesuu maar maach ap thürkha auwi marag jaaumamua magjim:

¹⁸ —Pārau oo nungui ajim, maach Jerusalenag wētum. Mam nau maach barbaimaawai mūch chi Emkhooi lewaa mūg chirumun thethemnaanag mū pūr deeju. Magbaawai makhunnau mū thōopi jaauwi ¹⁹ jūr maach meeun khabam khun jua ee mū thūsīepūijugui ajim. Magbaawai makhunnau mū wau iekhanaa mū gaai mas waunaa pakuls gaai mū meerphēpūijugui ajim. Pari amau mag mū wau thōowiajā khāai thārjup nūm ee deeu mū iiu phiiduju a jaaumajim maachigcha.

Jōoi Zebedeo ūanau ich chaain athee khāidu jēeutarr

(Mr 10:35-45)

²⁰ Maimua i iekha öbaadēm ee, jōoi Zebedeo ūan ich chaain dūi bēewi nem inag jēwaagpamjō Jesús khīirphee phōbkha thūnaaichējim. ²¹ Magbaawai Jesuu irig, — ¿Khandamta ig ū? ajim.

Magbaa ich ūanau, —Señor, magan ya pūchta thumaam khun Pörkhabaadeewai mū chaain mukhūn numiita pūch bigaau juppibá ajim, pūch dūi iek theeg amkhīir: āb pūch juachaar gar, maagwai āb pūch juawē gar, Santiago Juan dūi igwi.

²² Magbaawai Jesuu warre chi chaainagta, —Pārau chan pāachdēu jēeu nūmjā khaugbata nūngui ajim. ¿Pārau khīirjuawai mag pāachta warm khun khāai ūrpai aag

chikhamnau pãach dau aug wau numjã mu dënjö awatju aai nu? ajim amag.

Magbaawai amachdëu, —Ëera, marau awatbajup ajier-ram.

²³ Magbaa deeu Jesuu ichdëupai amag, —Chadcha pãrau òrau pãach dau aphuu wau num awatma ajim. Pari mag much juachaar gar wa juawë gar khãijã much düi äba juppiju chan mua pöd jaaju khaba chirumgui ajim, ya jäig paawain mu Ayauta ichdëu khap jaaju aawai.

²⁴ Maach tagam khun agjö ich Jesús düi ogduba wënr-raajerr khunau üurwai, mag warm khunau i bigaau jupimaag khäidu jëeu num ürbaawai, chadcha am düi maar thaar ee khaba naajim. ²⁵ Pari magbaa deeu üwaai maach appai khiet thürkhanaa marag magjim, ich Jesuu:

—Pãrau khaphu num, muig eegar ar amachta chi pörkha num khunan amachta chi pörnaan aawai iek theeg num awi amach khäai jua eegpaim khun düi athuu aajerram. ²⁶ Pari jürr pãrau am dënjö magju khaba numgui ajim pãach eepai. Magju khäai äbmua khãijã pãach eepai ichta thumaam khun khãijã üru am khösi sim khai, magan jürr ich garmuata ich khapeenau nem mag abaawajã am ipierr nunuu aju aai simgui ajim. ²⁷ Maagwai ar ichta ügthar pawiajä Ëwandamau ich garcha juppi ahau apim khösi sim khai, magan ichta sïi parhoobam khun chogkhaju aai sim ajim. ²⁸ Mu pãar khäai Emkhooi Iewaakha chirumjä mag sïi much garmua chikham chogaagjä bëebajim. Mu bëetarran sïi chikhamnag much chogamkhürta bëejimgui ajim, mag chitumua chikham jua machgau thöowi mag thöobarm gaaimua öor pöm sïi amach pekau ee preso sïsidumjö num khun öbeerkhapäin.

*Öor numí dau khïsu khithëem Jesuu monaautarr
(Mr 10:46-52; Lc 18:35-43)*

²⁹ Mag wētumua Jericó phöbör ee naaimawi, deeu erëu phöbaadeu, ðor pöoma Jesús eudee wētjim. ³⁰ Mag ðor pöm wētum khud bigaau dau khisu khithëem numí ohoodö durrajim. Mag durrumua Jesús dichmam khaug athaawai ääkhamua, —Señor, pæta rey David khararr ag chaain ewagam khun Iewaa marau nu narr. Maar apdurrum maar dau aug khaugbahur anaajim.

³¹ Mamu mag am ääkham urwia aig dich wētum khunau amag meurrarrau aajeejim, khupamkhir. Pari magumjä waragta Jesuug uhuukhamua, —Señor, jöoi David khararr Iewaa, maar apdurrum maar dau aug khaugbahur aajeejim.

³² Magbaawai Jesuu dunisiwi mag chi dau khaugba khithëe arr khun thürkhanaa, —¿Khani pärau mæug päach düi apim khösi nu? ajim amag.

³³ Magbaawai amachdeu, —Señor, maraun pæug maach dauta daujä wajaug paapim khösi numgui ajieram irig.

³⁴ Magbaa chadcha Jesuu am dau aug khaugwi, am dauhëu aithu aithu abaawai, warre daujä wajaug sï bi eewe ich magta thaabatarrjö nusijim. Mag amach dau monaubapäiawai warag i düi erëubaadëjim.

21

Jerusalén phöbör ee Jesús dubimatarr

(Mr 11:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Mag wētumua ya Jerusalén dakha Olivo durrsi gaai deum phöbördam Betfagé anum paaukhabaimaawai ich Jesuu maach ich düi wænraajerr khun eem numí thürnaa amag, ² —Cha maach khirphee phöbördam sim ee erëubaadët ajim. Nau pärau burro chi uuidam pabü gaai jü sim oomajugui ajim. Ag bigaau ichab chi chaaidamjä sjeju. Mag päachdeu oobaimam eerwi aipidut ajim amag.

³ Mag pãachdëu ãer waidurum oowi ãbmua khãijã pãachig iekhaawai irig, mua ig chiraawaita arrum, mamũ deeu jöпча deepüju abat a jaaujim, chi mag ichdëu püi sim khũũnag.

⁴ Pari mag burrodam awaan mamkhĩir ich khapeen püitarran, Ëwandam i jaaumie Zacarías khararrau phã puatarr eyaa öbërmkhĩirta magjim. Mag irua phãtarr gaai mag sim:

⁵ “Jerusalenpienag jaubat:

‘Pãrau warrgarwe nuajerr Reita sũ parhoobam khũũnjö khĩir machag chukhu burrodam agtha chi jöoicha khaba khitam gaaita ya pãar aig urum’ ” a phã sim.
(*Is. 62:11; Zac. 9:9*)

⁶ Mag amach chogbapãaiwai chadcha ërëubaadëjim.

⁷ Mag wëtwi ooimaawai, chadcha ich Jesuu jaautarrjö chi burro uũdam ich chaai dũi oimajierram anaabã. Maimua ãer auwi, arrwi, ya ich Jesús sim aar pabaimaawai, amach khajũa ãerkhanaa chi burrodam phö gar theerkhabapãaiwai ag gaai Jesús waaidubaadëjim.

⁸ Maagwai öor põm thũnarr aawai, ãaur khũũnau i maju ee amach khajũa ãernaa theerkhamaawai, ãaur khũũnau jũrr papiujöm thũrrpnaa theerkhamajim. ⁹ Maagwain na wëtum khũũnaujã serereu khaawai ëudee wëdurum khũũnaujã serereukhamua, “Ëucha abarm Ëwandam. Rey David khararr ag iewaajöm chan chukhukhum” aajeejim. “Ëwandam, ich muuta pũchdëu pũch jũrr pũibarmũ. Mũg Rey pũibarm gaaimua ügtharm magwe oneeaju aai num” aajeejim jũrram khũũnau.

¹⁰ Mamagag wëtumua ya Jerusalén ee Jesús dubbaimaawai sũ phöbör ee öor thumta phogdubaadëmjö ajim. Magphöbaadëmun jũrram khũũnau amach eepai, — Keena, jãan ¿chijãg wounta jãg urúma? aajeejim.

¹¹ Magbaawai mag i dāi ðor pōm wēnurrum khūnau, — Ëwandam i jaamie Jesús khabahab aajeejim, Galilea durr Nazaret phōbör ee bāautarr.

Aai i jēujem degmua Jesuu ðor jürkhūitarr

(Mr 11:15-19; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹² Mag barwia Aai i jēujem deg ooimaawaijã, sīi merkau eemjō thūnūmta oimajim. Magbaa mag ag ee Ëwandamag ofrendakha deeg nem pēr nūm khūn dawag jürkhūipūinaa, phatkhon cambienaa dubur pēr nūm khūn mesjã jēkhut sīepūimajim. ¹³ Magnaa amag, — Ëwandamau ich igwia ich iek phã sim gaai “Mæ diin sīi mūrüg jēujem diiu” a simta, pāachdēuta ag ee mūg nem parhēpag pēr nūmua sīi chikham khūguurjem dikha wai naabma ajim.

¹⁴ Mag ðor dawag jürkhūipūiwi, ichta ag ee sīsiewai, dau khaugba khithēem khūn dāi bü wēdu wēdu khithēem khūnpra ich aig bēemam Jesuu monaaurpūi maajeejim. ¹⁵ Mamæ mag irua ðor monaaurpūrikham phadnaan chi pörkha nūm khūnau Moiseeu ley phã pūarr jawaag chi machnaan dūimua amach daúacha mag irua ðor monaau sim oo nūm dāi, chaainaupa i thō iekha nūm iekhau “Rey David khararr ag Iewaajōm chan chukhukhumkham” ūrbaawai, ¹⁶ meeukha nūm iekhau khīir mor chigpai chi Jesuugta, —¿Mag serereukham khūnau iekha nūm pua ūr chirú? ajieram irig.

Magbaa ichdēu, —Muakha ūr chirūngui ajim. Pari pārau Ëwandam iek phã sim gaai thūurwai ooba aajeeb, amau mag serereu aju igwi David khararrau, “Chaain daumeraam khūn dāi agtha jūd dö khithēem khūndamaupa irig jēujem” a phã pūatarr. (*Sal. 8:3*)

Ma chan pārau būurjã khīir ee paba naabma ajim amag.

¹⁷ Magnaa warag ichta aigmua mawia jürr ag dakha phöbördam Betania anumug petajim. Mag mawia ich mam warag khäi ëejim.

Jesuu igo phuapitarr
(Mr 11:12-14,20-26)

¹⁸ Mag mam khäi ëewi deeu edpherre Jerusalenag urumua Jesús iek i jäsöo aadëjim aajem. ¹⁹ Mag i jäsog thunum ee, khud bigaau igo bü dunum oo athaawai ag gaai chi jö simpil awi aar oon majim. Mam oon maawai sïi bü parii dunaajim. Mag ag gaai ooba abaa pabüugta wounagamjö, —Pü jäg sim khai, jāgan mug atagjā ich jäg chēba sierrajugui ajim.

Pari irua mag iekhabaawai chi igo bü warre phuabaadëjim. ²⁰ Maachdëu mag oobaawai dauderraa num iekhau marau irig jëeu naajim, jāga jäg warre dëgölpta jäg phuabaadë.

²¹ Magbaa ichdëu marag magjim:

—Pārau pāachdëu Ēwandamag jëeuwaijā pāachdëu jëebarmjö aju khīirjunaata jëukhiin, mua mug pabü phuapibarmjöpaijā khaba, ag khāai phithurcharam nemjā waju. Jägkhiin pārau mug Olivo durrsīgjā, “Mūig-mua mawia jürr phūas ee ierrpabaad” akhiinjā, chadcha pāachdëu iekhabarmjö ajugui ajim, pāar ipierr. ²² Mag pāachdëu jëebarmjö aju khaphunaata pāach nem jëeuwaijā jëeumun, pāachdëu jëebarm nem pārau paarpaju a jaaujim marag.

Jesús jua theeg
(Mr 11:27-33; Lc 20:1-8)

²³ Maimua bëewi deeu Jesús Aai i jëeujem deg dubchëjim. I maig örag Ēwandam iek jaau sim ee, phadnaan chi pörkha num khun dūi judionaan Asamblea eem chi pörnaan i aig bëewi irig jëeuchëjierram:

—¿Khai thöwiata jäg mwig nem pēr narr khūn pua dawag jūr wērppüijī? ¿Khaíuta jäg pūrüg puchta nem iek theeg apijī? Marag jaaubá ajierram.

²⁴ Magbaawai jūr Jesuu amag, —Magan nacha mūrüg jaaubat, muajã ichab pārag jēeu ookhingui ajim: Mua jēeubarm pārau mūrüg jaaumun, magan muajã pārag jaaujungui ajim, cha pāachdēu mūrüg jēeu n̄m. Magnaa chadcha amag, ²⁵ —Pārau oowai, ¿khaíuta Juan püijī ajim, jäg amach khaibag Ēwandamag chugpaapi jaaunaa ðorjã pör choo n̄rramkhīir? ¿Ēwandamau ajī, wa sīi mwg jēb gayam khūnau chogpüiwiata jäg n̄rrajīwa? ajim.

Magbaa amach appai iyūn n̄mua, —Maadēu irig, “Ēwandamauta püijim” akhiin, magan jūr irua maachig, “¿Jäg magumta pārau irua jaau n̄rrarr iek ūkhabajier-ráma?” aju. ²⁶ Pöd maadēu, “Ōrauta püijim” ajujã khabamgui ajierram. Maadēu magkhiin thumaam khūnau i igwia “Jāan chadcha ich Ēwandam i jaaumieta jäg n̄rrajim” aajeewai, eeu dēgölp ōrau maach mokou bar thōodukhamgui ajierram.

²⁷ Mag warag irig jaaujukã khaugba aawai, —Marau pöd jaauju khaugbamgui ajierram.

Magbaawaita ichdēu amag, —Mua pārag nem jēeutarr pārau mūrüg jaauba aawai muajã pārag jaaubamgui ajim, khai thöwiata mua jäg nem wau chitá.

¿Chijã khūnta ügthar öbērju khai?

²⁸ Mag ichig jaauba abaawai mwg nem ĩgkhaadam jaaujim:

—Woun āb chaain numí wai sīejim aajem. Biek āb chi jōoirag, “Iewaa, ĩs m̄ uvadö ee phidkhabamí” ajim an̄m chi ayau. ²⁹ Magbaa chi iewaau, “M̄ mamapha chirumgui” ajim aajem. Maimua khīirju sīi awiata, “Magan m̄ majugui” awia majim aajem, phidkhaan.

³⁰ Maimua jürr ich iewaa chi ěudeemugjã ich agjő phidkhaan mamkhı̄ir jaaujim aajem. Magbaawai maguan chadau khõchag, “Magan m̄ phidkhaan majugui” ajim an̄m. Pari mag maju atarrta chadcha mabajim aajem.

³¹ Mag nem ĩgkhaadam jaauwia, aig ũr narr kh̄unag jürr, —¿Chijãgua pãrau oowai ich ayau khõsi sĳerrjő i ipierraa ajĳ? a jĳeujim ich Jesuu.

Magbaa, —Chi iewaa chi jőoirau ajierram, chi cuento ũr narr kh̄unau.

Magbaa deeu ich Jesuupai iekhakhgammua, —Roma durram gobierno athee dĳbpaar jĳeujem kh̄un chi khaigbam kh̄unta ũin amach durpa theegau parhooba sĳerrjĳem kh̄un dĳi pãar khãai ũgtharcha öbĳrjugui ajim.

³² ¿Jãgwi mag chirú? Juan chi õor pör choomieu, jãga Ĕwandam dau na wĳn̄rraju aai n̄ a jaaumam ũrwi pãrau ũkhabam daar, amauta pãar khãaijã ũkhatarr aawaima. Pari pãrau magba irua jaau n̄rr̄mjã ũrnaa irua nem waaunjerrjã pãach daúacha oojerrta, pãach khaibag kh̄irjuwia Ĕwandamagjã chugpaapi jĳeubajierramgui ajim amach kh̄ircha.

Khaibag sĳsid̄mta nemjĳir th̄a narr

(Mr 12:1-12; Lc 20:9-19)

³³ Maimua ich Jesuupai, ’Ūrbat, deeu nem ĩgkhaadam pãrag ĩgkhakhimgui ajim.

Maimua ĩgkhabaadĳmua magjim: ’Woun ãbmua uvadő jĳirjim aajem. Mag jĳirwi, ag igaaũ thuur ph̄urd̄p̄iwi, chi uva chő piirjuujjã waunaa, didamjã nasãdjő ũgthaa ěu d̄n̄ũujim aajem, ag gaaimua warp dawaa oo ph̄urd̄d̄u aag. Mag thum wajapha wau siunaa, chawag mam khõchkhabaadeewai, chi nemjĳirdő deeu kh̄unag alquilaap̄iwi, ichin jürr deeu durr warp petajim aajem. ³⁴ Maimua ya chi uva waaubaadĳmcha kh̄irjunaa jőoirau ich chognaan p̄ijim aajem, ich paatĳm agjő ich

athee deepüimkhīir. ³⁵ Pari mag chi chognaan amach aar bardutkhabaimaawai, chi uva thūa narr khūunau p̄r-phōbaadēwi, āaur khūun gaai sīi mas waunaa, āaur khūun warre khēchpūinaa maimua pogkha mokoujā barmaajeejim anaabá. ³⁶ Magbaawai deeu jōoirau jūrr khapanaa p̄iijim aajem. Pari makhūunjā amach aar barpinaa chi nacha bēetarr khūun dūi arrjōo ajierram anaabá. ³⁷ Maimua ya ābmiecha paawai jōoirau ich chaai p̄iijim aajem. I khīirjugan ich chaai aawai i ögkhaju awiata p̄iijiebma. ³⁸ Pari warm khūunau mag i ögkhajujā khīirjuba, sīi warag amach aar barpinaa, “Keena, chamūuta chi iewaa aawai mūguata mūg atagjā jūrr ich aai nemjīir jūaju khabahab” ajierram anūm. “Jāg sīpī warre maadēu i thōopūiju, mūg uvadō jūrr maach dēnkha awaag” ajierram anūm, amach appai. ³⁹ Mag, chadcha khapanaam khūunau p̄r-phōbaadēwi chi nemjīirdō chaaur warp arrnaa thōopūi-jierram aajem, ich jōoi iewaa āba.

⁴⁰ Mag jaaunaa jūrr ich iek ūr narr khūunagta, ichdēu nem iḡkhatarr igwi, ‘Pārau khīirjuawai īsjā agtha mag uvadō sim anaa chi thūa narr khūunjā ich akhūunpai akhiin, ḡjāgaju khai jōoirau magūm wounaan dūi? a jēeujim Jesuu amag.

⁴¹ Magbaa amachdēu, —Mag amach khaibag sīsidūm paar amachdēu warm khūun dūi aajerrjō amach dēnjō am dau aug khaugba, irua agjō am khēchpūijuuta. Magnaa jūrr chadcha ichig phagju khūunagta irua alquilaa p̄a-jugui ajierram, ag jaar paawaijā chi nemjōdam ichig ich paat deemkhīir.

⁴² Amachdēu magbaawaita Jesuu amag magjim:

—;Pārau chan būurjā Ēwandamau ich i jaaumienag ich iek phāpitarr gaai jaau sīsidūm thūurwai ooba aajeeb,
 “Di ēu narr khūunau isegtarr dibigta jūrr chi dihād jār-ramkha sīsim” a sim?

“Ēwandam maach Pöröuta mag dibig wajaphamjö api sīewai ðrau oowaijã üuuta oo nũm” a sim, ich iek gaai jaauwai. *(Sal. 118:22-23)*

⁴³ Magua mua pãrag mag chirũngui ajim: Ēwandam pãar thãar ee ichta chi Pörkhaju atarr chi Pör khaba, deum khũun judionaan khabam khũun ichdëu khõsi simjö nem wauju khũun dũita am Pörkhaju ajim. [⁴⁴ Maimua mag mua dihãd a chirũmjã mũch igwiapaita mag chirũngui ajim. Chi mũ iek ükhaba sim wounan, juau ogthom mag dibig ür burrwi ichdëupai ich gaai mas wau simjöta sim; maimua mag ükhaba nũrrũmta meemũn, jũrr mũ mag dibig pömaamjö chirũmta i ür buudimamjö ajugui ajim.

Jesuu mag sierran mag i iek ükhaba sim meebaadeewai warre khĩmie durr barpũijuuta jaau sīejim.]

⁴⁵ Mamũ mag irua jajawagmam ũrwi phadnaan chi pörnaanau Moiseeu phã pũatarr wajapcha mũrkhaajem khũun dũimua khaug athajierram, amachdëu ich iseg nũmta jaau sim. ⁴⁶ Mag amach khĩir iekha simta khaug athaawai jũrr ichta pũr arram khõchkha phõbaadëjim. Pari Jesuu chadcha Ēwandamau nem jaaupi simta jaau nũrrũm thumaam khũunau khaphũ narr aawai amachta jũrr khaigbaju khĩirjuwi i chig abajierram.

22

Õor jua pũrtarr phiesta

(Lc 14:15-24)

¹ Maimua deeu nem ïgkhamamua ðrag nem jaaumamua magjim:

² —Ēwandamagta amach thãar ee ichta chi Pörkhapi nũm khũunãn, rey ãb simua ich iewaa jua pũrmkhĩir phiesta wautarr ee ðor bëetarr khũunjöta nũmgui ajim.

³ Mag phiesta ee bëemkhĩir ya ðrag jaaukha thũnarr aawai ag ed pabaadee chi reũ deeu ich chognaan pũijim aajem,

mag bëeju arr khun aar jaubathuurwai bëemkhîir. Pari mag jaubathurmjä bëebajerram aajem. ⁴ Magbaawai jürr deeu khun püiwia amag, “Thachin ya sîi khöjupaita sim, much nemchaaïn òtpaa wai chirarr khêch auwi aata wau thunum; jua pür num phiesta ee wëttarrau’ a jaaubat” a jaapüimajim aajem amag. ⁵ Pari par mag deeu iek jaapüitarrjä bëebajerram anaabá. Mag chi bëeju arr khun eem áaur khun warag amach nemjîir oon ërëubaadee tagam khun pogkha amach phidag ee wëtjerram aajem. ⁶ Maimua áaur khunau warag mag chi rey iek jaau wënnerrarr khun pür auna parhooba am gaai mas waunaa warag khêchpüijerram anaabá. ⁷ Magbaawai chi reü khîir machgau ich soldaunag mag ich chognaan khêchtarr khunjä agjö khêchpi jaunaa am phöbörjä warre örpi jaajim aajem. ⁸ Maimuan chadau deeu ich chognaanag, “Nemen thum khîir khaug thunum, jua pürju phiesta athee; pari chi thürpüitarr khun chadcha chi bëeju khun khaba arr aawai am bëebajerramgui” ajim. ⁹ “Jāgan jāgbarpí kaaijä ee wëtwi mü chaai jua pür num phiesta ee bëemkhîir, thum päachdëu oomam khunag jaapetat” ajim anum amag. ¹⁰ Magbaa chadcha chi chognaan wëtwi kaaijä ee amachdëu oomam khun thumaa aibëejerram anaabá, òor wājāaun düi chi khaigbam khunpa. Deg pachënaa oowai sîi dijā pöm simta òrau phëu wëjoojim anum. ¹¹ Maimua mag òor thumaa deg paaukhapinaa chi reü oon maawaijä, bëe num khunag jüamkhîir awia irua khajüa phëderrjä jüaba, woun äb ag ee sierrau sîi parhoobam khajüata jüa sim oomajim anum. ¹² Magbaawai chi reü irig, “¿Pü jāga jāg warm khunjö phiesta eem khajüa jüaba simta müig dubjî?” ajim anum irig. Pari magumjä büürjä i iek jüa aba, ichig khabamjö sîsijim anum. ¹³ Mag par jëu ahaukhamjä ich iek ükhaba abaawai mes gaai thëp paa narr khunagta,

“I bü düi juapa büurna daaugajār khīchag ee barbapüit” ajim anum chi reiu, “i gaai wajaugau icharaucha bienaa ich mag agāa agāa sierramkhīir.”

¹⁴ Mag nem īgkhaadam jaauwia ich Jesuupai, 'Īgthar öberjuhā mag phiesta ee öor pöm thürkhūiwiā khapan khaba bëetarrjōta sim ajim. Ēwandamaun ich aar öor pōmta wētpim khōsi sim, mamā chi chadcha öberju khūun chan khapan khabata durrumgui ajim.

Reġjā deenaa Ēwandamagjā ich paat deepi jaautarr
(Mr 12:13-17; Lc 20:20-26)

¹⁵ Pari mag irua nem īgkha sim amach jūgaagaa khaba aawai fariseonaan amach ap iekhawi ibēpjerram aajem, jāga Jesús ich iekha sim gaaimuapai imeraa pūr awaag awi irig jēeucheeg. ¹⁶ Mag ya ibēpwi narr aawai amach ee amach igar narr khūun eem pūijerram, deum khūun agjō chi rey Eroses igar narr khūun düi. Mag amach pūibaawai bëewi magchējerram:

—Maestro, marau khaphū nūm, pua chadcha ag eyaata nem jaanaa īchab jāgata aju aai nū a jaaujem, Ēwandamaun nem jaau sim eyaa wēnūrraag. Pua chan sīi ōrau amachdēu nem jaau aig nem jaau nūmūgjā pūch khūgūrpiba wa sīi pūchdēu oowai magjōo abaawai ag būrre sīi magau aba aajem. ¹⁷ Magua marau pūrūg jēeum ig nūm: ¿Pua oowai chadcha maach meeun judion-aanaujā durrpierram khūun rey Roma sīejemūgta impuesto phagju aai nū, wa phagju khaba nū? aichējerram irig.

¹⁸ Pari Jesuu ya mag am ibēpwi khīirju nūmjā khaphū sierr aawai jūrr ich garmua amag, —Pāraun pāach khaug-bampii naabma, ¿khanthee pārau jāg mū imeraa pūr auju ēkha nūma? ajim. ¹⁹ Magnaa, Mūrūg oopibat ajim, khaniuta pārau dēbpaar phaagjē.

Magbaa irig phatkhon denario anum ãb oopijierram.
²⁰ Mag ichig denario ãb oopibaawai, —Pãrau oowai, ¿khai khĩirta khai thür düi ag gaai sī? ajim.

²¹ Magbaa amachdëu, —Romaam rey César khĩir khabahab ajierram, ich thür düi.

Magbaawaita Jesuu amag, —Mag khai magan reíg ich paat deenaa Ēwandamagjã agjõ ich paat deebat ajim.

²² Amachig mag iekhabapãaiwai sīi jügderraa num iekhou warag amachta khĩu ërëubaadëjim.

Ēwandam chan oob mag chi khëcham khũũũ Ēwandam khabam

(Mr 12:18-27; Lc 20:27-40)

²³ Ich mag edcha ĩchab saduceonaan eem khũũũnjã agjõ Jesús aig bëejierram. Mag saduceonaanau jaauwai, maach meebaadëm chan maach akhaar tag iuuba aajem aajem. Amach mag nem jaau sīerrjëem gaaimua, iyũũũmama juaugothom irig magjierram:

²⁴ —Maestro, jõoi Moisés khararrau Ēwandam iek phã pũũũ gaai jaauwai, woun ãb uũũ wai simta chaaijã chukhu meemũũũ, magan mag chi meetarr khod ãbam wai sim khai, magua ich khojaau auju aai sim a sim, ag düi ich naamũũũ chaain ooba arr aawai jũũũ i athee oo deeg, mag oo deebarm i chaainkha nũũũsimkhĩir ajierram irig.

²⁵ Maimua amachdëupai warag irig nem ĩgkhamama magjierram: 'Biek ãb mũũũ maach meeun ee emkhooin siete naajim aajem, ãbam khod appai. Am naam chi nacharamua uũũũ auwia chaaijã chukhu meejim aajem. Magbaawai ag ëudeemua ich khojaaupai wir aig aujim aajem, ich naam thür okhoopimaugau awi. ²⁶ Pari majã pöd ag düi chaai ooba meejim aajem. Ich mag ewagam khũũũnjã ãbam uũũũraupai warm meemam ëudee theg ahaugmamua mag siete narr thum thegdũũũpũũũijim anaabã.

²⁷ Maimua ya ãbmiecha paawai chi ùuijã meejim aajem.

²⁸ Mag ãbam ùuiraupai ãbam khod appai siete phëpütarr aawai mûg atag thumaam khûun iiu phiidutkhabarm edjã, ¿mag ùui chijãg dënkha sîsijuma, chi nacha autarr dën wa ëudeegam khûun dën? a jëeujerram irig, juau ogthom.

²⁹ Magbaata ùr nûm jüg eyaa Jesuu amag, —Pãran okhoota iekha nûmguì ajim, Ëwandam iek phã sîsidum gaai jaau simta i jua theegjã khaugbata iekha naawai.

³⁰ Meetarr khûundam thumaa iiu phiidutkha phöbaadëm chan büürjã jua pûpûr abajugui ajim, ya am ügth-arm Ëwandam chognaan thunûm khûunjö nuisiju aawai.

³¹ ¿Pãrau ooba aajë, Ëwandamau ich iek phãpitarr gaai mag öor ötarr khûun deeu iiu phiidutkhaju igwi, ³² “Ichta jööngar jöoi Abrán khararr Ëwandam anaa ïchab jöoi Isá khararr ag Ëwandamau maimua Jacob khararr dënjã agjö” a sim? Irua mag makhûun jöoin agtha meeba nûmjö iekhatarr aawai Ëwandam chan oob mag chi khëcham khûun Ëwandam khabam. Ëwandaman chi iwam khûun Ëwandamau guì ajim. Irigan nawe khëchtarr khûun awiajã agtha iiu nûmguì ajim.

³³ Mag nem jaaumam ùrwia, chadcha thum chi ùrmam khûun jügderraa naajim.

Ëwandamau nem waupi jaau sim chi wajapcharam
(*Mr 12:28-34*)

³⁴ Jesuu mag saduceonaan warre khïupaa sïubarm fariseonaanau oobaawai, jürr amaun chadau i phithurg chukhu pûr auju awi, ³⁵ ãb am eem Moiseeu ley phã pûatarr jawaag chi mach ich Jesús aig bëewi irig, ³⁶ — Maestro, Moiseeu ley phã pûatarr gaai, ¿chijãg iekta tagam khûun khãijã chi wajapcharamúwa? ¿Khanta ùrûucha Ëwandamau maachig waupim khösi sî? ajim irig.

³⁷ Magbaawai Jesuu irig, —Chi wajapcharamun, “Maach Ëwandam sīi par iupai khaba, puch thārauchata khōsi abá” a phā simuu ajim irig. ³⁸ Tagam ley uarkhapi jaau num khāaijā maata chi wajapcharamuugui ajim. ³⁹ Magnaa deeu ichdēupai, Āb agjō ich agjōpaimuu simgui ajim. Ma sīi “Puch khapeenjā wir aig puchjō daupii abá” a sim. ⁴⁰ Moiseeu ley phā parr thum tagam khūun agjō Ëwandam i jaaumienau jaaujerrpa mukhūun dau numiim gaaimuata öberdtkha num. Mukhūun numiita wajapha uarkha simun magan tagam khūun uarkhapi jaau simjā thum uarkha simgui ajim ich Jesuu.

¿Mesías khai iewaa ajī?

(Mr 12:35-37; Lc 20:41-44)

⁴¹ Mag chi fariseonaan agtha āba biirdu thunum ee, ⁴² Jesuu amag, —Pārau mag ðor peerdu awaag Mesías anum bēēju ig iyūu aawai, ¿khai chaai aju khai a khīirjuba aajē? a jēeujim.

Magbaawai amachdēu, —Jāan warrgar jōoi David khararr ag chaain ewagam khūunauta oodeejugui ajieram.

⁴³ Magbaata ich Jesuu amag, —¿Pari jāga mag David chaain ewagam khūun dēn abarju, ich Daviijā mag ich Ëwandamau pūiju aajerr igwi i Pör a iekhatarrta? Irua mag iekhaawai, ¿ich Ëwandam Akharauta mag iekhapibajī? ajim. ⁴⁴ ¿Pārau khaugba nu, ich Ëwandamaucha iekhatarr Daviui phātarr? Mag irua phātarr gai mag sim:

“Maach Pör Ëwandamau nu Pörög, ‘Much iek theeg chirumjō aag nu dūi āba nu juachaar gar jupbá’ ajim ‘puch oomapha aajem khūun thum mua puch jua ee pürkha dee num ora.’ ” *(Sal. 110:1)*

⁴⁵ Mag ich David khararrauchajã Ĕwandamau püiju aajerr igwi “maach Pör” a iekhatarrta, ǰjãga pãar iek mag í David chaain ewagam khũun dẽnpai aju anú? Mag sïi i chaaipai aju akhiin, ich paarmua mag “maach Pör” abakhamgui ajim Jesuu amag.

⁴⁶ Mamũ par irua mamagkhamjã äbmuajã büdam äbjã jũũ aba aajeejim. Magtarr aigmua atag ni äbmuajã tag irig iek chigaapajã jẽeuba aajeejim.

23

*Jesuu fariseonaanag iekhanaa chi machnaanagjã iekhatarr
(Mr 12:38-40; Lc 11:37-54; 20:45-47)*

¹ Magtarr khur Jesuu õragjã ürmkhïir iekhamamua maragjã magjim:

² —Chi machnaanta fariseonaan düi Moiseeu ley phã pũarr jaaujem khũunau. ³ Magua amau jaau nũm ürnaa pãachig jajaaukham ipierraa abat. Mamũ oob amau aajemjõ chan amiet ajim. Jãkhũunan amach ipaarmua Ĕwandam dau na ajapha nem waupi jajaau aajemta amachdẽu chan amachdẽu jaau nũmjõ nem wauba sïerrjẽem. ⁴ Magnaa nem jawaagjã amachdẽu nem jaaum aigta jaau sïerrjẽem. Jãg nũm aig õor ür nem chũkhũmta jiirpũpũikhamjõta naabahab ajim, õrau wauju khaba atcha phithurgkhamta waupi jaauwai. Őrag mag nem jaauwaijã amaun amach ipierraata api nũm, mamũ mag nũm chan amachdẽujã amachdẽu nem jaau nũmjõ waujõjõopajã khaba nũmta mag sïerrjẽemgui ajim. ⁵ Am nem waubaadẽmun, õrag sïi amach oomkhïirpaita nem wau sïerrjẽem, amachdẽuta wajapcha Ĕwandam iek ükha naawai i düi wajapcha nũm amkhïir. Amach mag nũm awi, Ĕwandam iek phã sïsidũm gayamjã jũrr deum gaai phãnaa, chũdam gaai õupũinaa, amach piudau gaai jũpũinaa dag gaaijã jũapũimaajemgui ajim. Mag nũm

düi ïchab amach khajüahi gaaijã nem bãbãrgta jijiraa jüajemgui ajim. ⁶ Öor khapanag ee thach khoowai, wa sïi Êwandam iek jaaujem deg khãijã biirduawai, amachta sie wajakcharam gaai juupjemgui ajim, öor khïirphee thumaam khunag amach oomkhïir. ⁷ Magnaa kaaijã ee örau amach saludaawaijã amaun amach thö iekhapinaa amachig maestro apim khösite sierrjëmgui a jaaumajim.

⁸ Mag jajawagmamua, 'Pari pãar mü düi khapeerkha num khun chan mü iek ükha num gaaimua thum ag-daujöpai naawai, pãachig "maestro" apiju khaba numgui ajim, chikhamnag. Muta pãar Maestroou ajim. ⁹ Pãar Aaijã äbpaita wai num; ma ügthar sïejemmu. Magua, müig eegar chan pãach garmuajã oob parhoobam khunag Êwandamagamjö "aai" ichëmiet ajim. ¹⁰ Äba müch chi Cristopaita pãar Pörkha chiraawai, oob pãachigjã "maach pör" apimiet ajim, dich khapeen äba thunum khunag. ¹¹ Magju khãai äb khãijã pãar ee ichta chi pörkham khösi sim khai, warag thumaam khun chogkhaju aai sim. Mag num aigta Êwandamau oowai chi wajakcharamkha simgui ajim. ¹² Mua mag chirumun, ar amach thöwia chikham düi athuu aajem khun müg atag paawai jürr Êwandamag chaigpa oo sïsid aju aawaita mag chirum; maimua ar mag amach düi athuu numjã büurjã am ichaaur aba sïi warag serbiibamjö aajerr khunta jürr Êwandamau warm khun khãaijã ürpai apiju aawaita mag chirumgui ajim ich Jesuu.

¹³ Maimua mag iekhakhagmamua magjim: 'jË, pãarjã agjö chi machnaan düi Moiseeu phã puatarr iek wajakchamurkhaajem khun! Pãran pãachdëuta ürcha Êwandam iek khaphum anumta Êwandam aar öbërjujã khaugba numgui ajim, pãachdëu ükhaba num gaaimua. Mamü mag numta örau i aar öbërju êkhaawaijã warag chi öbeerjem döig chawag khecheu ahaukhamjö aajem, öor khügur wai

n̄mua, Ēwandam iek ũkhapimaaugau.

[¹⁴ ĴĚ, apdurrr, p̄aar chi machnaan d̄ui Moiseeu ph̄a p̄aar iek ajarcha ũrkhaajem aajem kh̄un! P̄araun s̄iita khoopaa ũin juagam nemdamj̄a khechth̄ug aumaa-jerramgui ajim; magnaata s̄eukha warag am k̄oit Ēwandamag j̄e eu n̄m aajerram, juau ogthom p̄aach magba n̄m amkh̄ir. Mam̄ p̄aach j̄ag n̄m paar j̄urr Ēwandamau ĩchab p̄aar gaai jua kh̄abajugui a jaaujim.]

¹⁵ ĴĚ p̄aar Moiseeu ley ph̄a p̄aar jawaag chi machnaan chi mag ley wajarcha ũrkhaajem aajem kh̄un d̄ui! P̄aachd̄euta Ēwandam ipierraacha n̄m awi p̄aach d̄enj̄o ũkhabi awaag warpham magwe jaau w̄enurraajemgui ajim. Mam̄ mag n̄m̄n, chadcha p̄aach iek ũkhabaadee p̄aach kh̄aij̄a athuuchata khaibag paarp̄uimaajem, p̄aachj̄o amj̄a Ēwandamau kh̄imie durrr barkh̄uiju ayaa amkh̄ir.

¹⁶ ĴĚ, p̄aran s̄i p̄aachj̄a dau khaugbamj̄o n̄mta agj̄o dau khaugba khith̄eem kh̄un jua gaai ěud̄a arrumj̄o n̄mguil ajim amach kh̄ircha. P̄aach mag n̄m gaaimuata p̄aar iek mag “Aai i j̄eujem di igwia nem wauju a iekhatarr chadcha wauba awiaj̄a id̄eu mag sim” a iekhaajemgui ajim amag. Mam̄ j̄urr “Chi Aai i j̄eujem deg ph̄ir th̄un̄m igwiata nem wauju a iekhaawain chad ichiita waub khaba wauju aai sim” aajem, “Ēwandam d̄enkha sim igwiata mag iekha naawai.” ¹⁷ ĴP̄aran warag kh̄irjugj̄a chukhunaa dau khaugbamj̄ota th̄un̄m! P̄aar kh̄irjug paraa naakhiin, chi Aai i j̄eujem diita ajarcha s̄iebahab, chi ph̄ir kh̄ai. Mag sim ee s̄iewaita ag eem ph̄irj̄a agj̄o Ēwandam d̄en̄eg pa s̄iebahab ajim. ¹⁸ P̄aar iek ĩchab mag “S̄i chi Aai i j̄eujem deg nemchaain phaag nas̄adj̄o wau sim igwia nem wauju atarr wauba awiaj̄a id̄eu mag sim” an̄m. “Pari mag nas̄ad gaai ofrenda sim igwiata nem wauju abarm̄n chadau ichiita

waub khaba wauju aai sim” aajem. ¹⁹ ¡Khaugabnaan! ¿Magan pāragan chi nasād khāaijā chi ofrendata wajaucha sīeb? Nemchaai ich appai chan wajaug chukhu simgui ajim; āba mag nasād gaai ausīubaawaita wajaug aadēp sīebahab, Ēwandamau ich dēnkha athaawai. ²⁰ Chi mag nasād Aai i jēujem degam igwiata nem wauju a simua chan āba chi nasād igwiapai khaba, ag gaai chi ofrenda paa sim igwiapata iekha sīebahab ajim. ²¹ Maagwai chi Ēwandamag jēujem di igwia nem wauju a iekha simuajā sīi mag chi di igwiapai khaba, Ēwandam igwiapata iekha sīebahab, mag degta Ēwandam sīejeewai. ²² Maagwai edjā igwia khāijā nem wauju a iekha simuan mag edjā igwiapai khaba Ēwandam igwiapata iekha sim, chi edjā Ēwandam khu juupjem aawai. Mag i khu juupjem igwiapa iekhaawai ich Ēwandam igwiapata iekha sīebahab ajim amag.

²³ ¡Ē, pāar Moiseeu ley phā puarr jawaag chi machnaan ag iek wajaucha uarkhaajem aajem khūn dūi! Pāraun pāachdēuta Ēwandam na wajaucha nem wau nūm awia, i paat agjō deeg pāach nemjīir bū daiicharam gayampa Ēwandamag ofrendakha deejem: pārau anís eemjā deenaa comino eemjā deejemgui ajim. Pari mag nūmta jūrr mag ley Moiseeu phā puarr gaai ag khāai nem wajaucharam jaau simjō aju chan khīir eejā paba aajemgui ajim. Pārau chan wir aig pāach khapeen dūi agpierraanaa am dau aug khaug paraa nūm dūi īchab Ēwandam iekta ogdūba ich jāg ūkha wēnūrraju aai nūmjā khīirjuba aajemgui ajim, majā magūmta ūrcha wauju aai nūmta. Magnaan chad tagam nem pāachdēu wau nūm puaba ich jāg dee wēnūrraju aai nūm. ²⁴ ¡Khīirjug chuknaan! Pāach pem aawai pāran dō dō nūm dūi sīi pagatjōm khāijā dōbapūimua pekaudam waumaaugau awi, ajapha sānaata doojerram. Pari jūrr pekau pōm camellojōkhamta sīi ūipūi nūmjō nūm chan

päär gaai mas khaba aajemgui a iekhajim amach khīircha.

²⁵ 'jĕ, päar Moiseeu ley phā p̄arr jawaag chi machnaan maimua mag ley wajaapcha uerkhaajem aajem khūun! Pāach i aawai pāran sīi pāach juagam nem ūrum chi memerkhōgpaita ukhakha aju khīirju sierrjēem, mag memerkhōm ee khāijā dōbaawai Ēwandam dau na pekau waumaaugau awi. Mam̄ pāachdēu chikham nemdamjā pāach dēnkha aunaa waragta phatkhojā nem pōm paarpam khōchkha thūnum gaaimua pekau pōm n̄m chan isegba, ni Ēwandamag chugpaapi jēeujūjā khīir-juba sierrjēemgui ajim. ²⁶ jMoiseeu ley phā p̄arr wajaapcha uerkhaajem khūun anūmta khaugabnaan! Jāg thach khoopierr nem jā ukhakha aajemjō, j̄jāg pāach thāarta nacha Ēwandamag upibamma? Pārau magta am̄n chadau ūrpai khaba päar thāarpata wajaapha wēn̄-rajugui a jaaujim.

²⁷ 'jĕ, päar Moiseeu ley phā p̄arr aapcha uerkhaajem aajem khūun ag ley jawaag chi machnaan dūi! Pāran sīi ōor aukhērtarr jēbdijōta sīsid̄m. Sīi daugajārpai oowain wajaapha jarnaa ooim̄ wau sīsid̄m; pari mag sim ag ee ierr wa ookhiin, sīi maach inaa pa appaita thuphāau n̄n̄id̄m. ²⁸ Pāarjā magta thūnaabahab ajim: Sīi khīir eerpaawain ōor wajaauga thūnum; pari päar thāran khaibagauta sīi ār sīsid̄m.

²⁹ 'jĕ, päar Moiseeu ley phā p̄arr jawaag chi machnaan maimua mag ley wajaapha uerkhaajem aajem khūun! Pāraun pāach magba n̄m amkhīir, warrgar pāach jōoin Ēwandam i jaaujerr khūun chadcha ōor wājāaun arr aawai agtha khīir eyaa wai wēn̄r̄r̄m awia, am aukhērtarr jā ūrjā sirppapiba warag nem ooim̄ wau sīsiu aajemgui ajim. ³⁰ Magnaa päar dēn, “j!h! maachta maar jōoinau mag Ēwandam i jaumien kheechjerr jaar narr akhiin,

marau chan am dēnjö mag maach jua paarmua dūi am khēchbakham” a iekhaajem. ³¹ Pari sīi pāachdēu mag nūmuapai pārau pāachdēujā khaphu naabá, pāach mag warrgar Ēwandam i jaaujerr khūun khēchmien chaainkha nūm. ³² Mag akhūun chaain aawai is pāachdēujā agjö ajurauma mu dūijā ajim amag.

³³ ¡Khaibag, nemkhör chi benen paraamjönaan! Khanii pāar jāg thūnumta khīmie durr wētba peerdubajupa. Pāar chan peerdubam. ³⁴ Khaphu abat: Mua pāar ee mūch i jaaumien pūiwiā khīirjug khaugkham khūunjā maestronaan dūi pūiju. Pari mag mua am pūibaawai āaur khūun pārau khēchpūiwiā āaur khūun sīi pakuls gaaijā būurnaā khēchmajū; āaur khūun pārau pūrnaā pāach Ēwandam iek jaajem deg wūjā wūmajū; maagwai āaur khūun amach pūr aupiba deum phöbör ee khāijā dūr wēnūrraawai agpierr pārau am ēudee khoojem nem ēudeemjö ēkhaju. ³⁵ Pāach mag thūnum gaaimua, warrgar Abel thōotarr aigmua ewag pawiajā öor Ēwandam na wajapha durrarrta khēchmatarr bag ārtarr thum jōoi Zacarías Berequíás iewaa Aai i jēujem deg thōo naawai bag ārtarrpa Ēwandamau thum pāach gaaita thupūiju. ³⁶ Cha mu iekha chirum iekhau warrgarwe pāach jōoinau maagjerran pāach chi is ewagam khūun gaaita pajugui ajim, pāachdēujā amau nem waaujerrjöta wau naawai.

*Jesuu Jerusalén phöbör üapértarr
(Lc 13:34-35)*

³⁷ Mag Jerusalén phöbör ee Aai i jēujem deg simua üapërmamua magjim: ’jĔ! ¡Aay, Jerusalemien! Pāraun chadcha warrgarweta Ēwandamau ich i jaaumkhīir chogpūi nūm khūunjā kha khōchkhaba, warag mokoujā bar wai nūmua khēchpūiamaajemgui ajim. Biek khapan mua pārag jaajeejimgui ajim, āthārr ūairau ich chaaindam

thumaa ich ich eegar thoor wai juupjemjö päär thua wai chitaag. Mam̄ magtarrjã pãachdëuta b̄urjã mag khõchkhabajierram. ³⁸Jãgtarrau nau pãrau oomaa abarju. Nau m̄ m̄ug chit̄u awia petaawai pãar s̄i di pariim ee wouchnaan ph̄er̄uabajëmjõta pãach appai nuisijugui ajim, khaigp̄erjũã chukhu. ³⁹Magbarm aigmua tag pãrau m̄ oobam ajim. Pãrau m̄ oojuun, ãba ya pãachdëucha deeu m̄ urum oowi, “Ûuchata Ëwandam pua p̄ch j̄urr p̄ch Chaai maar athee Reikha p̄ibarm” an̄m aigta deeu m̄ oojuugui ajim.

24

Aai i jëeujem di òrau pogueup̄iiju Jesuu jaautarr

(Mr 13:1-2; Lc 21:5-6)

¹Jesuu Aai i jëeujem deg mag òrag nem jaau s̄i awia öbërbaadeeu mag chi Aai i jëeujem di ig iȳu n̄umuata marau irig jaau naajim, di pöoma s̄i joothuth̄ud ëu d̄n̄m. ²Magbaawai ichdëu marag magjim:

—Pãrau jãg di wajapha ëu d̄n̄m oo naabá. Jãg th̄n̄m chan mok p̄r ãbjã ãbam ùr ich jãg ajapha joothuth̄ud sierrabam. Jãg th̄n̄m̄n s̄i thumaa òrau pogueup̄iiju-uta jãg d̄n̄m̄gui ajim.

Ëwandamau maach i agkhaim̄u paawai nem oomaju jaautarr

(Mr 13:3-23; Lc 21:7-24; 17:22-24,37)

³Mag Aai i jëeujem degmua öbërwi ërëubaadeeu j̄urr Olivo durrs̄iig wëtjim. Maimua barwi maar na jup-baimaawai maach chi khapeenjã d̄i i bigaau ohood aimajim. Maimuata marau irig jëeu naajim:

—¿Jãagwaichata mag p̄chdëu jaau simjõ mag Aai i jëeujem di pogueup̄iijuma? Maimua mag p̄ deeu bëeju an̄mjã, ¿khan gaaimuata mag p̄ deeu bëeju dakpapakhamjã marau khap ajuma? anaajim.

⁴ Magbaawai jaaubaadēmua ichdēu marag, —Khīir khaphu aajeet keena; oob chikhamnag uduṛaa pāach khūgurpimiet ajim. ⁵ Mūg atag paawai ōor pōm sīi chikham khūgurm khōchgau amach iekpai mū iek gaai thūwia, “Mūta ag Cristoou Ēwandamau pūiju aajerr” a iekha nūrrjēe aju. Mag nūrrjēem gaaimua ōor pōm khūgur aumaju ajim. ⁶ Juurhi phiidūju theeg jaaukhamjā pārau ūrjugui ajim. Mamū pāachdēu mag ūurwai oob jāphierrmiet. Ichiita jerrba chadcha ich mag aju. Magjup mamū ma chan agtha Ēwandamau pāar i agkha nūm khabangui ajim. ⁷ Magbaadēmūn durr mūg wējōm ee durr chauram khūun dūi wērbuphōo aadēju, amachta jūrr chikham khāai ūrpai am khōchgau. Magbaadeewai jādau theeg aadēm dūi uūur theegjā duuimaju, durrpierr. ⁸ Pari mamagkhamūn maan sīi warrpem Jōoirau ōor dau aug waupi simūugui ajim.

⁹ Ya magbaadeewai pāar chi mū iek ūkha durrum khūun thethemnaanau pūrnaa amachjōm khūunag pāar pūr deemaju, pāar dūi amachdēu ampierr amkhīir. Mag pūr deebaa pāar gaai mas waunaa pāar thōojā thōomajugui ajim. Mag nūm dūi īchab thumaam khūunau pāar oomappa aju mū iek ūkha durrum gaaimua. ¹⁰ Mag jaar paawai ōor pōm mū iek ūkha thūnarr amachdēu ūkha narr iek isegwi deeu ewag wētju, warr amach narrjō. Magbaadee wir aig amach eepaijā chikham oomapnaa wir aig chikham thōomaju ajim. ¹¹ Ēwandam iita jaau nūm anūm khūun khapaana ōbērdutkhaju. Pari mag thūnūm sīi ōor khūguraagpaita mag wēnūrraju aawai ōor pōm khūgurmajujā jaaujim. ¹² Aay, mag ed gaaita nem khaigbam pōmaata thūnūisijupa! Ya mag nem khaigbamta ūrpai aadeewai ōrau amach khapeen kha khōsi aajerrjā tag khōchkhaba aphōbaadēju. ¹³ Pari warm khūun mag thūnūm ee, ūu ichdēu mū iek ūkhatarr gaaita ogdūba

khërəm wounan ùu peerdùjugui ajim. ¹⁴ Ëwandamau mæg durr i agkhaju nawe, durrpierr thumaam khunnag mæg iek wajapham òor peerdù aajem jaaudubju. Mag jaaubaawai thumaam khunnau ùrbaawain chadau warre ich Jòoirau mæg durr jua khègkharùiju a jaaumajim.

¹⁵ Mag ich Jesuu jajawagmamua magjim: 'Khìir eyaa abat, Ëwandam i jaamie Daniel khararrau phã parr gaai jaauwai Aai i jèeujem deg ierr ich Ëwandam siejem aarcha ògkhaba dubwi ãbmua parhooba ichdèu am aigaju jaautarr. Magtarr aawai chi ùr nùm khunnau wajapha khaphu abat ajim: chadcha Danielau jaautarrjò woun ãb chi khaiqbamta Ëwandam awi ya Aai i jèeujem deg sieichèm oobaawai ¹⁶ mæg chi Judea durr nùm khunn warag pabù ee durr dapag ee durbat ajim. ¹⁷ Maagwai ich dihèu ùr ùgthaa khàijã sim khai, oob ich nem awaan awi ierrag mam. ¹⁸ Wa magba di chaur ich phidag ee khàijã sim khai, oob tag degag mam, ich khajùajòm khàijã awaan awi. ¹⁹ Mamù jè, apdurr mag jaar ùin jòor khithèem khunn maimua ar sùu chaur daumeraa wai khithèem khunn! ²⁰ Edau khòrgkham ee wa jua ùi nùm ed khàijã pãach mag dau aphuu dur wènnaram ugua, Ëwandamagta jèe durrui abatgui ajim. ²¹ Mag jaar mag wajapha òor dau aug waujùò chan mæg durr ompaatar aigmua ewagjã mag ooba, ni mag dichtarr khurjã agjò chan dau aug waubajugui ajim. ²² Mag Ëwandamau òor dau aug waubaadèm idèu ich mag sùukhiin, òor ãbjã peerdùbaju. Mamù ichdèu jùr auwia ich iek ùkha durrum khunn ichdèu khòsi phè wai sim gaaimua, irua ich mag wai sùu abajugui ajim.

²³ 'Mamagkham ee ãbmua khàijã pãachig, "Oobat, chamùta warrgarwe Ëwandamau pùiju aajerrauwai", wa magbam khai, "Pãadè oobat, ar sùu jãata aruwai"

aawai oob ükhamiet. ²⁴ Mua mag chirumun, amach iupaita amta Ĕwandamau päijim anum khun düi Ĕwandam i jaaumien anum khun khapan sï séukha chikham khūgur wēnūrraju aawaita mag chirumgui ajim, khap amkhīir. Makhūnaun chadcha Ĕwandamauta amach päijim amkhīir, ag na ōrau ooba aajempa ōor dauderaa wau wēnūrraju. Mag nem wau wēnūrrumua ich Ĕwandamaucha jār auwi ich iek ükhapi autarr khunpa khūgur ēkhaju ajim. ²⁵ Chadcha magju aawai ag nawe khap amkhīir ya mua pärag jaau chirumgui ajim. ²⁶ Ya mag khaphū naawai ābmua khāijā päachig, “Ōor maba aajem aarta sim” a jaauwai oob aar oon wētmiēt ajim. Wa magbam khai, “Mūig simta ich oopiba sim” a jajaaukhawiajā oob ükhamiet ajim. ²⁷ Mūch chi Emkhooi Iewaa bëewain, thumaam khunauta mū oojugui ajim, ich jāg edau ōbeerjem garmua ed burrjemūg sï pagthum dau phar jēer athaawai edjā thum arar atham oojemjō. Magua ōrau mag päachig ya barbaichēm a jaauwaijā oob ükhamiet ajim. ²⁸ Pārau khaphū nūm, nemmī sim aig ākōs ich khīrau jupcheejem. Ich agjōta abajup ajim īchab muajā mūch iek ükha nūm khun düi; am phē arraag mūch bëem ed am aigta dau daau urum thumaam khunau mū oojugui a jaaumajim ich Jesuu.

Jāga Emkhooi Iewaa deeu bëeju aajē

(Mr 13:24-37; Lc 21:25-33; 17:26-30,34-36)

²⁹ Mag jajawagmamua īchab, 'Mag ich Ĕwandamau wajap ōor dau aug waupiwi ya tag magba aadēm ee, mūg āsdawam edau khījugui ajim. Magbaawai edau chi edaramjā araraa wū jēerba warag khībaadēm düi phīdagjā edjā eemua sï khūijugui ajim. Magbaawai edjā ee nem sīsidumjā sï parhooba amach nūnid arr chaaurta aaidū jōrrjēe thūnūisijugui ajim. ³⁰ Magbaadēm eeta edjā

eejã mûch chi Emkhooi Iewaa urum dauchach dawaa oop-ijugui ajim. Mag oowi durrpierram khûun jãphierr nûm iekhau icharaucha bïe nûmuata mûch chi Emkhooi Iewaa nem jua theeg thumaam khûun Pörkha urum oojurau. ³¹ Mag urumua mûch chognaanag nem jëbag churo iekjö trompeta sirpijugui ajim, mag sirbarmua mûchdëu jër auwia mûch iek ükhatarr khûun thumaa durrpierram khûun äbam aig biirdü awaag.

³² Mag jaaumamua ich Jesuupai, 'Khaph amkhïir pärag jaaukhingui ajim: Pãrau khaphû nûm, müig Israel durr igo bü jãga aajë. Ya jãata khër khukhuur aadëmûn thumaam khûunau ya chadcha döchûmie burru dakpa-pakham aajem. ³³ Ich agjöta ajugui ajim ïchab mûch chi Emkhooi Iewaa bëeju gaai paawaijã. Cha mûchdëu jaau chirûm thum ich ag ee öbëbërgmam päach daúa oobaawai khaphû abat, ya mûch chi Emkhooi Iewaa jã deeu bëeimû chirûngui ajim. ³⁴ Mua pärag mag Aai i jëujem di ôrau pogueupüiju a chirûmûn, cha ôor thunûm khûun khëchju nawe cha mûchdëu jaau chirûmjö thumaa chadcha ajugui a jaaujim. ³⁵ Edaujã jã müg jëb düi thum chukhu aadëju, mamû cha mua pärag jaau chirûm chan sëukhaawai khabam. Jãan thumaa ich ag ee öbërbjugui ajim. ³⁶ Mamû mag mü bëeju ed chan ni äbmuajã khaugbam. Ügthar Ëwandam chognaanaujã khaugba, ni mûchdëujã khaugba, äba ich mü Ayaupaita mag mü bëeju orajã khaphû simgui ajim, ich Jesuu.

³⁷ 'Jöingar Noé khararr jaar döãdau ôor öpäiwai thûnaajerrjö thûnaaju ïchab müg atag mûch chi Emkhooi Iewaa bëe nûm jaarjã. ³⁸ Jöoi Noé sim jaar mag döäd pöm bëeju nawe, agtha ôor phiestajã waunaa, thachjã khönaa, döjã dönaa, sïi jua pür khodthûnaajim, büürjã amach öjujã khïirjuba. ³⁹ Mamû am mag onee büürjã amach chig ajujã khïirjuba nûm ee, döäd pöm bëewi, jëb ierrpawi, thumaa

ödubjierram. Mũch chi Emkhooi Iewaa bēe nũm jaarjã ich agjõta ajugui ajim. Amau bũurjã amach chig aju khĩirjuba nũm ee, dēgõlp mũun dũnũũuchēju a jaaujim. ⁴⁰ Mag mũ pierrum dũicha emkhooiin numí pabũ ee amach phidag ee naaju: mag numí nũm eem āb mua arrwi āb werpũajugui ajim. ⁴¹ Ɔũinjã ĩchab numí ābam molin gaai ba naaju: mamũ mua ābpai mũch dũi arrwi ābakhai werpũajugui ajim.

⁴² Pãrau mũ pãach Põrkha barchēju ed bũurjã khaugba naawai pãachjã agjõ thũbagkham uguata muan pãragan, wajapha khĩir khaug nũisit a chirũngui ajim. ⁴³ Pãrau khaphũ nũm, ābmua khãijã ich di aig nem jĩgmienau nem jĩgkhaan bēēju ora khaphũ akhiin, khãijã khãiba ich mag dau phug ēēju uduur ich nem jĩgkhapiba. ⁴⁴ Magua muan pãragjã ich agjõta, ajapha khĩir khaug nũisit a chirũm. Pãrau ābmujã mũ bēēju ora khaugba nũm. Pãrau mũ da bēebajupii nũm ee, mũch chi Emkhooi Iewaan dēgõlp dũnũũuchējugui ajim marag ichdēucha jaaumamua.

*Chi chogau ichig nem jaau pũarr thum wautarr
(Lc 12:41-48)*

⁴⁵ Mag jajawagmamua ĩchab ich Jesuupai deeu ich bēe nũm ora jãga naaju aai nũm khap amkhĩir awi magjim: 'Khanim nemjõ patrõn āb simua ich chaaug maagpaawai ich chog āb simũg warm khũun põrkhapinaa ich magũgpai ich nem thumaa jaau pũabajēm. ⁴⁶ Maimua mawia mam sũ awia deeu bēewi ichdēu jaau pũarrjõ phidkha sim oobaicheewai, ĩmag jõi ich chog dũi onee sim dũi chi chogjã onee abaju khai? ajim. ⁴⁷ Mag ajapha phidkha sim oobaicheewai jõoirau warag ich nem thum magũgta thũsĩepũijugui ajim, ich dēnjõ khap amkhĩir. ⁴⁸ Mamũ magba, mag ichig nem jaautarrjã ich õdegpai "Mũ patrõn chan da bēebam" awi ⁴⁹ nem khaibag ich khapeen jũrr

ich jua eegpaim d̄üi ichd̄eu ampierr anaa, nagij̄ä ichd̄eu d̄öm aig d̄önaa, thachj̄ä ichd̄eu kh̄öm aig kh̄öm̄un, ⁵⁰⁻⁵¹chi dikh̄u büürj̄ä irua n̄uba sim ee pierrwai, mamagkham oobaichee, j̄ürr ichd̄eu warm kh̄uun d̄üi aajerr kh̄āaij̄ä i gaai athuucha w̄unaa, phidag eemuaj̄ä barp̄üinaa, chi khaigbacharam kh̄uun d̄üi āba s̄iujugui ajim. Magbaawai gaai machgau icharaucha b̄iemamua i agāa agāa abarjugui ajim. Magnaa maachigta, Maguata p̄arauj̄ä m̄u deeu b̄eeju khaph̄u naawai mag ichig nem jaau p̄uarr thum wau s̄ierj̄öta aju aai n̄umgui ajim, p̄āach khapeen d̄üi, ich J̄öoirau kh̄ösimj̄ö.

25

Daupeen diez narr ag nem ĩkhaa

¹Mag Ēwandamau m̄ug durr i agkham ed ichd̄eu auju wa auba kh̄āij̄ä isegju kh̄uunan, biek āb daupeen diez narr kh̄uun ðor jua p̄ur n̄um phiesta ee w̄etaag chi jua p̄urju emkhooi n̄u narr kh̄uunj̄öta n̄umgui ajim ich Jesuupai. Makh̄uun daupeenau m̄ugta ajim aajem: Amachd̄eu ya chi jaai paju urum a ũrbaawai agdauj̄ö amach lámpara panhapha i kh̄iirphee w̄etju aad̄ejim aajem. ²Mam̄u mag kh̄iirju narrta cincopaita kh̄iirjug khaph̄u naajim aajem, maimua agj̄ö cinco s̄i kh̄iirjug chukhumj̄öta s̄isid ajim anaabá. ³Mag kh̄iirjug chukhumj̄ö narr kh̄uunauj̄ä amachpierr amach lámpara arrjierram aajem. Mam̄u mag arrtarra chi aceite öbaadeewai deeu ag ee choo awaag awi kh̄iet chi aceite p̄u arrbajierram aajem. ⁴Pari chí kh̄iirjug khaph̄u narr kh̄uunaun chadau amach lámpara panhapha w̄etum d̄üi ĩchab kh̄iet amach pipied deeu bo- teedeg aceite p̄ukha arrjierram aajem, öbaadeewai deeu ag ee choo awaag awia. ⁵Mam̄u mag chi emkhooi da b̄eeba aawai, n̄u n̄uu awi daphögkhabaadee kh̄äid̄utkha phöbaad̄ejim aajem. ⁶Mag am kh̄äid̄utkha th̄un̄um eeta,

ya edacha pamamua, “Ya pārau nū narr wounan urum; phiidutkhabathū i khīirphee oon maag” ajim anūm āb-mua. ⁷ Magbaawaita phiidutkhawi apuraa amach lámpara khīir khaug nūrrjēe aadējim anaabá. ⁸ Magbaawai mag cinco khīirjug chukhumjō narr khūunau ūu amach khāai khīirjugdam paraa narr khūunag, “Keena, pāach aceitedam eem marag buchkhun choo deebat, ya maar lámpara thōogpam” ajierram anūm. ⁹ Pari magbaawai chi khīirjug paraa narr khūunau amag, “Marau pārag deebamgui” ajierram anūm. “Marau pārag deekhiin, pōm deeba aawai, pāarjā waurwi maachjā waurju. Mag khāai chi peerjem di aar mawi pāach athee pēr athamit” ajierram anūm amag. ¹⁰ Amachig magbaawai amach athee aceite pēr awaan ērēubaadēmich, amau nū narr emkhooi barchējim aajem. Mag barchēwi oocheewai ich dūi dubaag ūu khīir khaug narr khūunan ūu ich dūi wai dubjim aajem, ich jua pūrju aar. Mag phē wai dubwi chi puertdijā phāar sūujim aajem. ¹¹ Maimua ag khur nū awiata mag cinco amach lámpara athee aceite juraan wētarr khūun bēewi, “Señor, Señor, maar weeu athá, ya maar bēejimgui” ajierram anūm. ¹² Pari magbaawai chi emkhoodirau, “Mua pāar khaugba chitūm. Mua dubpibamgui” ajim anūm.

¹³ Mag nem īgkhaadam jaauwi deeu marag magjim: ‘Pāarjā daupeen khīirjug chukhu narr khūunjō daau-gajār thūbagkhamapha nūm khai, daukhananaa khīir khaug nūisit. Pārau mūch chi Emkhooi Iewaa bēēju edjā khaugba, ni chi orajā khaugba nūm. Mūun dēgōlpta barchējugui a jaaumajim marag.

Ābmua ich chognaanag phidkhamkhīir phatkhon dee pūatarr

(Lc 19:11-27)

¹⁴ Mag jaaumamua deeu ich Jesuupai magjim: 'Müchta müg durr gaai chi Pörkha pierrum ed müch athee wajapha phidkhaajerr khüünag amachpierr nem wajapham jigjuun, äbmua ich piyonnaan düi arrjöta ajugui ajim. Mag ich piyonnaan düi mügta ajim aajem: Mag wounau deeu durr maagpamua ich piyonnaan äbam aig thürkhanaa ich phatkhou nau phidkhamkhüir amag jaau püajim aajem. ¹⁵ Äbakhaig phatkhou cinco mil deewi, äbakhaig dos mil maimua äbakhaig mil deejim aajem, ichdäu oowai üu amachdäu phidkhamajupierr. Mag amachpierr phatkhou jigpüiwi petajim aajem. ¹⁶ Mag i petaawai chi piyón mag cinco mil autarrau ag phatkhou nau phidkhabaadäwi ag ür deeu cinco mil gan aujim aajem. ¹⁷ Maimua äbakhai dos mil autarraujä agjö agua phidkhawi deeu ag ür dos mil gan aujim aajem. ¹⁸ Mamü äbakhai milpai autarraun mawia, jëbdi khörnaa warag ag ee bëp süujim anaabá.

¹⁹ 'Maimua ag khur nüü awia deeu bëejim aajem, chi phatkhou pap. Mag bëewi mag ich maagpamua phatkhou jigtaur autarr khüün deeu thürkhuüipüijim aajem, khar-rchata agdaujö ganmají a khap aag. ²⁰ Nacha chi cinco mil autarr bëejim aajem. Mag bëewi ag ür ichdäu cinco mil gan autarr chi papag deechëwia irig, "Señor, pua müüüg cinco mil werpüarrau ag ür mua agjö cinco mil gan aujim; cha khërüm pü phatkhou" ajim anüm. ²¹ Magbaawai chi patrón jöoirau irig, "Üu khërümgu" ajim anüm. "Pü chadcha piyón wajaphamü; pua mua jaautarr thum agjö abarm. Müg phatkhou póm khaba deetarrau pua jägbarpí, jägtarr jürr mua püüüg warag ür deekhimgu" ajim anüm. Magnaa irig, "Terrag dubwia mü düi onee abá" ajim aajem. ²² Mag khur dos mil autarr bëewi maguajä agjö, "Señor, pua müüüg dos mil deetar ür muajä agjö dos mil gan aujim; cha khërüm pü phatkhou" aichëjim anüm.

²³ Magbaawai chi patronau magugjã, “Pujã chadcha piyón wajaphamuu; pua mua jaautarr thum agjö abarmgui” ajim anum irig. “Phatkondam pöm khaba deetarrau pua üu jägbarm khai, ag jürr mua pürug warag ür deejugui” ajim anum. “Jägbarpí pujã ichab ierrag dubwi mü däi onee abá” ajim aajem magugjã agjö.

²⁴ Maimua milpai autarrjä bëejim aajem. Pari magua chan warm khun denjö phidkhawi gan auba arr aawai sïi warag, “Señor, mua pü khaphu chitumgui ajim anum, pü öor däi atcha sierrum. Mua pü phatkonau phidkhawi gantarr akhiin, pua sïi chi ürüm mü jua eem khecheu aukhamgui” ajim anum, “pü den sïi chikham jua phithur atarrta puch denjö aajeewai. ²⁵ Muehdëu mag khaphu chitaawai, pü phatkonau mü phidkhaba, warag mua jëb eeta bëp süjim. Magtarr aawai cha simgui” ajim anum, “pü phatkon puchdëu werputarrpierr.” ²⁶ Magbaawai chi patronau irig, “Pun puchta khaibagnaa khusëug sierrumgui” ajim anum. “Pua mü öor däi mag chitum khaphu simta, ²⁷ jägwi mü phatkon warag banco ee deen mabaji” ajim anum jürr irig, “mug much barbaicheewai ürüpai bâu sim oochëmkhïir?” ²⁸ Magnaa aig narr khunag warag mag mil wai sierr i jua eem khecheunaa jürr diez mil wai sierragta deepi jaaujim aajem.

²⁹ Mag nem igkhaa jaau öwia ich Jesuu magjim: 'Ich agjöta siebahab ichab Ewandam athee nem wau numjä. Ar Ewandam athee nem wawaag nem par daüa ooba aajem khun düin irua ich garmuajã ajapha aju, amau chokhögba i athee nem wau naawai. Mamü mag nem waumapha num khun düi chan magba, ichdëu amag nem deetarjä warag am jua eem khecheu amaju. ³⁰ Magnaa, Mag chi patronau chi khusëumie däi arrjö, amach khïircha am serbiibag phënaa khichag

ee barkhũĩpi jaaujugui ajim, mamta am gaai wajaug bẽemkhĩir.

Mag irua khĩchag a sĩerran khĩmie durr igwiata mag sĩejim.

Jāga aju khai ðor ðũi Ēwandam Iewaau ich bẽem ed

³¹ Mũch chi Emkhooi Iewaata ũgtharmua mũch chog-naan angelnaanau phũur thuur bẽem edan, mũchta chi Rey aawai mũch khu juupjem wajappa sim gaaita jupchẽjugui ajim, ðor ðũi mũchdẽu khap nem wawaag.

³² Magbaawai ðor durrpierram khũanta thum mũch chog-naanag mũch aig phẽ au bẽepiju. Mag thum āba bi-irdũbaicheewaita oveja thũajem pastorrau chi ovejanaandam amach ag apha khĩet paanaa chĩbjā agjõ amach ag apha khĩet paajemjõ ajugui ajim, ðor ðũi.

³³ Mag jaaumamua ich Jesuu i iek mag ed ich dẽnkha nũm khũanta ich juachaar gar thũrkhũĩinaa jũrr khaig-bam khũanta khĩet ich juawẽ gar thũrkhũĩimaju aajem.

³⁴ Magnaa mag ich juachaar gar nũm khũunag ichta Rey aawai ichdẽuta amag, “Pāar, mũ Ayau ũu abarm khũun, ierrag dubbat mũ ðũi jooba wẽnũrraag” aju anaabá. “Mũg durr ompaa nũwe mũch Aai ðũimua pārag nem deejũ atarr ĩta chadcha mũ Ayau pāachigcha deegpamgui” aju anũm, “pāachdẽu mũ ðũi ũu atarr jũrr.” ³⁵ Magnaa amag, “Pārauta mũ jāsõo jẽedũ khitaawaijā ũu mũrũg thachdam deejĩerramgui” aju anaabá; “õbichaaga thũnaawaijā ũu mũrũg dõdam dõpijĩerram; mũch maba aajem khũun ee chitaawaijā pārauta pāach aig jẽramkhĩir ũu mũrũg didam jaaujĩerramgui” aju anũm; ³⁶ “khajũadam chukkhu chiraawaijā pārauta ũu mũrũg deekhẽrjĩerram; mũ mor mas chiraawaijā pārauta ũu mũ oothurjĩerram; cárcel deg preso chiraawaijā agjõ pārauta ũu mũ oothurjĩerramgui” aju anaabá ich Jesuucha, am khĩir jāsenkha iekhamamua. ³⁷ Mag amachig magbaawai mag i juachaar gar

nəm khunnau jürr irig “Señor, ¿jāagwai mag pə jāsöo khitum marau pə jāogji?” a jēuju anaabá, amachdēu i khīircha ooba aajerr aawai. “¿Jāagwai mag pə öbissi khitum oobaawaijā marau pəruḡ dōdam dōpiji? ³⁸ Pə iek mag maach aig jēramkhīir marau pəruḡ maach dijā jaaunaa khajūadamjā chukkhu aawai deejeejim anəm, ¿ma jāagwai ajīma?” aju anəm. ³⁹ “Pə iek mag pə mor mas siēwaijā marau oothurwi, cárcel deg preso siēwaijā agjö marau pə oothurjim anəm, ¿ma jāagwai ajī, marau pə ooba aajerrta?” aju anaabá, jürr irig amach garmua. ⁴⁰ Magbaawai deeu ich Jesuu amag, “Pārau chadcha mūchcha chan oobajierram, pari pārau jāḡ dau aphuū khithēe arr khūndam dau aug khaugwi am dūi jāḡtarr aig, mūchchata dau aug khaug nəmjö naabajieb” aju aajem amag.

⁴¹ Warm khūnag mag iekhawi ichdēupai jürr mag chi khaigbam khūn ich juawē gar nəm khūnag, “Jōpai mū aigmua chawag ērēubaadēt” aju anəm. “Pāar mū Ayau chi maldisiem khūn aawai pāadēu khīmie durr mepeer ich chognaan dūi siēmkhīir wautarr aarta ērēubaadēt” aju anəm, “ōtdau uu wējōm thōojā khaugba ich mag sierrum ee naaimaag.” ⁴² Mag iekhamamua ichab amag amach khīircha, “Pārau chan mū jāsöo jēedū khitaawaijā mūruḡ thachdam khōpibajierram; öbichag khitumjā maachig, ‘Cha khērūm dōdam dōju khai’ abajierram” aju anəm amag. ⁴³ “Öor mūch khaugbam khūn eemjö phūrdū chitaawaijā pārau mūruḡ didam deebajierram, pāach aig jēermkhīir. Khajūadam chukkhu daaupamaa aawaijā put sōrdamjā deeba; mor massi chiraawaijā mū oon wētba; ni cárcel deg chiraawaijā mū oon wētbaajierramgui” aju anəm amag amach khīircha. ⁴⁴ Pari amachig magbaawai jürr amau irig, “Señor, ¿jāagwai mag pə jāsöo öbissinaa pəch maba aajem eeta jēerju dijā chukkhu khitum marau

büürjã p̄ asekasbajĩ?” aju an̄m. “ǰãagwai mag p̄ khajüadamjã chukkhu daaupamam marau p̄ oojĩ? ǰJam mag p̄ mor massi marau oojĩ, wa cárcel deg sim khãijã marau p̄ oon wët bajĩ?” aju anaabá, amachdëu magbajim amkhïir. ⁴⁵ Pari ichig magbaawai, makh̄n̄nagjã irua magju an̄m: “Chadcha mukh̄n̄n wounaan dau aphān̄ wën̄rraawai p̄rau büürjã am dau aug khaugba arran, jãan m̄chchata p̄rau dau aug khaugba n̄m khabajieb, am m̄chdëu p̄iwiata jãg wën̄rrarr aawai” aju an̄m ichab amachigcha.

⁴⁶ Maimua ya äbmiecha iekha oogpamua maar dakhïir, 'Muata mag iekhabarm kh̄n̄nan khĩmie durrta wëtjugui ajim, mamta ich mag dau aphān̄ wën̄rraag. Mam̄ õor wãjãaun mag m̄ch juachaar gar atham kh̄n̄nan, m̄ch dũita ich mag iiu n̄isijugui ajim, ich mag wën̄rraag.

26

Jesús p̄r awaag ibëptarr

(Mr 14:1-2; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Jesuu mag m̄g atag deeu ich bëeju khap amkhïir mag jaau dichtarr khur, maach ich dũi ogd̄ba wën̄rraajerr kh̄n̄nagta deeu magjim ich igwi:

² —P̄rau khaph̄n̄ n̄mguì ajim, m̄uigmua khãai numí n̄m ee phiesta Pascua burru. M̄g phiesta eeta õrau m̄ch chi Emkhooi Iewaa p̄r deejugui ajim, pakuls gaai meerphë thõomkhïir.

³ Ya mag phiesta burru khãai numpai waaur n̄m ee, phadnaan chi pörkha n̄m kh̄n̄n jöoin chi thierrnaan dũi äba biird̄ujerram aajem, phadnaan thumaam kh̄n̄n pör Caifás di aig. ⁴ Mag äba biird̄utarran, Jesús imeraa p̄r auwi thõop̄yaag äba ibëpaag ajim an̄m. ⁵ Mam̄ mag i thõop̄yaag êkha n̄mta amachdëupai deeu, —Õor pöm m̄g th̄n̄m meeukhapimaugau, m̄g phiesta ee chan

i chig aba, phiesta dichtarr khurta thõopüijugui ajierram anam.

Uuirau Jesús pör ee jügdeeu chootarr

(Mr 14:3-9; Jn 12:1-8)

⁶ Mag nam ee Jesús woundam Simón anam di aig sīejim, Betania phöbör ee. Ich mag Simón anampai ibuur wauwi “phīe paraa khitarr” a thüurjeejim. ⁷ Mag di aig mes gaai i thach khö oo simta, uui āb jügdee didam durrkhudau alabastro anam dēn boteedidam wau khitum dūi dubchējim. Mag jügdee nem parhēpaaga sierram. Mag waibēewi Jesús pör ee sīi choopüichējim. ⁸ Mag i pör ee choobapüim oobaawai maach chi Jesús dūi wēnurrarr khūun ee āaur khūun m̄ khapeen meeukha phöbaadēwi, —¿Khantheeta jāg jügdee parhēpagkham sīi ār choobapüima? ajierram, ⁹ nem parhēpag pērpüiwi ag phatkhonau dau aphūum khūundamag ūu nemdam au deēju āb sierrtá.

¹⁰ Mam̄ am mag iekha nam ich Jesuu ūr sīerr aawai, —¿Khantheeta pārau chikham khīir naaupi n̄ma? Irua ūuta jügdeeu m̄ pör khooi sīebahab ajim amag. ¹¹ M̄ig eegar dau aphūu khithēem khūunan pārau ich jāg pāach dūi oo wai wēnurrāju, mam̄ m̄ chan tag pāar khīir chitabamgui ajim. ¹² M̄g uuirau jügdeeu m̄g m̄ khoobarm̄n maach jōoin i aawai maach meeunau aajemjō m̄ aukhērju edam athee ag nawe ya m̄ kha phuur sim khabahab ajim. ¹³ Cha m̄ iekha chir̄m iekhau m̄g atag pawiajā durrpierr Ēwandamau ōor peerduajem iek jaau wēnurr̄m dūi īchab m̄g uuirau m̄ dūi m̄gbarmjā jaaub khaba jaaujugui ajim. Mag, ooba arr khūunaujā īchab i iigjeeju a jaaujim ich Jesuu.

Judaau Jesús pērtarr

(Mr 14:10-11; Lc 22:3-6)

¹⁴ Maach i khapeen i dūi doce ogdūba wēnūrraajerr khūun ee āb Judas Iscariote a thūr sierrau phadnaan chi pōrnaan aar mawia ¹⁵ amag, —Mua pāachig Jesús pūr deebaawai, ¿pārau kharr mūrūg phag nū? aimajim aajem.

Magbaawai amachdēu, —Marau pūrūg treinta piezas deejugui ajim anaabá.

Magbaawai chadcha ich magūm gaai i ēugar i pērpūijim anaabá. ¹⁶ Magtarr aigmua Judaan sī āba phadnaan chi pōrnaanag Jesús pūr deejūuta ēkha nūrraajeejim.

Ābmiecha Jesús ich khapeen dūi thach khōtarr

(Mr 14:12-25; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

¹⁷ Maach jōoin i aawai pan levadura chukhu wauwia khoojem ag seman ee ya warrpem khāai āb āspa ēe-baadēm ed maach ich dūi wēnūrraajem khūunauta marau ich Jesuug, —¿Jamta nemkhoo jaram ovejadam thōonaa khō nū? a jēu naajim, khap aag.

¹⁸ Mag ichig jēebaawai ichdēu marag, —Jerusalén woun āb sim aar ērēubaadēt ajim. Maimua magūg mua jaaupūi chirūm abat: “Ya mūch thōju gayaa pamaawai, pū di aigta nemkhoo jaram ovejadam wauwi pāar dūi āba khōm khōsi chirūm” abat ajim chi wētju khūunag.

¹⁹ Magbaawai chadcha ichdēu jaautarrjō, maar khapeenau wētwi, ichdēu jaaupūitarrjō jaauwimawi, i na mag nemkhoo jaram ovejadam wauwimajierram.

²⁰ Maimua ich ēudee ōkharta bēewi, ya khīsu aadēm ee maach doce i dūi wēnūrraajerr khūun thum āba i dūi thach khō naajim. ²¹ Mag āba khō nūmuata ichdēu marag magjim:

—Cha mū iekha chirūm iekhau mūig maach āba nūm khūun ee ābmua wir aig mū oomapham khūunag mū pūr deejū ajim.

²² Mag ūrbaawai, chadcha maar ökhīirjuu aphöbaadējim. Mag n̄m iekhau jūrram kh̄nau irig, “Señor, ĩsin mua khāijāa agam” aajeejim.

²³ Mag jūrram kh̄nau ichig jējēu khaawai magjim:

—Chi mag wir aig m̄ khaibag waujuun nau m̄ d̄i ābam thēp ee pan s̄i khöbarm̄ugui ajim.

²⁴ Magnaa ichdēu, —Oo n̄m dau eyaa Emkhooi Iewaa chadcha Ēwandam iek phā s̄id̄m gaai jaau simjō wajappha dau aug wawaagpaama ajim. Pari apkh̄it̄ m̄ mag aph̄ amkh̄ir wir aig m̄ p̄ertarr woun. Jāḡm wounaan thaababa arr akhiin ūucha akhamgui ajim.

²⁵ Magbaawai Judaau ichdēu khabajim amkh̄ir, —Maestro, ĩsin mua khāijāa agam ajim.

Magbaa Jesuu irig, —Chadcha p̄chdēu khabá pua khaph̄ jaaubap̄im; p̄chdēu khabahab ajim.

²⁶ Mag iȳ thach khö n̄mua Jesuu pandam jua ee auna, Ēwandamag ag paar ūu ajim anaa khöreunaa marag ̄ap̄ijim. Magnaa, —Khöbat, m̄ m̄ morou ajim, chi pan igwi.

²⁷ Maimua jūr vino jarrdam auwi, ag paarjā agjō Ēwandamag ūu ajim anaa deeu marag ̄ap̄ijim. Magnaa, —Döbat, m̄n m̄ bagau; ich jāg ābam jarr eepai döpetat ajim. ²⁸ M̄g jarr eem vinodam döbarm̄ta warrgarwe Ēwandamau öor d̄i iek deeu aajerrau. Mam̄ m̄g iekhan iek iuriugui ajim. M̄ bag m̄g vinojō kh̄it̄m ārbarmuata Ēwandamau öor khaibag thum chugpaa aujugui ajim. ²⁹ Pari m̄g döbarmjō chan tag döba, āba m̄chta m̄ch Ayau thumaam kh̄n Pörkhapibarm edta deeu ūwaa p̄ar d̄i döjugui ajim. Pari mag ed maach oobarm chan ĩsimjöpai khaba, oneechata aju, nem th̄n̄m thum chi iur aju aawai a jaaujim ich Jesuu maachigcha.

*Jesuu jaauwai Pedroou büürjä i khaugbam aju jaautarr
(Mr 14:26-31; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)*

³⁰ Mag maach ich düi äba wënürraajerr khüün ich düi äba mes gaai iyüü thach khö aaipawi, meukhaarjä Ĕwandam iek Salmos anäm gayam auwia, Olivo durrsiig wëtjim.

³¹ Mam panaa Jesuu marag, —Ĕwandam iek phã sim gaai, “Mua chi pastor thöbapääiwai chi ovejanaandam parhooba aaidüju” a simjö, ĩsim edaar pãrau mü müch ap barpuawi thumaa aaidütkhajugui ajim. ³² Mam üwaai phiidüwia müch iiu chirsiewai pãar na mawia Galilea chiraimajugui a jaaujim.

³³ Magbaawaita Pedroou jürr irig, —Thumaam khüünau püch ap barpuawiajä mua chan pu barpuabamgui ajim.

³⁴ Magbaa Jesuu jürr, —Pedro, cha mü iekha chirüm iekhou nau äthärr bñeju nawe biek thärjup pua örag büürjä mü khaugba chitüm ajuwai ajim.

³⁵ Mam Jesuu ichig magbaawai chará warag Pedroou irig, —Pu thöbaimam aar düi thöimaju awiajä mua chan pu khaugba chitüm a iekhabamgui ajim.

Irua magbarm düi maach chi khapeenaujä thumaam khüünau ich mag iekhajim.

*Nemjüirdö Getsemaní anäm ee Jesús oraatarr
(Mr 14:32-42; Lc 22:39-46)*

³⁶ Maigmua jürr nemjüirdö Getsemaní anämug maar phë arrjim. Maimua mam barwi, —Müig nüisit, mü chum ügthaag jëwaakhemgui ajim.

³⁷ Maimua thärjuppaim khüün düi petajim. Mag ich düi phë arrtarr khüün äb Pedro ajim, maimua tagam khüün numí jöoi Zebedeo chaain ajim, Santiago Juan düi. Mam paaukhabaimaawai am iek ökhüirjuuga aadëmua gaai machaaga aadëjim aajem, chi Jesús. ³⁸ Mag simua amag, —Müün dëgölp gaai machgau ökhüirjuuga aadëm;

ãba mæch thõjuuta khĩrju chirumgui ajim. Päär mæig næisit, mamæ mæ dæi daukhana abat. Oob khãimiet ajim anæm.

³⁹ Amag mag jaau pæawi ichin am bigaau am warphaa-pai sèimajim aajem. Magnaa jêkhæt thækhõonaa khieb jêb gaai dagau durnaa ügthaag jëeumamua, “Tata, pua khõs akhiin, atcha mæ dau aphaæ apibakhamgui” ajim anæm. “Deeum nem waubarmuajã agjõ õor peerdæ auju ayaa akhiin, mæ gaai machag mægcha ãwatbakham. Pari mæchdæu khõsi chirumjõ khaba, pæchdæu khõsimjõta mæ dæi abá” a jëeumajim aajem.

⁴⁰ Mag ich Ayag jëeu sõi awi am oon bëejim aajem. Maimua oochewai am khãi næmta oochëjim anaabá. Magbaawai Pedroogta, —Päär chan oradam ãbjãta mæ dæi daukhana khaba næm. ⁴¹ Jãg khãi næu aju khãai Êwandam-agta jëeu næu abathü ajim anæm, dõsãtag uduur pãach thæ aupim ugua. Mua oowai pãrau pãach õdiiwan chadcha jëeum khõsi durrumta, pari daphõkgauta põdbam ajim aajem amag.

⁴² Maimua ichin deeu õwaai mawia jëeubaadëmua ich Ayag, “Tata, pua mæ mæg dau aug waupibaju ayaa akhiin üu akhamgui” a khitaajeejim anæm; “mamæ ichiita mæ aphaæ aju aai chirum khai, agjõ üu sim. Mæ dæi pæchdæu am aig abá” a jëeumajim aajem.

⁴³ Mag jëeu sõi awi deeu am oon bëewaijã, mag i khapeen irua phë arrtarr khæun daphõkgau põdjã dau ëeba sõi khãidutkha thænumta oochëjim anaabá. ⁴⁴ Mag khãidutkha thænum oobaichee deeu ich sierr aar mawia ich ag iekpai deeu ich Ayag jajawagmajim aajem. Ma biek thãrjupam ajim aajem, mag jëeu sim. ⁴⁵ Maimua õwaai oon bëewaijã agtha ich khapeen khãidutkha thænum oobaichee amag, —¿Agtha pãar sõi khãi gaaita nu? ajim anæm. Ya pekau pøm sisidæm khæunag mæch chi Emkhooi

Iewaa p̄r deejū ora pabaichēbahab. ⁴⁶ Phiidutkhabathü, maimua maach khapeen aar wëttarraugui ajim an̄m. M̄ oomapham kh̄nag m̄ p̄r deejū wounan ya dakpa urumgui ajim an̄m amag.

Jesús p̄r arrtarr

(Mr 14:43-50; Lc 22:49-53; Jn 18:2-11)

⁴⁷ Mag maar aig bëewi agtha ich Jesús maar d̄i iyüü d̄n̄m ee, ich mag maach i khapeen doce narr eem äb Judas an̄mta ðor pochag urajim. Mag wëdurum kh̄nan āaur kh̄n espaar jua panhapha bëe th̄naawai tagam kh̄n pa d̄ijä bëe th̄naajim. Makh̄n, phadnaanau jöoin chi pörnaan d̄imua p̄itarr kh̄n ajim. ⁴⁸ Mag chadcha ðor pochag bëewi ya chi Judau ag nawe, “Nau mua p̄ach dakh̄ir kh̄ir üü athamta p̄r athat” a jaau wai sierr aawai ⁴⁹ ich d̄i wënr̄m kh̄n dakh̄raa ichd̄eu jaautarrj̄o Jesús d̄i äba d̄n̄uwimawi irig, —Maestro, j̄j̄gpai chirü? anaa i kh̄ir üü athajim.

⁵⁰ Magbaa Jesuu irig, —P̄ch ðor awaan bëetarr j̄pai p̄r athaad perá ajim.

Magbaawai tagam kh̄nau d̄i aig bëewi Jesús p̄r-phöbaadëjim.

⁵¹ Mag i p̄rphöbaadëm oobaawai maar eem kh̄nau äbmua ich espaar s̄rr a j̄eu athawi chi phadnaan thumaam kh̄n pör ag chog aig sierr kachta oorthubap̄ijim.

⁵² Magbaawai Jesuu irig, —J̄pai p̄ch espaar ich deg ph̄i s̄ubá ajim. Pua khaugba s̄ieb ajim, esparau wërb̄naa ðor kh̄ch n̄m kh̄n agj̄o esparauta kh̄chmajū. ⁵³ Mua m̄ch chig apibaju akhiin, m̄ch Ayag j̄eubaawai irua m̄ th̄amkh̄ir Ēwandam chognaan p̄oma milam kh̄n apha doce ejércitos kh̄ijä deep̄ijugui ajim. ⁵⁴ Mam̄ m̄ch th̄amkh̄ir mua j̄eubaawai mag ðor p̄m deep̄-üikhiinjã, j̄j̄aga Ēwandam iek ph̄ã s̄sid̄m gaai m̄ igwia jaau sim thum ich agj̄o abarju? ajim Pedroog.

⁵⁵ Mag iekhapüiwia jürr ich pür awaan bëetarr khüu-nagta, —¿Pārau oowain müün sī ðor nem jīgkhanaa ðor thōomiejöta chirab ajim jäg pārau sī mü aig jua ee jier-nempan appai bëeg athee? Ag na ed ëepierr pārag mua Aai i jëeujem deg Ëwandam i jaaujeewai büürjã pārau mü pür aubajierram. ⁵⁶ Pari pārau is mü düi mümügkhamün, jāan warrgar Ëwandam i jaaumienau jaautarr thum ag eyaa öbërmkhīrau ajim.

Ya irua mag iekhabarm ee, ichab maach chi khapeenaujã chi Jesús ich appai werpüawia parhoob dürmid phöbaadëjim.

Jesús judionaan Asamblea ee wai narr

(Mr 14:53-65; Lc 22:54-55,63-71; Jn 18:12-14,19-24)

⁵⁷ Mag i pür awaan bëetarr khüunau warre phadnaan pör Caifás aarta athaadëjierram, mamta Moiseeu ley phã püarr jawaag chi machnaan düi jöoin chi thethemnaanpa düi äba biirdü narr aawai. ⁵⁸ Mag amau i athadeewai Pedro iek iruata warppaimua oopüpüigmamua mag chi phadnaan pör aig di üjãrr dubimajim aajem. Mag dubwi, “Müigmua ookhim jäga aju khai” awia, Aai i jëeujem di thüajem khüün ohoodö nüüm aig düi jupimajim aajem.

⁵⁹ Maagwai phadnaan chi pörnaanau judionaan Asam-blea eem khüün düimua chi Jesuu nem wauba arrta sëukha i gaai thüpüiju êkhaajëejim anaabá, magüm gaaimua i thöopäaig. ⁶⁰ Mamü par mag jürram khüunau sëukha i gaai nem parhooba thüpüiju êkha nümjã pödba aajëejim aajem. Mamagkham ee, ðor numí chi sëumien bëewi, ⁶¹ —Müg wounau maar dakhīir, iruan müg Aai i jëeujem di pogueupüinaa khāai thārjuppaim ee deeu ëu dünnüuju a iekha sïejimgui ajierram anaabá.

⁶² Magbaawai chi phadnaan pöröu dünnüunaa Jesuug, —¿Pua am iekha nüüm ür chirú? ¿Khan jägwi jäg pü

iekhamapha sī? ¿Pua chadcha mag iekhajī wa iekhabajī? Jaaubá ajim anəm irig.

⁶³ Pari magumjā Jesús būurjā jūu aba, warag khīuu sīsijim aajem. Mag ich iek ūkhaba abaawai deeu irig chi phadnaan pöröu, —Maach Ēwandam ich mag iiu sīerrəm iek gaai thəwi muata pərug “Jaubá” a chirəm. ¿Pūta chadcha Ēwandam Iewaa ichdēucha jər auwia pūiju jaau-jerrá? Marag jaubá ajim anəm.

⁶⁴ Magbaa Jesuu irig, —Pua khabá ag eyaa jaubarüim ajim anəm. Mə cha iekha chirəm iekha mug woun Emkhooi Iewaa Ēwandam chi jua thierr bigaau i juachaar gar oo sim pārau pāach daujāu oowi edjā baug ee urumjā oojurau a iekhajim aajem, aig narr khəun dakhīr.

⁶⁵ Mag ūrbaawai chi phadnaan pöröu ich khajūa mor gayamta sər abarmən, warre nem pöm jē werbpūijim anaabá. Magnaa, —Mug wounau iekha sim chan ūu khaba sim. Maach wounaan thum āba thənəmta iita mag Ēwandam Iewaa anaab. Ya pārau pāach jūgūucha ūrbarm. ⁶⁶ ¿Khani maadēu tag ūrm ig nə? ajim anəm, ich khapeenag.

Magbaawai mag khapan aig pos thənarr khəunau, —Í chadcha kulp pöm sēbahab; magua warre thōopūiju aaita simgui ajierram anəm.

⁶⁷ Magnaa i khīir gaaijā ichö thunaa i gaai mas waumajim anaabá. Pogkha i khīidadcha juajāu deenaa ⁶⁸ irig, —Puchta chadcha warrgarwe ich Ēwandamaucha jər auwia pūiju aajerr khai, magan jaubá: ¿khaúta pə khīidadcha dee sī? aajeejim anəm jūrram khəunau.

Pedrouu būurjā Jesús khaugba chitəm a iekhatarr

(Mr 14:66-72; Lc 22:56-62; Jn 18:15-27)

⁶⁹ Mag chi thethem khəunau Jesús dūi mamag khaawai Pedro iek i daaugajār ūjārr oo chirajim aajem. Mag

i oo chirum aigta, mag degam uui chi di khun chog bēewia irig, —Pujā ĩchab jāg Jesús Galileapierr dūi nūrraa-jemūugui aichējim anum.

⁷⁰ Pari ichig magbaicheewai i iek irua thum aig narr khun dakhīir, —Mua khaugbam pu khan ata iekha sim khai; mua magum wounan khaugba chitum a chirajim anaabá.

⁷¹ Ichig magbaicheewai i iek mag ich chirarr aigmua daugajārm puertdi aar majim aajem. Mamū mamjā agjō deum uuirau i oobaawai maguajā ich aig narr khunag, —Jāg wounan Jesús Nazaretpierr dūi nūrraa-jemūuwai ajim anum irig.

⁷² Pari magbaawai magugjā ichdēu, irua magum Jesús khaugbam a chirajim aajem.

⁷³ Maimua magtarr khur nūpai awi i iek maig ich dūi di ũjārr narr khunnaupai deeu irig, —Marau oowai pujā chadcha i dūi wēnūrraa-jerr khun eemū. Pu iekha sim gaapai merak chukkhu simgui ajerram anaabá.

⁷⁴ Magbaawaita irua warag khīir mor chigpai iekhamamua, —Chadcha mua magum wounanjā khaugab chitumta pārau mūrūg mag naaba a chirajim anaabá ich Pedroou.

Mamū irua mag iekhabapūim dūicha āthārrta kekere-kee ahbar. ⁷⁵ Mag āthārr iek ũrbaawaita ich Pedroou jaaui i khīir eyaa dūnūisijim anum, Jesuu ichig “Nau āthārr bīeju nawe pua biek thārjup ōrag mū khaugba chitum a iekhaju” atarr. Mag khīir ee dūnūisim abarmūn chadau gaai machaaga aadēmua dawag ōbērwi warre ō jāsenag aadēmua bīe chirū ajim aajem, ichdēu jaaui.

27

Jesús Pilato aar arrtarr
(Mr 15:1; Lc 23:1-2; Jn 18:28-32)

¹ Maimua ya āspabaadeewai phadnaan chi pörnaan judionaan tagam khūn agjö chi thethem khūn dūi biirdūnaa deeu iekhawi warre Jesús thōopūiju khīirju phōbaadējim aajem. ² Mag amach ap iekhawi, jūgatau jua būrkhanaa, Pilatoota Romaam reiu pūiwiā gōbernadorkha sīerr aawai, irigta thōopi jaaumkhīir i aar arjierram.

Judaau ichdēupai ich ö jorrkaa thōotarr

³ Mag Jesús thōopi jawamkhīir Pilato aar jua būrnaa athaadēm ūrbaawai chi Judaau deeu ūwaaī thumaa ewag khīirjuwia, chi phadnaan pörnaan chi thierrnaan dūi nūm aar mawi, mag Jesús paar ichig phatkhon phagtarr thum ūwaaī amag deeimajim anaabá. ⁴ Mag deeimawia magjim anūm:

—Jāg woun būurjā nem khaigba wautarrjā chukhu khitumta pārag pūr deetarr gaaimua, mūn chadcha pekau pōoma waubarm. Jā chan būurjā iekkhōr chukhu sīejimgui ajim anūm.

Pari magbaawai amachdēu jūr irig, —Idēu mag simgui ajim anūm; maata magan maar gaai mas sēba! Maigjā pūchta pū mag chirabahab ajierram anūm.

⁵ Amachdēu ichig magbaawai mawia chi phatkhon Aai i jēeujem deg barpūawi igbaadējim aajem. Mag mawi, ichdēupai pa gaai ūgthaa jūgad jūnaa, thoom khēu ich ö gaai jūnaa, baudu ich ö jorrkaa thōojim aajem.

⁶ Mag barpūabajeewai phadnaan chi pörnaanau chi phatkhon phē auwi, —Mūg phatkhon ōor thōoju paarta phagtarr aawai pōd maadēu ofrenda ee ausiubamgui ajierram anūm.

⁷ Maimua ag khur deeu amach ap iekhawia ag phatkhonau jēbta pēr auju ajierram aajem, durr warpmua ōor bēe nūm khūn meebaawai ag ee aukhēraag. Mag phatkhon Jesús param arrau jēb pēr autarr, Campo del

Alfarero a thür sĕjim. ⁸ Mag jĕb gaaita Judaau ich thĕotarr aawai ĩs ewag pawiajĕ mag jĕb agtha “bag ĕrtarr param phatkhonau jĕb pĕr autarr” a thür sĕerram. ⁹ Amau mag phatkhonau mag jĕb pĕr atham aig, ĩchab magju nawe Ĕwandam i jaaumie Jeremĕas khararrau iekhatarr eyaa ĕbĕrjim agĭo. Irua nawe iekhatarr mĕg ajim:

“Israelnanau chi precio jaautarrpierr treinta piezas auwi ¹⁰ ag phatkhonau el Campo del Alfarero pĕr aujierram, maach Pĕr Ĕwandamau mĕrĕg jaautarr ipierr” a phĕ sim. (Zac. 11:12-13)

Jesús Pilato khĕirphee wai narr

(Mr 15:2-5; Lc 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Mag arrwi chadcha Pilato na wai naaimajim aajem. Magbaa Pilatoou irig, —ĭChadcha pĕuta judionaan Reĭ? a jĕeujim anĕm.

Magbaawai Jesuu irig, —Pua khabĕ khaphĕ jaaubapĕimgui ajim anĕm.

¹² Mamĕ irua mag iekhabarm ũrbaawai phadnaan chi pĕrnaanau chi thethem khĕun dĕimua warag i ĕugar sĕukha i khaibag jaauphĕbaadĕjim anaabĕ. Mamĕ ich khĕir mamagkhamjĕ Jesuu bĕdam ĕbjĕ iekhaba, warag khĕuu sĕjim aajem. ¹³ Mag am iek ũkhaba aawai deeu ich Pilatooupai irig, —Pua chan pĕch khĕir mag iekha nĕmjĕ ũrbahab, sĕi khĕuu jĕmaag ajim anĕm.

¹⁴ Pari par ich Pilatooucha magtarrjĕ, ni bĕ ĕbjĕ jĕu abajim aajem. Mag ich khĕircha iekha nĕmjĕ sĕi khĕuu ichig khabamjĕ sim oowi Pilatoou ich ĕdegpai, “Mua ĕor mĕg ooba chitĕmgui” ajim anĕm.

Amach chi judionaanaupai Jesús thĕopi jaautarr

(Mr 15:6-20; Lc 23:13-25; Jn 13:38-19:16)

¹⁵ Mag ag nawejĕ mag phiesta ee paawai ĕrau jaaubarm presota chi gobernadorrau sĕi ich jĕg ĕbeerpĕaijĕjim.

¹⁶ Maagwai preso ãb sîi thürphöo sîerrum sîejim, Barrabás a thür sim. ¹⁷ Mag õrau jaubarm presota sîi õbeerpäaijerr aawai, Pilatoou ich ödegpain Jesuuta sîi õbeerpüim khösi sîerr aawai, mag õor pöm wëjömug jëeumamua, — ¿Chijãata pãrau sîi ich jãg puapüipim khösi nũ: Barrabás, wa Jesús ich Êwandamau püiju aajerr anũm? a jëeujim aajem amag. ¹⁸ Chi Pilatoou khaphũ sîejim aajem, amau amachdëu Jesuu nem wau nurrarrjõ pöd nem waubam gaaimuata mag i pur dee wai narr.

¹⁹ Magnaa õor dakhîir ich juupjem sie gaai oo sîisijim anũm. Mag oo simta i uuirau irig, —Jãg wounan õor wajaphamũuwai; oob jã chan khaibag waupi jaaum. Edaar mũ khãai khõrkhaa khaibag khãai khõrkha uajim i gaaimua a jaaupüijim anaabá.

²⁰ Mamũ mag nũm ee, chi phadnaan pørnaanau tagam khũũũ chi thethem khũũũ düimua warag õor wawikha thũũũujim anũm, sîi Barrabaata õbeerpi jaaunaa Jesús thõopi jajaau amkhîir. ²¹ Ya mag wawikha thũũũm ee, deeu chi gobernadorrau jëeumamua amag, —Mũg numí nũm aig, ¿chijãata pãrau sîi chigjã aba õbeerpüipim khösi nũ? a jëeujim anũm.

Magbaawai amachdëu Barrabaata õbeerpi jajaau aajeejim anaabá.

²² Magbaa deeu Pilatoou amag, —Magan jãg Jesús mag warrgarwe ich Êwandamau püiju jaaujerrta mũg nurrũm anũm düi ¿mua jãgajuma? ajim anũm.

Magbaawai thumaam khũũũnau ihãba, “Pa gaaita meerpbapüipüi” aajeejim anaabá.

²³ Magbaa, —¿Pari khan nemta irua khaigba waujĩma, pãrau mag warre i thõopi jaau nũm? ajim anũm chi Pilatoou.

Ichdëun sīi p̄ar̄p̄iim khōchgau par mag jëeu ohookhamjã warag pa gaaita meerppi jajaau aajeejim an̄um.

²⁴ Pilatoou Jesús p̄ar̄p̄iiju êkha n̄um pōdba sīi waragta òor phogdumam oobaawai dō aibëepiwi thumaam kh̄un dakhīir jua sūgp̄iijim aajem. Magnaa, —Pārau m̄ug woun iekkhōr chukhu simta thōom̄an m̄ chan būrjã kulp chukhu chir̄um, maan ya p̄āach appaim nemeu; m̄ gaai th̄umiet ajim an̄um amag.

²⁵ Magbaawai thumaam kh̄unau sereu phōbaadēmua warag, —Marau p̄ gaai th̄ubam; maachta maach ch̄ain d̄i kulp paraa n̄isibajupa ajierram anaabá.

²⁶ Mag chadcha amachdëu jaau narrjō, Pilatoou Barrabaata sīi òbeerp̄iwiia, Jesús w̄pi jaunaa, pakuls gaai meerpp̄imkhīir warre soldaun jua ee th̄as̄ep̄iijim aajem.

²⁷ Magbaawai gobernador di aar arrwi mam pabaimaawai chi soldaunau amach khapeen khapan th̄irkha auwi amach j̄arrcha wai naajim aajem. ²⁸ Magnaa i khajūa ūrum ēerp̄inaa, j̄urr dewam phur̄i simta j̄uap̄ip̄inaa, ²⁹ miu dën wërj̄uchkha simta pōrsirkha j̄uap̄ip̄iijerram aajem. Magnaa ĩchab i juachar gar padamjã jooth̄up̄iijerram anaabá. Magnaa mag amach rey an̄umua i wau n̄umuata i khīirp̄hee j̄iep̄or phōbkhanaa, —J̄āgpai chir̄ú Judionan Rey? aajeejim an̄um.

³⁰ Magnaa j̄urr̄am kh̄unau bēewi, i gaai ichō thunaa, i jua ee amachdëu padam jooip̄itarr̄aupai i p̄orchajã w̄maajeejim aajem. ³¹ Mag i dau arh̄n̄ wau wai n̄n̄ awia, amachdëu irig khajūa j̄uap̄itarr̄ deeu ēer auwia, ich khajūa chaardamta deeu j̄uap̄inaa, maimuan chadau pa gaai meerphēp̄ain athaadējierram aajem.

*Jesús pakuls gaai meerphëtarr**(Mr 15:21-32; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)*

³² Mag wai öbërwi ag düi wëtumua khud ee woun äb Simón anum deeum phöbördam Cirene anum eem düi thëujierram aajem. Mag düi oobaawai chi soldaunau jürr ajués magugta Jesuu pakuls arrmatarr arrpijerram.

³³ Mag arrmamua buchagdam Gólgota anum aar paaukhabaimajim. Mag Gólgota aawai “pörpá durrsi” aawaiu. ³⁴ Mag mam paaukhabaimaa vino iel anum düi nem achaaga waaurëu simta dömkhiir deejerram. Mamü Jesuu sïi bürüü dö oowi tag döbajim.

³⁵ Ya pakuls gaai meerphënaa jiiirjop sïuwia, amach chi meerphë narr soldaunaupai, khaíuta chi khajüa jüabarju khai awi, jëb gaai mokdaudam baraag paauhajerram aajem, mag numua gan aumaag. ³⁶ Maimua mag chi khajüa amachpierr wai nüisiewai thüa numua warag khüt ohoodö aphöbaadëjim anaabá, chi pakuls dakha.

³⁷ I meerphë jiiir wëjöm pör ür ësapdau phäkha sim gaai jaau sïejim, khan gaaimuata i mag wai naajï. Chi ësapdau gaai “Chamüta Jesuu, Judionaan Rey” a phä sïejim.

³⁸ Mag i meerphë wai num düi ïchab i bigaau chi nem jïgmien numí agjö pa gaai amach khïkhïetdö meerphë sïujierram: äb i juachar gar, äb i juawë gar. ³⁹ Mag i meerphë wai narr öor diichjem dakha arr aawai dich num khüunaujã i wau num iekhau warag irig eerpanaa üi phüurphüurna, ⁴⁰ —Wa jägum khaba puan mag Aai i jëeujem dijã thum pogueupüinaa deeu khäai thärjuppaim ee ëu dänüuju aajerrta, jäg pua wir aig puchpai peerdu aubama. Pü chadcha Ëwandam Iewaa khai, magan jäg pakuls gaaimua eeg üurbabaad aajeejim irig.

⁴¹ Mag num düi chi phadnaan pörnaanau, Moiseeu ley phä püarr jawaag chi machnaanau tagam khüun chi thiernaan düimua irig, ⁴² —Deeum khüunan peerdu

autarrta p̄chta pödbahabma. P̄ judionaan rey khabá; maar dakhīr jāg pakuls gaaimua eeg ʘurbabaad. Mag oobaawain chadau marau ũkhaju aajeejim. ⁴³ P̄ iek mag Ĕwandamau p̄ chig apibaju anarr aawai, chadcha ichdēu p̄ khōsi sim khai, nau irua p̄ khaigp̄er auju. Magaag p̄chdēuchajā p̄ Ĕwandam Iewaa anarrau aajeejim irig, ya pakuls gaai pawiajā.

⁴⁴ Jūrram kh̄unau irig mamagkham ũrwi mag chi khaibagnaana numí i bigaau agjō jīr ʘid th̄narr kh̄unau pa warag i wau iekha naajim anaabá.

Jesús meetarr

(Mr 15:33-41; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵ Edausīe th̄n̄m ee, dēgōlp̄ edau khībaadēm abarm̄n sīi warre edaramjōta jōisijim. Mag khī th̄n̄m awia edau ph̄uibaajēr las tres naata deeu aardubaadējim. ⁴⁶ Magbaadēm ee Jesuu thet, “Elí, Elí, ¿lema sabactani?” ajim anaabá. Mag sim aig maach meúan, “Aay, Ĕwandam, ¿khantheeta pua m̄ m̄g dau aph̄m̄ chir̄mjā m̄r̄g oobamjōo aadēma?” a khit̄m ajim. ⁴⁷ Āaur kh̄un aig narr kh̄unau mag i iekhabarm ũrtarr aawai jūrr amach khapeenag, —Keena, p̄adē ũr̄bat: Maguan warrgar Ĕwandam i jaaujerr Elías khararrta ich aig th̄r simwai anaajim, irua iekhatarr khaugbam gaaimua.

⁴⁸ Irua magbarm b̄rre ābmua khaphigbaadēwi, putjō ũūphē khit̄m gaai vino adchuchúu simta dorrd̄naa waibēewi, pa gaai b̄urnaa i i aig ʘa aujim, ag gaaim bereu dōmkhīr. ⁴⁹ Pari ābmua i d̄i mamagkham ee, āaur kh̄unau jūrr, —Idēu i s̄ubá, daau nau Eliaau i jāigmua eeg jīrp̄yaan pierrju aajeejim.

⁵⁰ Mag jōchkh̄m̄ awia, thet āa a khitawia, warag chaaupabaadējim. ⁵¹ Mag i chaaupabaadēm d̄i ĩchab Aai i jēeujem deg ierrgajārcha put nem parrg thuur ēu

wějorrta ügthaamua eeg sarr abarmun warre jarrcha thoophem numiita jijirar jöisijim. Magbarm düi uur theega duuibaadēmua mokpörpa thörrchöchëukham düi⁵² öor aukhértarr jëbdipa weeudatkhamam ee, khëchtarr khunta deeu phiidatkhaw i u nurrjëe aadëjim. Mag deeu iutarr khun üu wajapha Êwandam iek ükha dur-rumta ötarr khun ajim.⁵³ Makhun Jesús i u phiidatarr ëdeee amach jëbdegmua öberdtkhaw i Jerusalén phöbör ee wëtjierram. Mag am phöbör ee naaimatarrjä öor khapankham khunau oojierram.

⁵⁴ Magbaawaita capitán soldaun düi Jesús pakuls gaai jiir wëjöm eegar narr khunau mag uur theeg du-uibaadēm ee, mamagkham oophöbaadee jäphierr nam iekhau warag, —Mug wounan chadchata Êwandam lewaa ajim ajierram.

⁵⁵ Mag i pur auju nawejä ichab un i juag oojerr khun khapan Galileamua i düi bëetarr aawai makhunau i düi mamagkham warpmua oo naajim.⁵⁶ Mag warpmua oo narr ee naajim: María Magdalena, äbakhai María, Santiago düi Josenaan am äd, maimua jöoi Zebedeo chaain ädjä düi aig sëejim.

Jesús aukhértarr

(Mr 15:42-47; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷ Maimua ya phäarmam ee, rik José anam bëejim. Ich mag woun Judea durr phöbördam Arimatea anam aram ajim. Chi Jesús thöju nawe ya ichdëujä Jesús igar sëejim.

⁵⁸ Mag siewai Pilato aar mawia ya Jesús mee khëram mordam aukhëraan maag jëuwimajim aajem. Mag jëubaimaa Pilatoou ich soldaunag deepi jaaujim aajem.

⁵⁹ Magbaa Joseu mawia, ya chi meemdam eeg paa auwi, arrwi, dësdam memerkhögjä chukhu bäpphä khitum ee purëunaa,⁶⁰ ag nawe ichdëu ich athee durrbü khöpag

ee jēbdi iur khörpitar e aukhërthurjim, wajaچاران ich jēb gaaima. Magnaa mokpör pöm simua chi jēbdi i ee wajaچارا joothu ruawia igbaadējim. ⁶¹ Mamu mag chi José Arimateapierr petamjā María Magdalena chan maba, ābakhai María dūi amach numpai chi aphuudam aukhértarr jēbdi aig ohoodö nūisijim.

Soldaaunag Jesús aukhértarr jēbdi thupitar

⁶² Ag noram sīi jua ūujerr ed, wajaچاران sabarhedma, chi phadnaan pörnaan Moiseeu Ēwandam iek phā ruarr wajaچارا urkhaajerr khūun dūi Pilato aar wētvia ⁶³ irig, —Marau khīir eyaa nūngui ajim anum, jāg sēunem nem jaau sīerrarrau jaauwai, iin meewiajā khāai thārjup nūm ee deeu iiu phiidūju a iekhatarr. ⁶⁴ Magtarr aawai khāai thārjup soldaaunag chi jēbdi aig thupibá; magba akhiin eeu dēgōlp chi khapeenau edaar bēewia, chi binaan amach jua khap ausūnaa, naspawia chadchata deeu iiu phiidūjim adukham. Magta aju atheen magan warram khāai warag atchata sēukha nem jaau nūisijugui ajierram aajem, Pilatoog.

⁶⁵ Magbaawai Pilatoou amag, —Pāachdēu mag nūm khai, magan soldaunan ar thūnum. Phē arrwi pāachdēu khōchagpierr chi jēbdijā wajaچارا phāarnaa juurthu ruabajēt ajim anum.

⁶⁶ Magbaawai chadcha soldaun phē arrwi mag chi jēbdi ee mokdau joothu sīerr ūrjā wajaچارا dusnagjō simua juurthupūjierram anaabá. Magnaa chi soldaaunag khāai thārjup ogdaba aig thupari jaaujierram aajem.

28

Jesús phiidutarr

(Mr 16:1-8; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Jua ïi khëutarr noram, domighed edpherre agtha khïsu nãwe María Magdalenaau deuum ùi agjö María a thür sierr düi Jesús aukhértarr jëbdi aar oon wëtjim aajem. ² Mag num ee Ëwandam chog ügtharmua bëewi mag mokpör chi jëbdi ee joothu sierr chaaug purëubapãaiwai ùur theega duuijim. Mag chi mok chaaug purëupãiwia warag ag ür oo sim oomajieram aajem. ³ Chi Ëwandam chog khïir eerpaawai sï pagthum dau phur jëer atham bü oo numjö sïejim anum, maimua i khajüa sïi bãpphä sïejim aajem. ⁴ Soldaun chi jëbdi thua narr khun mag oobaawai jãphierr wajaugau kha duuiphöbaadëwi sï warag chi meemjö jëkhut thuphãau aphöbaadëjim anaabá. ⁵ Pari mag chi soldaun thuphãau aphöbaadëm ee, chi Ëwandam chogau chi ùinag, —Oob jãphierrmiet ajim anum. Mua khaphu chirumgui ajim anum, pãrau Jesuuta jur wënrrom, ar amau pakuls gaai meerphë thootarr. ⁶ Müg ich aukhértarr eemua phiidüwi petaawai ya müig khaba sim. Pãach daujãau i aukhértarr ee oon bëejurauma ajim anum. ⁷ Magnaa amag, Ërëubaadët, maimua i khapeen aar, “ya iiu phiidüwi pãar na Galileaag petajim, nau jamta pãrau i oomajugui” a jaaubaimat ajim anum chi Ëwandam chogau.

⁸ Am iek amachig magbaawai aigmua apuraa ërëubaadëjim anaabá. Jãphierraa naajieb mamu agjö onee naajim aajem, amachig mag Jesús phiidübarm a jaaubaawai. Mag warag khajapha bü chup wëtjim aajem, maach chi khapeenag jaauwimaag. ⁹ Mag am eerpamjö wëtumta ich Jesús am khïirphee öbërchëwi amag saludaachëjim anaabá. Mag amachig iekhabaichee i khaug athaawai i bükhurr phöbkhanaa i büuta ud athajieram aajem, irig jëeumamua. ¹⁰ Magbaawai ichdëu amag, —Oob nem ökhö amiet ajim anum. Jãg jãphierr wënrroku khãai, mu khapeen aar wëtwi Galileaag wëtpi

jaaubat, nau jamta amau m̄ ooimaju a jaaubaimat ajim an̄m.

Phadnaan chi p̄rnaanag soldaunau nem ĩgkhatarr

¹¹ Mag ich d̄iicha oowia chi khapeen aar jawaan d̄d̄urkhamich, soldaun chi j̄bdi th̄ua narr kh̄un eem āaur kh̄unau ph̄b̄ör ee w̄t̄wi chi phadnaan p̄rnaanag jaauwimajierram anaabá, mag chi mok chawag p̄r̄eup̄iinaa ag ũr jup sim amachd̄eu ootarr maimua chi Jesujá ich aukh̄ertarr ee ooba kh̄aidu parii aad̄em. ¹² Mam̄ magbaawai chi phadnaan p̄rnaanaujá ag b̄urre tagam judionaan chi thethemnaan thum th̄urkhanaa ib̄ep̄jierram anaabá, soldaunag Jesús iu phiid̄ubarm igwi s̄eukha nem ĩgkhapieg. Magnaa ĩchab chi soldaunau s̄eukha nem jaaubarm paarjá phatkhon p̄m phagju ajierram aajem. ¹³ Ya mag amach ap chi iekham arr aawai chi soldaun wawimamua amag magjierram an̄m:

—Ōrag jaauwai edaar p̄ach kh̄ai n̄mich chi khapeen b̄ewiata chi aukh̄ertarr eem ĩgkha arrwi amachd̄eu khap wai n̄m a jaaubat ajim anaabá. ¹⁴ Mag p̄ar kh̄aitarr gobernadorrau ũrwia p̄ar d̄i khaigba am̄n, marau maachd̄euchata i d̄i iekhawi maachig paa auju. Magbaawai p̄ar chig abajugui ajierram an̄m amag.

¹⁵ Mag, chadcha amachig phagbaawai, ōrag jaauwaijá, am kh̄ai n̄michta chi khapeen b̄ewi ĩgkha arrjierram a jaaujim anaabá. Magtarr aawaita ĩs ewag pawiajá judionaan eyan agtha Jesús chan phiid̄aba maach chi khapeenauta arrwi maach jua khap b̄ep̄ s̄iujim a jaaujem.

Ābmiecha Jesuu ich khapeenag nem jaau p̄natarr

(Mr 16:14-18; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁶ Mag Marianaanau maachig Galileaagta w̄t̄pi naajim a jaaubaawai maach chi khapeen thum once Galileaag w̄t̄jim, ich Jesuu maachig n̄pi jaautarr buchagd̄am gaai

ãba i dñi oog. ¹⁷ Maimua mam pawia ya ich Jesús warp urum maachdëu oophöbaadeewai Êwandam chi Ayagamjö irig jëeu naajim; mamu mag irig jëeu num ee, maar khapeen äaur khunau ar khabampii naajim. ¹⁸ Mag num ee warag maar aig bëewi maar dñi iyuumamua magjim:

—Ya mu Ayau murug ügtharm khun dñijã iek theeg apinaa müig eegarm khun dñijã iek theeg apibarmgui ajim. ¹⁹ Magua mua pãragan, mu matarr khur pãach ap paaukhabaadee durrierr aaidubaadët a chirumgui ajim; magna thumaam khunag amach meupierr mug pãach peerdutarr iekta jaauna chi ükhamam khunagjã pãach dënjö muchta amach Pörkhapibat ajim. Magna ïchab Êwandam chi Aai thür gaai, chi Iewaa thür gaai maimua ich Êwandam Akhaar thür gaai pör choopetat ajim, mag chi ükhamam khun. ²⁰ Mag num dñi ïchab mua pãachig jaaujerrjö Êwandamau nem waupi jaaumamta i ipierraa waupi jaubat ajim, ich jãg pãachdëujã mu ipierr wënrümjö. Mun muchin Jöoirau mug durri i agkha num aar ich mag ed ëepierr pãar dñi chitajugui a jaau ruajim maachigcha.

Ĕwandam Iek
New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: alternate spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Woun Meu (alternate orthography)

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 13 Mar 2019

974f85ca-2196-54fa-aa19-a0078d3a03e9